

זוהר לעם

שלח לך

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	שְׁלַח לַךְ אַנְשִׁים
3	שֵׁם הַשּׁוֹלֵט מַחְצוֹת לֵילָה וְהַלֵּאָה
4	הַלְּבָנָה אֵינָה מֵאִירָה אֲלֵא כִשְׁנֵאֲסַפֵּת הַשֶּׁמֶשׁ
4	צְלוֹפְחָד מקוֹשֵׁשׁ עֲצִים הִיָּה
6	מִקְרָה בְּנֵי הָאָדָם וּמִקְרָה הַבְּהֵמָה
7	יְהוֹשׁוּעַ וְכָלֵב
8	קוֹדֵם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, אֵיךְ כָּתוּב וְיָמָת
8	שְׁלוֹשָׁה עוֹלְמוֹת לְהַקְבִּי"ה
9	עֵלֹז זֶה בְּנִגְב
10	הַמְרַגְלִים
12	הָאָדָם בְּעוֹלָם כַּעֵין שֶׁל מַעֲלָה
12	עוֹלָם זֶה כַּעֵין עֲלִיוֹנִים
13	רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה
16	מָה בֵּין תָּם לְתַמִּים
20	מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה
20	קְרִיאַת הַתּוֹרָה
22	הַעֲטָרָה שֶׁל מֹשֶׁה
24	אוֹתוֹת וּפְרָחוֹת
25	מַעֲיִן מַיִם
28	יִירָאָה כָּל זְכוֹרֶךָ
29	עַמּוּדִים וְנֹשְׂרִים
30	אֵיילַת אֶהָבִים
31	מִי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה בְּמִקּוֹם זֶה
31	דֵּינוֹ שֶׁל אָדָם אֶחָד בְּגֵן עֵדֶן
32	הַיְכָלוֹת נִשְׁמוֹת הַנִּקְבּוֹת
32	הַיְכָלוֹת נִשְׁמוֹת הַזְּכוֹרִים
33	מִי שֶׁקָּטַן הוּא גָדוֹל
33	מִתִּי מַדְבֵּר
34	שְׁלוֹשָׁה קוֹלוֹת הֵם שְׂאִינִם אוֹבְדִים לְעוֹלָם
36	וַיּוֹסֶף יִשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיֶךָ
36	הַלְּבוּשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם הַהוּא
37	הַבְּנִיין שֶׁל גּוֹף הָאָדָם
38	נָשִׁים דַּעֲתָן קֵלָה
38	עַמּוּדִים וְגִלְגָּלִים
43	חֲצִצִּים אֶל הַיָּם הַקְּדָמוֹנִי
44	רוּחוֹת זְכוֹרִים וְנִקְבּוֹת שְׁעוֹלִים לְמַעֲלָה
44	קְרִיאַת הַגִּבֵּר
45	בִּי דַמְעוֹת, אַחַת לְסִגְדוֹן וְאַחַת לְגִילְבָּא
47	הַמְזִיק הָרֵאשׁוֹן
47	חֹבֵק אֶת יָדָיו וְאוֹכֵל אֶת בִּשְׂרוֹ
47	דַּמְעוֹת רוּחוֹת
48	הָא"ב וְהַשְּׁמוֹת
48	נִשְׁמוֹת עוֹלוֹת וַיּוֹרְדוֹת
49	הֵנָּה שְׂכָרוֹ אֵיתוֹ וּפְעוּלָתוֹ לְפָנָיו
51	רֵאשִׁית עֵרִיסוֹתֵיכֶם חֵלָה
51	לֵידַת מֹשֶׁה
53	הַצִּיצִית

פרשת שלח לך

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים

1. המִּימֵךְ ציווית בוקר, יידעתה שחר מקומו. כתוב, שחר, בלי ה' הידיעה, ה' התרחקה משחר. אלא בשעה שיינטו צללי ערב, והשמש, ז"א, נוטה לבוא אחר חצות היום, אז נחלש כוחו של

השמש, ז"א, אז שולט השמאל ונמצא הדין בעולם ומתפשט, ואז צריך האדם להתפלל ולכוון רצונו לפני אדונו.

שֵׁם הַשּׁוֹלֵט מִחֲצוֹת לַיְלָה וְהַלְאָה

[שְׁמָא דְשִׁלְטָא מִפְּלֶגַּו לַיְלִיא וְאִילָךְ]

2. כשהשמש, ז"א, נוטה לבוא, ונחלש אחר חצות היום, אז נפתח פתח אחד בשמש, הפתח של שליטת השמאל, ונאסף כוחו של השמש, ז"א, קו האמצעי. והשמאל שולט. ויצחק, קו השמאל, כורה באר תחתיו, שהיא המלכות שיניקתה משמאל. ואז הוא מייסד אותה.

שליטת השמאל, נסתמו האורות וקפאו. ועד"ז הייתה הבינה נסתמת בשליטת קו שמאל. ונקראת אז ס' סתומה. ואחר שהולידה הבינה את ו' דהוי"ה, ז"א, קו האמצעי, או המלכות הולידה את הנשמה, אז נעשתה פתוחה בראש פתח אחד, שהם' הסתומה נפתחה מלמטה ונעשתה למי פתוחה.

3. כיוון שנכנס הלילה, כתבי הגזרות נמצאים בכיס שלהם. וכמה גדודי חבלה מתפשטים בעולם, וכולם משוטטים בערבוביה, והולכים ומצחקים בנפשות הרשעים, ומודיעים להם דברים, מהם שקריים ומהם אמיתיים. ומי שיימצא ביניהם מבני אדם, ניתנה להם רשות לחבל. וכל בני העולם ישנים וטועמים טעם מוות.

מטעם עליית המלכות לבינה, הן התכללו זו בזו. וע"כ ס' סתומה, הרומזת על בינה בעת שהיא בשליטת השמאל, מפרש אותה הזוהר גם על המלכות. ולא עוד, אלא מפרש אפילו הצורה של ס' סתומה בצורת נ' כפופה, שהיא המלכות, עם ו', שהיא זרוע השמאל של ו', המתחברת עם צורת נ' וסותמת אותה, ועושה אותה לצורה מרובעת כמו ס' סתומה.

4. כשמתעורר רוח צפון, אז מתקבלת כנ"י, המלכות, בשמאל של ז"א, ומתחברים יחד, ושורה בזרוע שמאל במקומה. והקב"ה בא להשתעשע עם הצדיקים שבגן עדן. ואז, כל מי שיתעורר לעסוק בתורה, משתתף עם המלכות, משום שהיא וכל המוניה משבחים למלך העליון, ז"א. וכל אלו הנמצאים בתשבחה של התורה כתובים בין בני ההיכל, ונקראים שם בשמותיהם. ואלו רשומים ביום, רשומים לקבל חסדים, מידת היום, ז"א.

5. שם אחד קדוש יש באותיות חקוקות, השולט מחצות לילה והלאה, והן האותיות כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה, אשר ס"ן של מנצפ"ך כוללות אותם. ס' התבארה בכתוב, לְסַרְבָּה הַמְּשֻׁרָה, שאות ס' סתומה הכתובה באמצע המילה, רומזת לבינה בעת שליטת השמאל, שהאורות סתומים בה. נ' הייתה סותמת לזו ולזו. נ' הכפופה, כמ"ש, נפלה לא תוסיף, סתמה הבינה והמלכות. כי אז הספירות היו כוללות, שהמלכות והבינה נכללו זו בזו, והייתה גם הבינה בנפילה כמו המלכות.

6. כשנחרב ביהמ"ק, כלומר שאין זיווג ז"א ומלכות, שאז נחרב ביהמ"ק, המלכות. אז נסתמו המעיינות של המלכות מכל הצדדים, שנעשתה לס' סתומה, שקפאו כל אורותיה.

ס' סתומה כוללת שבע אותיות מהשם הקדוש, שלוש שהן סע"ו מצד זה, וארבע שהן אעצ"ה מצד זה. כל"ך יפ"ה, הנשארות מהשם הקדוש, כמ"ש, כְּלֶךְ יִפָּה רַעֲיִיתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ, היא ו', הרומזת על זכר ונוקבא, שהם זו"ן, כלולים יחד. ו' זו כלולה משלוש אותיות מכאן, כל"ך, ושלוש יפ"ה מכאן. והן שש אותיות.

7. כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה, כך נחקקו האותיות. וכמו בפרשת כי תצא למלחמה, והתבאר שבאלו שתי אותיות ס' ו', נכללות י"ג (13) אותיות השם הקדוש, כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה. כי עולות מהן שתי בחינות: בחינה אחת באות ס', ואחת באות ו'.

הו' של השם הקדוש התקינה את המלכות, נ' והמשיכה לה קו השמאל בצורת ו', שאז קמה מנפילתה. אבל סתמה המעיינות שלה. כי ע"י

למעלה הנסיעה בג' קווים, והמלכות תתייחד עם קו אמצעי, שמזה נפתחה המלכות מסתימתה, ונעשה להם נס של קריעת ים סוף. וגם כאן בחצות לילה, שהם' הסתומה שולטת, שהיא שמאל בלי ימין, וצריכים להעביר הדינים מהמלכות, שולט השם סע"ו אעצ"ה, שהקב"ה מייעץ לנסוע ולהמשיך ג' קווים בזיווג עם הנוקבא, המרומז בן' של מנצפ"ך. ואז מתעורר רוח צפון, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי, אז מתקבלת כנ"י, המלכות, בשמאל של ז"א, ומתחברים יחד, בן' דמנצפ"ך. ואז יוצא הצירוף כל"ך יפ"ה, כמ"ש, כְּלָךְ יִפֶּה רַעִיִּי וּמוֹם אֵין בְּךְ. ומום, רומז על ס' סתומה, שע"י הזיווג עם ז"א, עברה הס' הסתומה ואינה עוד בה. ועכ"ז הזיווג בחצות אינו מספיק להשלים המלכות, וכל השלמתה היא בזיווג הבוקר, שאז מקבלת החסדים. כי בלילה נקראת המלכות נעך בלי ה', כי ה' מורה שהיא מלאה בחסדים. ואחר שהסתלק הלילה והבוקר מאיר, אז עולה ה' ונכללת באור העליון, שנכללת בחסדים דז"א, ואז נקראת נערה עם ה'.

שכתוב, כי יהיה נעך בתולה, שכתוב נעך בלי ה'. ואחר שהסתלק הלילה והבוקר מאיר, אז עולה ה' ונכללת באור העליון, ואז כתוב, יידעתה שחר מקומו, ששחר, ז"א, ידע מקומה של ה', והיא נכללת בתוכו.

ב' בחינות בלילה :

א. חצי הלילה הראשון, שאז המלכות בלי זיווג עם ז"א, והיא ס' סתומה, שכל אורותיה קפואים.

ב. חצי הלילה השני, מחצות לילה ואילך, שאז יש זיווג זו"ן, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי, שהקב"ה, ז"א, נכנס בגן עדן, המלכות, ונכללו זכר ונוקבא יחד, שע"ז רומזת ו'.

והצירופים היוצאים מהשם בן י"ג אותיות, כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה, השולט בחצות לילה, הם סע"ו אעצ"ה כל"ך יפ"ה. ובדרך זה, כל"ך סעפ"ה יאעוצ"ה.

והפירוש על דרך שהיה ביציאת מצרים, שהייתה הנוקבא ס' סתומה, וישראל נמצאו בצרה גדולה. אז יעץ הקב"ה למשה, דבר אל בני ישראל וייסעו, שע"י נסיעתם למטה, יעוררו

הלבנה אינה מאירה אלא כשנאספת השמש

[לא נהיר סיהרא אלא באתכנש שמשא]

שלח עוד בזמן אחר, עד שהקב"ה הראה אותה לו. כמ"ש, עליה אל הר העֶבְרִים הזה, וראָה את הארץ. וכתוב, ויִרְאֶהוּ ה' את כל הארץ. ולא זה בלבד הראה לו, אלא כל אלו המנהיגים, העתידים לקום בכל דור ודור, הראה אותם כולם למשה.

10. כיוון שהתחיל משה לשלוח, אמר להם, היש בה עץ. מהו שאמר זה, הייתכן שלא ידע אם יש בה עץ? אלא כך אמר משה, אם יש בה עץ, אני יודע שאכנס לשם. עץ, זהו עה"ת. והוא לא היה שם, אלא בגן עדן הארץ. אמר משה, אם יש בה העץ הזה, אני אכנס לשם, ואם לא, איני יכול להיכנס.

8. משה היה בחינת השמש, ז"א, ורצה להיכנס לארץ. אמר לו הקב"ה, משה, כשבא אור השמש, הרי נכללה הלבנה, מלכות, בתוכו, ובחינתה אינה נראה. עתה, שאתה הוא השמש, ותיכנס לארץ, שהיא הלבנה, המלכות, איך יעמדו יחד השמש והלבנה? הרי הלבנה אינה מאירה אלא בשעה שנאסף השמש. אבל עתה אינך יכול להיכנס לארץ. ואם תרצה לדעת ממנה, שֶׁלַח לָךְ אַנְשִׁים. לך, לעצמך, כדי שתדע.

9. משה היה יודע, שלא ייכנס לארץ, והיה רוצה לדעת ממנה בטרם שישתלק, ושלח אלו המרגלים. כיוון שלא השיבו לו דבר כראוי, לא

צְלוּפְחָד מְקוֹשֵׁשׁ עֲצִים הִיָּה

וע"כ לא נאמר בגלוי, והקב"ה עשה כבוד לכבודו. ב' מצבים בנוקבא :

מצב א'. כשהיא גדולה כמו ז"א, שניהם במדרגה אחת, שז"א מלביש קו ימין דבינה, והנוקבא מלבישה קו שמאל דבינה. ואז אינה בזיווג עם ז"א, כי מקבלת הכול מבינה, ואינה צריכה לז"א. היא בפירוד מז"א, באחוריים, ומלאה דינים.

מצב ב'. אחר המיעוט, שחזרה לנקודה תחת היסוד דז"א, ונבנית משם לפרצוף שלם פב"פ עם

11. כתוב, וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת. מהם העצים שכאן, ומיהו זה האיש? אלא זהו צְלוּפְחָד, שהיה מדייק לדעת באלו האילנות, ז"א ומלכות, איזה מהם גדול מהאחר. ולא חשש לכבוד אדונו, והחליף בין שבת לשבת.

וכתוב, כי בחטאו מת, בחטאו ו', שפגם בז"א, שנקרא ו' דהוי"ה, הוא מת. ומשום זה היה דינו סתום, ולא התפרש דינו, כדינים אחרים. כי כתוב, מקושש עצים, סתם. משום שדבר זה צריך להיות בחשאי, וצריך להיות סתום ולא גלוי.

משה בדין בנותיו של צלופחד, שלא היה יודע, אם התכפר עווננו, ויהיה לבנותיו חלק ונחלה בארץ, או לא. כיוון שהקב"ה הזכיר שמו, כמ"ש, כן בנות צלופחד דוברות נתון תיתן להם אחוזת נחלה, נודע שהתכפר עווננו.

13. ב' עצים הם. אחד למעלה, עה"ח, ז"א. ואחד למטה, עצה"ד, הנוקבא. בזה חיים, ובזה מוות. מי שמחליף אותם, שמחשיב הנוקבא, כשהיא בפירוד, יותר מז"א, גורם לעצמו מוות בעוה"ז, ואין לו חלק לעוה"ב.

אע"פ שמצב א' דנוקבא הוא פירוד ואחוריים, עכ"ז לולא מצב א', לא הייתה הנוקבא יכולה לקבל חכמה במצב ב'. כי הכלים של מצב א' נשארים בה במצב ב', שבהם היא מקבלת החכמה. ולפיכך אחר שאדם זכה לקבל ממצב א' דנוקבא, מחויב להעלות מ"ן לצורך מצב ב' דנוקבא. ואז תהיה לו כל השלמות, חכמה וחסדים יחדיו. אבל אם אינו עושה כן, אלא בוחר במצב א' דפרודא, עונשו מיתה.

14. ארון ותורה, שהם מלכות הנקראת ארון, וז"א הנקרא תורה, נמצאים בזיווג. התורה שבארון היא העיקר, והארון הוא בית לתורה. וע"כ ארון בכל מקום חסר ו'. ארן הברית, ארן העדות. כי התורה שבתוך הארון היא ו'. בכל מקום אהרון זרוע ימין, חוץ מאחד. כמ"ש, כל פקודי הלוויים אשר פקד משה ואהרן. שהוא מנוקד למעלה, להורות, שאינו כאן זרוע ימין, חסד, אלא מלכות, שנקראת ארון.

15. משה היה אחוז בעה"ח, וע"כ רצה לדעת, אם הוא נמצא בארץ או לא. ומשום זה אמר, היש בה עץ אם אין, והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ. כי עה"ח נחמד לכל. והם לא הביאו, אלא ענבים רימונים ותאנים, שהם תלויים ואחוזים בעץ האחר, בנוקבא, ולא בז"א, שהוא עה"ח.

16. שֶׁלַח לך אנשים. לך, פירושו בשבילך. כתוב, כצינת שלג ביום קציר, ציר נאמן לשולחיו, ונפש אדונו ישיב. כצינת שלג ביום קציר, שאז הצינה מועילה לגוף ולנפש. ציר נאמן לשולחיו, הם פֶּלֶב ופינחס, שהיו שליחים נאמנים אל יהושוע, בעת ששלח אותם לרגל את יריחו. ונפש אדונו ישיב, שהחזירו השכינה שתשכון בישראל, ולא הסתלקה מהם.

17. ואלו המרגלים ששלח משה, גרמו בכייה לדורות האחרונים. כי ביום הזה נחרבו ביהמ"ק הראשון והשני. וגרמו להסתלק מישראל כמה אלפים ורבבות. וגרמו לסלק השכינה מהארץ מבין ישראל. אלו ששלח יהושוע, כתוב בהם, ונפש אדונו ישיב.

ז"א, אמנם נחשבת כבר למדרגה תחתונה מז"א, ששורשה בנקודת החזה דז"א. ומלאה בכל השלמות.

וביום השבת היא בזיווג עם ז"א פב"פ ומלבישים לאו"א עילאין. והחטא של צלופחד היה, שביום השבת, שז"א ונוקבא בתכלית קומתם פב"פ, הוא מקושש עצים. עצים, ב' העצים, עה"ח, ז"א, ועצה"ד, הנוקבא. מקושש, שהיה מקיש ומשווה העצים, ז"א ונוקבא שיהיו שווים, כמו שהייתה הנוקבא במצב א'.

ונמצא בזה, שהפריד הנוקבא מזיווג פב"פ עם ז"א שביום השבת, והחזיר אותה לפירוד ולאחוריים כמו שהייתה במצב א'. ולא עוד, אלא שהחשיב מצב א' של הנוקבא על הזיווג פב"פ שביום השבת. כי דחה זיווג פב"פ, והחזיר הנוקבא לפירוד ולאחוריים. ובזה עשה פגם גדול במדרגת ז"א, ובכל מדרגת השבת. כי החשיב האחוריים דנוקבא יותר מפב"פ של ז"א.

היה מדייק לדעת באלו האילנות, ז"א ומלכות, איזה מהם גדול מהאחר, שהיה רוצה להחזיר הנוקבא למצב א', והתבונן לדעת, אם מצב א' והפירוד של הנוקבא, אינם חשובים יותר מפב"פ של ז"א. ולא אכפת לו שמבזה בזה כבוד אדונו, כבוד ז"א, והחליף בין שבת לשבת, שהחליף החשיבות הגדולה של זיווג פב"פ ביום השבת, על שבת של חול, שהיא הג"ר דאחוריים של הנוקבא שבמצב א', שהיא עצה"ד טו"ר.

ומשום זה היה דינו סתום, משום שדבר זה צריך להיות בחשאי. כי עניין החטא הזה, שהיה מחשיב מדרגת הנוקבא על ז"א, אינו לכבוד לנוקבא, והקב"ה, ז"א, עשה כבוד לכבודו, שעשה כבוד למלכות, הנקרא כבוד, שלא לגלות ההקפדה והחטא על מי שמחשיב הנוקבא ביותר. שזה אינו לכבוד הנוקבא. החטא הזה מרומז בשמו, צלופחד, אותיות צל פחד. כי מאחר שז"א ממעט הג"ר דשמאל, ומשאיר רק הו"ק דג"ר, נבחן שעושה צל על הג"ר דשמאל.

אמנם על הצל הזה הנוקבא אמרה, בצילו חימדתי וישבתי. כי מקודם לכן במצב א', אע"פ שלא היה לה אז צל על הג"ר, עכ"ז הייתה סתומה ולא עשתה פירות. אבל עתה, כשקיבלה הצל מז"א, אמרה, ופריו מתוק לחכי, כי עתה יש לה פירות ממנו. אמנם צלופחד פחד מהצל הזה, והיה רוצה לבחור מצב א', שאז לא היה שום צל על הנוקבא. ובגלל זה מת.

12. שאר עצים, שהם שבעים השרים החיצוניים, עם שבת היה מקושש, שהיה מקיש ומשווה מעלת שבעים שרים למעלת יום השבת, וקיבל עונשו בשעתו, והתכפר עווננו. וע"כ התקשה

מקרה בני האדם ומקרה הבהמה

24. ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. ואינו לאותו מקום שלכל בני האדם. שכתוב בו, בצלם אלקים עשה את האדם. וכתוב, נר ה' נשמת אדם.

ואיך אומרים אלו הטיפשים שאינם מבני האמונה, ורוח אחד לכל? תיפח רוחם. עליהם כתוב, יהיו כמוץ לפני רוח, ומלאך ה' דוחה. אלו יישארו בגיהנום באלו מדרגות תחתונות, ולא יעלו משם לדורי דורות. עליהם כתוב, ייתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם, ברכי נפשי את ה' הללויה.

25. האם ע"ז בלבד תמה שלמה? והרי במקום אחר אמר, זה רע בכל אשר נעשה תחת השמש, כי מקרה אחד לכל. זה רע, זהו מי ששופך זרע בחינם ומשחית דרכו. כי זה אין מדורו עם הקב"ה, ולא יהיה לו חלק לעוה"ב. כמ"ש, כי לא אל חפץ רשע אתה, לא יגורך רע. ע"ז אמר, זה רע, שלא יהיה לו מדור למעלה.

כי מקרה אחד לכל, וגם לב בני האדם מלא רע והוללות בלבבם. כי בחייהם שטות תקועה בליבם, והם מחוסרי אמונה, ואין להם חלק בהקב"ה, ובאלו בני האמונה, לא בעוה"ז ולא בעוה"ב. כמ"ש, ואחריו אָל המתים.

26. הקב"ה מזהיר בני העולם ואמר, ובחרת בחיים למען תחיה, שהם החיים של העולם ההוא. ואלו הרשעים מחוסרי אמונה אומרים, כי מי אשר יבחר אָל כל החיים יש ביטחון. שאע"פ שיבחר האדם בעולם ההוא, כמו שאומר, אינו כלום, כי מסורת זה בידינו, אל כל החיים יש ביטחון, החיים בעוה"ז.

ומסורת זה בידיהם, שכתוב, כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת. ואיך יהיו לנו חיים בעולם ההוא. וע"כ זה רע ודאי, שלא ידורו במלך העליון, ולא יהיה להם חלק בו.

ואע"פ שכל אלו הפסוקים תמצא סמוכים, כלומר דרשות, לחברים, בדברים אחרים. אבל, ודאי ששלמה בא לגלות על אלו הרשעים מחוסרי אמונה, שאין להם חלק בהקב"ה בעוה"ז ובעוה"ב.

27. שלמה המלך אמר, מְקַצָּה רגליים חמס שותה, שולח דברים ביד כסיל. המרגלים, על שלא נמצאו בני אמונה, ושליחים נאמנים, התחייבו בנפשם בעוה"ז ובעוה"ב.

29. אליעזר עֶבֶד אברהם, מבני כנען היה, כמ"ש, כנען, בידו מאזני מֶרְמָה. וכנען, כתוב עליו, ארור כנען, עבד עבדים יהיה לאֲחִיו. ומשום שהיה שליח נאמן, כתוב בו, בוא בְרוּךְ ה'. ברוך

18. אמר שלמה, כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה, ומקרה אחד להם. וכל דבריו של שלמה המלך, כולם סתומים ממדרגות החכמה. א"כ, פסוק זה יש להסתכל בו, כי נמצא כאן פתח לאלו שאינם בני אמונה.

19. ודאי יש בזה פתח לבלתי מאמינים, ויש לדעת ולהסתכל בו.

21. פסוק זה שאמר שלמה, לא אמר ממחשבתו עצמו, כשאר הדברים שאמר, אלא שחזר על אלו הדברים שטיפשי עולם אומרים, כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה, ומקרה אחד להם. הטיפשים, שאינם יודעים ואינם מסתכלים בחכמה, אומרים שהעוה"ז הולך במקרה, ואין הקב"ה משגיח עליהם, אלא מקרה האדם ומקרה הבהמה, ומקרה אחד להם.

22. וכששלמה הסתכל בטיפשים אלו, שאומרים זה, קרא להם בהמה, שהם עושים את עצמם בהמה ממש, במה שאומרים דברים אלו. והפסוק שלפניו מוכיח, שכתוב, אמרתי אני בליבי, על דְבַרְת בני האדם לְבָרֵם האלקים, ולראות שהם בהמה המה להם.

אמרתי אני בליבי, וחשבתי להסתכל. על מה? על דברת בני האדם. על הדיבור של טיפשות, שאומרים, שהעולם מתנהג במקרה. לברם האלקים, שברר אותם אלקים שיהיו לבדם, ולא יתחברו עם בני אדם אחרים שיש להם אמונה. ולראות שהם בהמה המה להם. ולראות, שאלו בני האמונה יראו בהם, שהם בהמה ממש, ודעתם כבהמות. המה להם, שהם בפני עצמם, שלא יביאו דעה טיפשית זו לבני האמונה. וע"כ, המה להם, ולא לאחרים.

ומהי הדעה שלהם? ע"ז מסיים הכתוב, כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחד לכולם. תיפח רוחם של אלו הבהמות, אלו הטיפשים, אלו מחוסרי האמונה. אוי להם ואוי לנפשם, טוב להם שלא היו באים לעולם.

23. ומה השיב להם שלמה? ע"ז בא הפסוק שלאחריו, ואמר, מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה, ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ. מי יודע, את אלו הטיפשים שאינם יודעים כבוד המלך העליון, ואינם מסתכלים בתורה. רוח בני האדם העולה היא למעלה, למקום עליון, למקום כבוד, למקום קדוש, להיזון מאור העליון, מאור המלך הקדוש, להיות צרור בצרור החיים, ולהיות נמצאת לפני המלך הקדוש עולה תמימה. וזהו שכתוב, העולה היא למעלה.

ה' ממש. וע"כ נכתב כך בתורה, משום שיצא מקללה זו של כנען, והתברך. ולא די לו שיצא מקללה, אלא שהתברך בשמו של הקב"ה. ובא מלאך והכניס בפיו של לבן שיקרא לו בְרוּךְ ה'.

יהושוע וְקָלֵב

שם איוב. שיגן עליהם. ועץ הוא כמו עוץ. **36.** רמז להם רמז החכמה על מה ששאלו תחילה, שכתוב, היש ה' בקרבנו, אם אין. האם ז"א שוכן בקרבם, שנקרא הוי"ה, או א"א שוכן בקרבם, שנקרא אין. אמר, בארץ תראו, אם היא ראויה לז"א, שנקרא עץ, או לא"א, שנקרא אין. אמר להם, אם תראו, שפירות הארץ הם כמו בשאר הארצות שבעולם, הרי יש בה עץ, שהוא עה"ח, ז"א, ולא ממקום עליון יותר.

ואם תראו, שפירות הארץ שונים יותר מבכל המקומות שבעולם, תדעו שמעתיקא קדישא הוא נוזל ונמשך אותו השינוי העליון, שיש בה מכל המקומות שבעולם. ובזה תדעו אם יש בה עץ, שהוא ז"א, אם אין, שהוא עתיקא קדישא, א"א. וזה רציתם בתחילה לדעת, כמ"ש, היש ה' בקרבנו. אם ז"א שוכן בקרבם, או אין, א"א. וע"כ כתוב, והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, לדעת אם יש שינוי בהם או לא.

37. והימים ימי ביכורי ענבים. והימים, הם ששת הימים חג"ת נה"י דז"א, כולם מתחברים באילן שחטא בו אדה"ר, באילן שהוא מלכות, שענבים היה. הרי שענבים הוא מלכות. וע"כ הימים האלו, ו"ק דז"א, ימי ביכורי ענבים, מלכות. שו"ק דז"א התחברו אז במלכות.

38. ויעלו בנגב ויבוא עד חברון, ושם אַחִימָן שְׁשִׁי וְתַלְמִי יְלִידֵי הַעֵנֶק. קָלֵב בא להתפלל על קברי אבות בחברון. אמר כלב, יהושוע, הרי בירך אותו משה בעזרה עליונה קדושה, ויכול להינצל מהם, ואני מה אעשה? לקח עצה, להתפלל תפילה על קברי האבות, כדי שינצל מהעצה הרעה של שאר המרגלים.

39. ויבוא, פירוש, מי שחשוב יותר מכולם, זה נכנס בתוכו. כלומר, השכינה נכנסה והתלבשה בתוך כלב, שבה תלוי הכול. מיהו בעל היתרון מהם, שיוכל לבוא לחברון, שהרי כתוב, ושם אחימן ששיי ותלמי, ומהפחד שלהם, מי יוכל לבוא, ואפילו להסתתר במערה? אלא שהשכינה התלבשה שם בכלב, לבשר אל האבות, שהגיע הזמן שיבואו בניהם לארץ, אשר נשבע להם הקב"ה.

40. אחימן ששיי ותלמי ממי יצאו? הם היו זרעם של אלו הנפילים, שהפיל אותם הקב"ה מהשמיים לארץ, והולידו מבנות הארץ. ומהם יצאו גיבורי העולם, כמ"ש, המה הגיבורים אשר מעולם אנשי השם. אשר מעולם, שנמצאים מעת

30. וישלח אותם משה ממדבר פֶּאֶרְן על פי ה', כולם אנשים ראשי בני ישראל הָמָה. שכולם היו צדיקים וראשי ישראל, אבל הם נטלו לעצמם עצה רעה. שאמרו, אם ייכנסו ישראל לארץ, יעבירו אותנו מלהיות ראשים, ומשה ימנה ראשים אחרים, כי אנו זכינו להיות ראשים רק במדבר, אבל בארץ לא נזכה להיות ראשים. ועל שנטלו עצה רעה לעצמם, מתו, הם וכל אלו שקיבלו דבריהם.

31. אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ. משה הסתכל וידע שלא יצליחו המרגלים בדרכם. אז התפלל על יהושוע. היה אז קָלֵב בצרה, אמר, מה אעשה? הרי יהושוע הולך בעזרה עליונה של משה, ששלח בו אור הלבנה, המלכות, והוא האיר עליו בתפילתו, משום שהוא בחינת השמש, ז"א. מה עשה כלב? נשמט מהמרגלים, ובא לקברי האבות, והתפלל שם תפילתו.

32. דרך אחר לקח כלב, והלך דרך שבילים עקומים, והגיע על קברי האבות. והסתכן בנפשו. אבל מי שבצרה, אינו מסתכל כלום. כך כלב, משום שהיה בצרה, לא הסתכל כלום, ובא להתפלל על קברי אבות, להינצל מעצה זו של המרגלים.

33. ויקרא משה להושע בן נון, יהושוע. האם קרא לו הכתוב הושע? והרי כתוב, ויאמר משה אל יהושוע. יהושוע בן נון נער. ויחלוש יהושוע. אלא אמר לו משה, יה יושיעך מהם. כי יהושוע הוא אותיות יה יושיע.

34. כיוון שמשה שלח את יהושוע לבוא לארץ ישראל, היה צריך יהושוע להיות שלם בשכינה. כי ארץ ישראל היא השכינה. ועד השעה ההיא היה נקרא נער, שהיה אחוז במט"ט, שנקרא נער. ובשעה ההיא קשר אותו משה בשכינה.

ואע"פ שכתוב מקודם לכן יהושוע, הכתוב קרא לו על מה שעתיד לקרוא לו. אמר משה, ודאי אינו ראוי לבוא שם אלא בשכינה. וכך ראוי. ע"כ קרא לו יהושוע, שהוסיף י' לשמו, שהיא השכינה.

35. היש בה עץ אם אין. האם לא היה יודע משה, שיש בה כמה אילנות שונים זה מזה? והרי הוא שיבח את ארץ ישראל כמה פעמים, בזית גפן ורימון ועוד, הייתכן שהיה בספק לגבי זה? והרי הקב"ה אמר למשה בתחילה, שהיא ארץ זבת חלב ודבש. כתוב, איש היה בארץ עוץ, איוב שמו. כלומר, שמשה היה שואל מהם, שיראו, אם יש

שנברא העולם. אנשי השם, אחימן ששיי ותלמי. כלומר, ששמש נודע בעולם. 41. ויבואו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה. כתוב, כה אמר האל ה', בורא השמיים ונוטיהם, רוקע הארץ וצאצאיה. כמה יש לבני

אדם להסתכל בעבודת הקב"ה, כמה יש להם להסתכל בדברי תורה, שכל מי שעוסק בתורה, כאילו מקריב כל הקורבנות שבעולם לפני הקב"ה. ולא עוד, אלא שהקב"ה מכפר לו על כל עוונותיו, ומתקנים לו כמה כיסאות לעוה"ב.

קודם שנברא העולם, איך כתוב וימת

[עד דלא אברי עלמא, איך כתוב וימת]

42. כיוון שידע הקב"ה, שאדם עתיד לחטוא לפניו, ושיגזור עליו מיתה, למה ברא אותו? והרי התורה הייתה אלפיים שנה קודם שנברא העולם, לפני חטאו של אדה"ר. וכתוב בתורה, אדם כי ימות באוהל. איש כי ימות. וימת. ויחי, פלוני, וימת. מה רצה הקב"ה מהאדם בעוה"ז, שאפילו אם עוסק בתורה יומם ולילה, ימות. ואם אינו עוסק בתורה, ימות. ודרך אחת לכולם, חוץ ממה שהחוטא נפרד מהעולם ההוא. אבל בעוה"ז כולם שווים, כמ"ש, כטוב כחוטא.

44. התורה כולה סתומה וגלויה. ושמו הקדוש סתום וגלוי. וכתוב, הנסתר לה' אלקינו, והנגלות לנו ולבנינו. הנגלות לנו, שיש רשות לשאול ולהתבונן ולהסתכל בהם ולדעת בהם. אבל, הנסתר לה' אלקינו, שלו הם, ולו הם ראויים. כי מי יכול לדעת ולהשיג דעתו הסתום, וכש"כ לשאול.

45. אין רשות לבני העולם לומר דברים סתומים ולפרש אותם. חוץ מרבי שמעון, כי הקב"ה הסכים על ידו. ומשום שהדור שלו מצוין למעלה ולמטה, וע"כ נאמרים הדברים על ידו בגלוי, ולא יהיה דור כדור הזה שהוא שוכן בתוכו, עד שיבוא מלך המשיח.

43. דרכיו של אדונך, וגזרות של אדונך, מה לך להתייגע בהם? מה שיש לך רשות לדעת ולהסתכל, שאל. ומה שאין לך רשות לדעת, כתוב, אל תיתן את פיך לחטוא את בשרך. כי דרכיו של הקב"ה ונסתריהם, סתרי עליונים, שהוא סתם וגנוז, אין לנו לשאול.

46. כתוב, ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו. בשלושה עולמות הקב"ה נסתר. העולם הראשון, עולם העליון, הנסתר מכל, לא מסתכל בו ולא נודע בו, חוץ מאותו שגנוז בתוכו. והוא עולם ז"א דאצילות.

שלושה עולמות להקב"ה

[תלת עלמין להקב"ה]

47. העולם השני, הקשור באותו עולם שלמעלה, שהקב"ה נודע ממנו. כמ"ש, פתחו לי שערי צדק, זה השער לה'. והוא עולם המלכות דאצילות, שהיא שער לז"א.

48. העולם השלישי, עולם התחתון מהם, שנמצא בו פירוד, ביי"ע, שעליהם כתוב, ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים. מלאכים עליונים שורים בתוכו, והקב"ה נמצא בו ואינו נמצא. נמצא בו עתה, וכשרוצים להסתכל ולדעת אותו, מסתלק מהם ואינו נראה, עד שכולם שואלים, איה מקום כבודו. כמ"ש, ברוך כבוד ה' ממקומו. וזהו עולם שאינו נמצא שם תמיד.

50. העולם השני, קשור בעולם העליון. זהו גן עדן הארץ. מעולם זה נודע ומושג עולם אחר.

51. העולם השלישי, עולם עליון, נסתר גנוז וסתום, אין מי שידע אותו, כמ"ש, עין לא ראתה אלקים זולתך, יעשה לְמַתְּנָה לו. והכול כעין העליון. כמו שיש ג' עולמות למעלה. כמ"ש, כי בצלם אלקים עשה את האדם.

ג' עולמות למעלה:
א. ז"א דאצילות, ג"ר, מחזה ולמעלה, חסדים מכוסים והחכמה אינה מגולה. אין בו השגה, משום שהחכמה נעלמת ומכוסה בו.

ב. המלכות דאצילות, שהארתה ויק, ע"כ החכמה מגולה בה.

ג. למטה ממלכות, שעליה כתוב, ומשם

47. העולם השני, הקשור באותו עולם שלמעלה, שהקב"ה נודע ממנו. כמ"ש, פתחו לי שערי צדק, זה השער לה'. והוא עולם המלכות דאצילות, שהיא שער לז"א.

48. העולם השלישי, עולם התחתון מהם, שנמצא בו פירוד, ביי"ע, שעליהם כתוב, ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים. מלאכים עליונים שורים בתוכו, והקב"ה נמצא בו ואינו נמצא. נמצא בו עתה, וכשרוצים להסתכל ולדעת אותו, מסתלק מהם ואינו נראה, עד שכולם שואלים, איה מקום כבודו. כמ"ש, ברוך כבוד ה' ממקומו. וזהו עולם שאינו נמצא שם תמיד.

49. כעין זה כתוב, בצלם אלקים עשה את האדם. ואז יש לו שלושה עולמות. העולם

מהגוף הזה ומשאיר אותו בעוה"ז, והרוח מתרחץ בנהר דינור לקבל עונשו.

ואח"כ נכנס לגן עדן הארץ, ומוכן לו כלי אחר של אור, הדומה ממש לפרצוף הגוף שהיה לו בעוה"ז, והוא מתלבש ומיתקן בו. וְשָׁם בִּגְן עֵדֶן מְדוּרָו תִּמְיֵד.

ובראשי חודשים ובשבתות הרוח מתקשר בנשמה ועולה ומתעטר למעלה למעלה, בגן העדן העליון. כמ"ש, והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו, יבוא כל בשר להשתחוות לפניי.

ומיושבת בזה השאלה שנשאלה, על התורה שקדמה לחטא עצה"ד. וכתוב בה, אדם כי ימות באוהל. כי ההולך מעולם לעולם קוראים בו מיתה. אבל אם לא היה חוטא בעצה"ד, לא היה לו גוף מזוהם, אלא שהיה לו הגוף הראשון שבגן עדן, שהיה יכול ללכת עימו מעולם לעולם, כמו עם הרוח של היום. וע"כ לא היה סובל צער מיתה ועונשים. ועתה שחטא, מחויב להשאיר הגוף המזוהם בעוה"ז, והרוח מקבל עונש וטהרה בעולם ההוא, שכל זה בא מחמת חטא עצה"ד.

54. מדי חודש בחודשו. למה דווקא בר"ח? משום התחדשות הלבנה, שמתעטרת להאיר מהשמש, בעת ההיא. שאז הזיווג העליון של ז"א ונוקבא, המכונים שמש ולבנה. וכן, מדי שבת בשבתו. מדי שבת, זוהי הלבנה, המלכות. בשבתו, זהו השמש, ז"א. שהאור בא לה ממנו. וע"כ חודש ושבת הם דבר אחד, שאז זמן זיווג ז"א ומלכות. אלא שיש חילוק בשיעור הקומה, שבר"ח הם בקומת ישו"ת, ובשבת בקומת או"א. וברשעים כתוב מיתה לכל העולמות, פְּרַת מַכַּל הָעוֹלָמוֹת, ואובדים מכל, אם לא באו בתשובה.

ייפרד. כי העולמות בי"ע שלמטה ממלכות, הם דפרודא.

ועד"ז נבחן ג"כ כלפי האדם ג' עולמות. שבהיותו בהם, הוא מקבל מג' העליונים. וג' עולמות האדם מלמטה למעלה הם:

א. העוה"ז, שהוא עולם דפרודא, הוא בדומה וכנגד העולם השלישי העליון, בי"ע. שבעוה"ז הוא מקבל נר"ן מבי"ע דפרודא.

ב. העולם השני הוא כנגד העולם השני העליון, מלכות דאצילות, שבה יש השגה, להיותה בחינת ו"ק. זהו גן עדן הארץ, שמשם משיגים העולם השני העליון, המלכות.

ג. עולם השגת הגי"ר הנעלמים, הבא אחר גן העדן. הוא גנוז וסתום, אין מי שיודע אותו. והוא כנגד ז"א דאצילות, שהוא ג"ר, שלעת"ל, יעלה ז"א לחכמה, ואז תהיה השגה בגי"ר. כמ"ש, יעשה למחכה לו. ונמצא אז ששיג את זו"ן דאצילות. וע"ז כתוב, בצלם אלקים עשה את האדם, כי השגת ז"א מכונה צלם, והשגת המלכות מכונה דמות.

52. ומשום שזוכים בג' עולמות, כתוב, בנים אתם לה' אלקיכם. ואלו הם בצלם אלקים. ואלו יורשים ירושה עליונה כעין שלו, ג' עולמות. וע"כ הזהיר בתורה, לא תתגודדו ולא תשימו קוֹרְחָה בין עיניכם למת. כי אינו אובד לאחר מותו, ונמצא בעולמות טובים עליונים ומכובדים, ויהיו בשמחה כשמסתלק צדיק מעוה"ז.

53. אם לא היה חוטא אדם, לא היה טועם טעם המוות בעוה"ז, בשעה שנכנס לעולמות האחרים. אבל משום שחטא, טועם טעם המוות מטרם שייכנס באלו העולמות, והרוח מתפשט

עלו זה בנגב

שורות בכבוד העליון במדרגות העליונות.

57. החזק הוא הרפה, המעט הוא אם רב. בה תראו, אם זכו לכל זה, משום שהתגברו על היצר שלהם בחוזקה, ושברו אותו, או ברפיון בלי יגיעה. או אם התחזקו בתורה, לעסוק בה יומם ולילה, או שהרפו ידיהם ממנה, ועכ"ז זכו לכל זה. אם רבים העוסקים בעבודתי ומתחזקים בתורה, וזכו לכל זה, או לא.

58. ומה הארץ השמנה היא אם רזה. בתורה תדעו, מה הארץ. מה העולם ההוא, אם מרובה בה הטוב העליון ליושביה, או אם יחסר בה כלום. היש בה עץ אם אין. היש בה עה"ת, ז"א, לעולם ולעולמי עולמים. או אם נמצא בה צרור החיים, יסוד, אם לא.

55. הקב"ה משבח בתורה ואמר, לכו בדרכי ועסקו בעבודתי, ואני אביא אתכם לעולמות טובים, לעולמות עליונים. אנשים שאינם יודעים, ואינם מאמינים, ואינם מסתכלים, הקב"ה אומר להם, לכו ותרגלו העולם הטוב, עולם העליון הנחמד. הם עונים, איך נוכל לרגל אותו ולדעת כל זה?

56. הקב"ה אומר להם, עלו זה בנגב ועליתם את ההר, וראיתם את הארץ מה היא, ואת העם היושב עליה הַחֶזֶק הוא הַרְפָּה. עלו זה בנגב, השתדלו בתורה, ותראו שהיא עומדת לפניכם, וממנה תדעו אותו העולם. וראיתם את הארץ מה היא, שתראו ממנה אותו העולם, שהוא ירושה ונחלה, שאני מביא אתכם בו. ואת העם היושב עליה, הם הצדיקים שבגן עדן, העומדים שורות

המרגלים

ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד. למדו משם ראשי פרקים, ראשי דברים. אלו שהם בני אמונה, שמחים בדברים, והדברים מתברכים בתוכם, ומסתכלים שהם שורש אחד ועיקר אחד, ולא נמצא בהם פירוד.

אלו שאינם נמצאים בני אמונה, ואינם לומדים תורה לשמה, עושים האמונה, המלכות, בפירוד מז"א, כי פוגמים בזיווג ז"א ומלכות, שהם תושב"כ ותשבע"פ, משום שאינם מאמינים, שהם עיקר אחד ושורש אחד.

ויישאוהו במוט בשניים. עשו פירוד בין תושב"כ לתשבע"פ, ומחשיבים אותם לשניים. במוט, הוא כמ"ש, אל ייתן למוט רגלך.

ומן הרימונים ומן התאנים. שמו אלו הדברים לגמרי לס"א, לצד המינים ולצד הפירוד. כי רימונים, מלשון מינים. תאנים, מלשון אינה, כמ"ש, והי אינה לידו, שהוא מקרה, שאינם מאמינים בהשגחה, ואומרים על הכול, מקרה הוא, ומפרידים הקב"ה מהעולם.

63. כתוב, וישבו מתור הארץ. וישבו, שחזרו לצד הרע, וחזרו מדרך האמת, שאמרו, מה יצא לנו. עד היום לא ראינו טוב בעולם, עמלנו בתורה והבית ריק. וישבנו בין הירודים שבעם. ולעולם ההוא מי יזכה, ומי יבוא לתוכו. מוטב לנו, שלא היינו יגעים כל כך.

ויספרו לו ויאמרו, באנו אל הארץ אשר שלחתנו. הרי עמלנו ולמדנו, כדי לדעת חלק העולם ההוא, כמו שיעצת לנו. וגם זבת חלב ודבש היא, טוב הוא עולם העליון, כמו שידענו בתורה, אבל מי יכול לזכות בה.

64. אָפֶס כִּי עַז הָעַם הַיּוֹשֵׁב בָּאָרֶץ. עז הוא העם שזכה לעולם ההוא, שלא החשיב כל העולם כלל, לעסוק בו, כדי שתהיה לו עשירות גדולה. מי הוא שיוכל לעשות כן, שיזכה בה? ודאי, אפס כי עז העם היושב בארץ. מי שרוצה לזכות בה, צריך שיהיה עז בעשירות. כמ"ש, ועשיר יֵעֲנֶה עֲזוֹת.

והָעָרִים בְּצוּרוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד. צריך שיהיו לו בתים מלאים כל טוב, שלא יחסר בהם כלום. וגם ילידי הענק ראינו שם. שצריכים גוף חזק גיבור כארי, משום שהתורה מתישה כוחו של אדם, בעוסקו באיסור והיתר, טמא וטהור, כשר ופסול. מי יוכל לזכות בה?

65. ועוד כתוב, עמלק יושב בארץ הנגב. שאם יאמר האדם שאפילו בכל זה, יזכה להתגבר, עמלק יושב בארץ הנגב. הרי יצה"ר הקטגור, המקטרג על האדם, נמצא תמיד בגוף.

59. ויעלו בנגב. שבני אדם עולים בתורה בנגב, בלב עצל, כמי שמשתדל בחינם ביבשות, שחושב שאין בה שכר. הוא רואה, שעושר עוה"ז אבד בגללה. הוא חושב שהכול הוא אבוד. בנגב, הוא כמ"ש, חרבו המים. ומתרגמים, נְגִיבו.

60. ויבוא עד חברון. שבא להתחבר עם התורה, קורא ולומד בה. ושם אחימן ששיי ותלמי ילידי הענק. רואה שם הרבה חילוקים, טמא וטהור, אסור ומותר, עונש ושכר. אלו הם דרכי התורה, דקדוקי התורה. ילידי הענק, שנולדו מצד הגבורה.

כי אחימן, הוא אותיות, אחי מן. את, פירושו רָאִיה. מן, כמו מְנִיין. שמדייק למצוא ראייה על כל דבר. וזהו דקדוקי תורה. ששיי, לשון ששון, כמו שישו, שכר התורה. ותלמי, מלשון תלמי השדה, חילוקי התורה, טמא וטהור ועוד, כמו תלמים תלמים.

61. וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים. וחברון שבע שנים נבנתה, הם שבעים פנים לתורה. שבעים פנים יש לתורה. ז"א שיש לו ו"ק חג"ת נה"י, ומלכות, שהם שבע ספירות. כל אחת כלולה מע"ס, הם שבעים. וחברון זו התורה, משום שמי שמשתדל בה, נקרא חבר.

לפני צוען מצרים. יש תורה כנגד תורה. תושב"כ, ז"א, ותשבע"פ, מלכות. וחברון, תשבע"פ, מלכות, יצאה מתושב"כ, מז"א. כמ"ש, אמור לחכמה, אחותי את. וזו נבנתה שבע שנים, שהם שבע ספירות חג"ת נה"י, משום שזו נקראת בת שבע. לפני צוען מצרים. כמ"ש, ותָרַב חִכְמַת שְׁלֵמָה, שהיא מלכות, מחכמת כל בני קדם ומכל חכמת מצרים.

הזוהר מביא רָאִיה, שמלכות יצאה מז"א, מהכתוב, אמור לחכמה אחותי את. כי חכמה זו, היא מלכות, שנקראת חכמה תתאה. ולפי שנשמות ישראל יצאו מז"א, וגם המלכות יצאה מז"א, ע"כ אומר הכתוב, שתאמר לחכמה שהיא אחותך. הרי שהמלכות יצאה מז"א.

וכתוב, וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים, כי מצרים היא הלעומת של החכמה, שהיא חכמה דקליפות. וחברון, מלכות, נבנתה בשבע ספירות מז"א, כנגד הלעומת שלה, שהיא צוען מצרים שהתרוקנה, ואין לה בניין. כי כשקמה הקדושה, נופלת הס"א.

62. ויבואו עד נחל אשכול. אלו הם דברי אגדה ודרוש, התלויים מצד האמונה, המלכות, כי דרשות ואגדות תלויות בתורה וסובבות אותה, כמו ענבים באשכול.

ראויים להיכנס לארץ, ושיהיה להם בה חלק ונחלה. בעוד שהיו הולכים המרגלים, לקחו כולם עצה על יהושוע וכלב, שקינאו אותם על שיכלו לקחת האשכול. ולקחו עצה להרוג אותם.

קם כלב על הפרי, אמר, פרי פרי, אם בגללך אנו נהרגים, מה אנו בחלקך? מיד האשכול הקל את עצמו, שיוכלו כולם לשאת אותו, ונתנו להם האשכול.

71. אלא לא נתנו האשכול לאחרים, שהרי כתוב, ויישאוהו במוט. וכתוב, בשניים. שמשמע שניים המצוינים, ובכולם לא היו שניים כמוהם. ומכאן למד יהושוע, אח"כ לשלוח רק שניים מרגלים. כמ"ש, וישלח יהושוע בן נון מן השיטים שניים אנשים מרגלים. וכשהגיעו יהושוע וכלב אל ישראל, נתנו את האשכול למרגלים. והם נשאו, ולא אמרו בתחילה לישראל כלום, כי רק המרגלים אמרו, וזה פריה, כי עשו עצמם שְׂיִרִים.

72. כשהמרגלים הגיעו לאלו הענקים, היו שמים המטה של משה לפניהם, וניצלו. ובזכות המטה ניצלו. ולא שהענקים עזבו אותם, אלא באו לתפוס אותם, והיו שמים לפניהם את המטה, וניצלו מהם.

73. ג' שמות נקראו: נפילים, ענקים, רפאים. וכולם האריכו ימים. נפילים, נקראו תחילה, בעת שהפילו אותם משמיים, ואחר שהתחברו בבנות האדם, והולידו מהם, נקראו הבנים, ענקים. ואח"כ שהיו הולכים ומשוטטים בעוה"ז, והרפו עצמם מהעולם שלמעלה, נקראו רפאים.

74. כתוב, הרפאים יחוללו. רפאים ייחשבו אף הם כענקים. רפאים לשון רפיון. משום שענקים באו מצד המלאכים ומצד בנות האדם. ונעשו מיואשים יותר להיות בארץ. כעין זה הרפאים, שיצאו ונולדו מהענקים, התייאשו עוד יותר עד שהרפו את עצמם לגמרי מלמעלה. והיו מאריכים ימים. וכשנחלשו, נחלש ומת חצי גופם, וחצי הגוף עמד חי, מחמת שהיו חצים ממלאכים, שאינם מתים, וחצים מבני אדם, שמתים.

כיוון שחצי גופם היה מת, היו לוקחים עשב מעשבי השדה, סם המוות, ושמו לפיהם, ומתו. ומשום שהם רוצים להרוג את עצמם, נקראים רפאים. ע"ש שמרפים את עצמם מהחיים. היו משליכים עצמם בים הגדול וטבעו ומתו. כמ"ש, הרפאים יחוללו מתחת מים ושוכניהם.

75. אם היו ישראל נכנסים לארץ תחת סימן לשון הרע של המרגלים, לא היה עומד העולם אפילו רגע אחד. האומן של לשון הרע, השורש שלו, הוא נחש. כשבא נחש על חוה, בחטא של עצה"ד, הטיל בה זוהמה, הטומאה שלו, שכל החטאים של בני אדם באים מזוהמה זו. ועל כולם מחל הקב"ה, חוץ מלשון הרע. כי כתוב,

והחיתי והיבוסתי והאמורי יושב בהר, והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן. כמה מקטרגים נמצאים שם, שלא יוכל אדם להיכנס לעולם ההוא כלל. מי יזכה לו, ומי ייכנס בתוכו?

בדברים אלו, ויניאו את לב בני ישראל לבלתי בוא אל הארץ. משום שהוציאו שם רע עליה. כמ"ש, ויוציאו את דיבת הארץ.

66. אם חפץ בנו ה', והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו. זה אמרו בני האמונה. כיוון שאדם משתדל ברצון הלב להקב"ה, יזכה בה. כי הקב"ה אינו רוצה ממנו אלא הלב, ושישמרו אותו הרושם הקדוש, שהוא ברית הקודש, כמ"ש, ועמך כולם צדיקים, לעולם יירשו ארץ. שומרים הברית, הנקראים צדיקים.

67. אך בה' אל תמרודו. אבל צריכים שלא למרוד בתורה. כי התורה אינה צריכה עשירות, ולא כלי כסף וזהב.

ואתם אל תיראו את עם הארץ. כי גוף שבור, אם יעסוק בתורה, ימצא רפואה בכל. כמ"ש, רפאות תהי לשורף, ושיקוי לעצמותיך. וכתוב, ולכל בשרו מרפא. וכל המקטרגים שיש על האדם, מתהפכים לו לעוזרים. והם מכריזים, פנו מקום לפלוני, עבד המלך. שמישהו לא יעכב אותו מלבוא אל המלך לשמשו.

68. אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם. הם המקטרגים, בעצמם מזמינים מזון בכל יום לאלו שעוסקים בתורה. כמ"ש, ואת העורבים ציווית לכלכלך. וכתוב, והעורבים מביאים לו לחם ובשר. ואע"פ שהעורבים הם עופות טמאים מס"א, היו מכלכלים אותו.

סר צילם מעליהם וה' איתנו. צילם זהו כוח דין הקשה שבהם, שסר והתבטל. סר, משום שה' איתנו, אל תיראום. כל כוחם התבטל משום התורה. אשרי חלקם של אלו העוסקים בתורה לשמה, כי הם מתקשרים בהקב"ה ממש. ונקראים אחים ורעים. כמ"ש, למען אחי ורעי, אדברה נא שלום בך.

69. ויבואו עד נחל אשכול, ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד. כרתו את האשכול, באו להעלות אותו עליהם, ולא יכלו. באו להסיע אותו ממקומו, ולא יכלו. באו יהושוע וכלב, לקחו אותו, והעלו אותו, והזדקף על ידיהם. כמ"ש, ויישאוהו במוט בשניים. בשניים, בשני היחידים, שלא חטאו, שהם יהושוע וכלב.

זמורה, מה נצרך להם? אלא האשכול היה תלוי עליו, ובעוד שהיה מחובר במקומו, נקרא זמורה. אח"כ, שכרתו אותו, נקרא מוט. כמ"ש, ויישאוהו במוט, שפירושו, אותו שכרתו מהעץ.

70. מכאן, שראו שהם יכלו לקחת האשכול והאחרים לא יכלו, ידעו יהושוע וכלב, שהם

לישראל, וסבלו עליה כל אלו הצרות והיגיעות, הרי בארץ מצרים יש אשכולות ופירות הארץ החשובים מהם פי שניים.

80. אפס כי עז העם היושב בארץ. אמרו, כי דרך העולם היא, שהגיבורים עורכי מלחמה יושבים מחוץ לערים, לשמור הדרכים. וכאן אפילו יושבי העיר הם חזקים, גיבורים. והערים בצורות. שאפילו כל מלכי העולם יתאספו עליהן, לא יוכלו לעשות בהן משהו קלקול.

כל מה שאמרו, בלשון הרע אמרו, והקשה מכולם הוא, כמ"ש, עמלק יושב בארץ הנגב. בדומה לאדם, שנשך אותו נחש, כשרוצים לאיים עליו, אומרים לו, הרי נחש כאן.

81. ודאי זה קשה מכל מה שאמרו, שאותו העורך מלחמה עם הכול, הנה נמצא כאן. ובאיזה מקום? בארץ הנגב, שדרך שם נכנסים לארץ. מיד, ותישא כל העדה וייתנו את קולם, ויבכו העם בלילה ההוא. שקבעו בכייה לדורות לעולם באותו לילה, שהיה ליל תשעה באב, שבו נחרבו ב' המקדשים.

82. עצה לקחו לעצמם, להוציא שם רע על הכול, על הארץ ועל הקב"ה. על הקב"ה, מאין לנו? שכתוב, אפס כי עז העם. שפירושו, מי יכול להם? כי עז העם, שאפילו הקב"ה לא יוכל להם. והוציאו שם רע על הקב"ה. וכתוב, עמלק יושב בארץ הנגב. אז גרמו כל זה. ורצה הקב"ה לכלות אותם מהעולם. כמ"ש, ויאמר להשמידם, לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו.

אשר אמרו ללשונו נגביר, שפתינו איתנו, מי אדון לנו.

76. מה עשתה לשון הרע של המרגלים? שגזר הקב"ה על אבותינו, שלא ייכנסו לארץ. ואלו שאמרו לשון הרע מתו. ונגזרה בכייה לדורי דורות, שבאותו יום נחרבו ב' המקדשים. כיוון שהוציאו לשון הרע על הארץ הקדושה, כאילו הוציאו על הקב"ה. משום זה קינא הקב"ה על זה, ועמדו ישראל להתכלות מהעולם, לולא תפילתו של משה.

77. ויספרו לו ויאמרו, באנו אל הארץ אשר שלחתנו. ויספרו לו ויאמרו, כלומר, שכל אחד פירש הדבר בפני עצמו. בכל מקום שכתוב, ויגידו, רומז על חכמה. ויאמר, היא אמירה בלבד. ויאמרו, פירושו, הרהור הלב. ויאמרו, נתינת פקודה. ויספרו, פירושו, פירוש הדברים. שכל אחד פירש הדברים.

78. באנו אל הארץ. באנו, נכנסנו שם בארץ ההיא, שהיית משבח בכל יום, והיית אומר שאין כמוה. וגם זבת חלב ודבש היא. מי שרוצה לומר שקר, אומר בתחילה דבר אמת, כדי שיאמינו לכזביו. וע"כ אמרו תחילה, וגם זבת חלב ודבש היא.

79. אמרו, באנו אל הארץ, שהיית משבח אותה בכל יום, ואמרת, שאין כמוה וגם זבת חלב ודבש היא, והרמת שבחה על כל הארצות. ואינו כן, כי זה פריה, כי אשכול אחד מהקטנים כרתו, והראו להם. אמרו, אם ארץ זו מנחיל הקב"ה

האדם בעולם כעין של מעלה

[בר נש בעלמא כגוונא עלאה]

מתקיימים, וזהו בזמן שעושים רצונו של אדונם. **84.** כשברא הקב"ה את האדם בעולם, תיקן אותו כעין של מעלה. ונתן כוחו ועוזו באמצע גופו, ששם שורה הלב, כוח כל הגוף, ומשם ניזון כל הגוף. והלב נאחז ומתחזק במקום עליון שלמעלה, במוח שבראש השורה למעלה, וזה נקשר בזה.

83. אשריהם ישראל מכל העמים שבעולם, שהקב"ה רצה בהם, וקרא שמו בהם, והתפאר בהם, כי העולם לא נברא אלא בשביל ישראל, שיעסקו בתורה. משום שאחד באחד מתקשר, ז"א ומלכות. וישראל למטה בעוה"ז הם הקיום שלו, שע"י מעשיהם הטובים מעלים מ"ן לזיווגם. והם קיום כל שאר העמים, שבזכות ישראל

עולם זה כעין עליונים

[עלמא דא כעין עלאין]

86. כשברא הקב"ה את העולם, השרה את ים אוקיינוס, המקיף כל יישוב העולם. והיישוב של כל שבעים אומות מקיפים את ירושלים. וירושלים שורה באמצע כל היישוב, ומקיפה את הר הבית. והר הבית מקיף את עזרות ישראל.

85. באופן זה התקין הקב"ה את העולם. ועשה אותו גוף אחד. והתקין איברי הגוף מסביב הלב, והלב שורה באמצע כל הגוף. וכל האיברים ניזונים מהלב, שהוא כוחו של כולם, והכול תלוי בו. והלב מתקשר ונאחז במוח עליון השורה למעלה.

ורק הפנימית שבה הוא הלב, המקבל מהמוח, ז"א. במלכות יש עזרות לפנים מעזרות, ז"ת דמלכות, ואין ישיבה בעזרה אשר שם אלא למלכי בית דוד בלבד, שנמצאים ויושבים שם. כלומר, שמלכי בית דוד אחוזים שם. וסנהדרין גדולה נמצאים שם בלשכת הגזית, בו"ק דג"ר דמלכות.

ואותו ב"ד שעליהם, ג"ר דג"ר, משמשים רק למלכות עצמה, ולא נמשך מהם לתחתונים. ודין נמשך משם לקדושים עליונים. שהדינים שבהם, הניתכים על ראש הרשעים, הם לבדם מושגים לקדושים עליונים. כמ"ש, ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי. עד שמגיע למקום קודש הקודשים, פנימי פנימיות המלכות, יסוד דגדלות שלה, שבו הכול, ושם הלב שורה, וניזון מהמוח העליון, ז"א, ומתאחדים זה בזה.

90. כעין זה למעלה באצילות. הלב, הוא המלך העליון, ז"א. המוח הוא המוח המכובד הסתום דא"א, שז"א מקבל ממנו דרך או"א. עד שנמצא שהכול ניזון מהמוח העליון דא"א הסתום מכל. והכול נקשר זה בזה. כי הלב שבעוה"ז, קודש הקודשים, מקבל ממלכות העליונה דאצילות. והמרכבה של מלכות דאצילות מקבלת מקודש הקודשים שבמלכות עצמה. וקודש הקודשים שבמלכות מקבלת מז"א. וז"א מקבל דרך או"א ממז"א דא"א. הרי שהכול מקבלים ממז"א דא"א וכולם נקשרים זה בזה.

91. כשמאיר עתיקא הסתום, מז"א דא"א, במוח, שהוא אבא, והמוח מאיר ללב, שהוא ז"א, בדרך נועם ה', דרך הבינה הנקראת נועם, שזה כוח ה', כמ"ש, יגדל נא כוח ה' כאשר דיברת לאמור, ה' ארך אפיים. כוח הבא מעתיקא קדישא, הסתום מכל הסתומים. יגדל נא, שיגדל ויתרבה למעלה למעלה ויזל, ויהי נמשך למטה. כאשר דיברת, הוא ארך אפיים בין לצדיקים ובין לרשעים. לאמור, שילמדו מכאן כל הדורות האחרונים לעולם ולעולמי עולמים, לומר זה בעת צרה, ולומר זה בשעת הרווחה, ה' ארך אפיים.

92. המרגלים גרמו שתסתלק אמת, משום שנהגו את עצמם בשקר. ובאותה מידה שאדם מודד, מודדים לו מלמעלה. וכן שאר המידות הסתלקו, שמשה לא יכול לומר אותן, כי אין כאן אלא ט' מידות הרחמים ולא י"ג (13), משום שהמרגלים גרמו.

והעזרות מקיפות את לשכת הגזית, מבחינת החשיבות, ששם יושבים סנהדרין גדולה. ואין ישיבה בעזרה, אלא למלכי בית דוד בלבד. ועכ"ז הם מקיפים ללשכת הגזית, ששם מושב הסנהדרין. שבע בחינות כאן, זו חשובה מזו, כנגד שבע ספירות.

87. לשכת הגזית מקיפה את המזבח. המזבח מקיף לבית האולם. האולם את ההיכל, וההיכל לבית קודש הקודשים, ששם שורה השכינה הפורת הכרובים והארון. וכאן הוא הלב של כל הארץ והעולם. ומכאן ניזונים כל מקומות היישוב, שהם איברים של הגוף הזה, של העולם. והלב, השכינה, ניזון מהמוח שבראש, מלכות דאצילות. ומתאחדים זה בזה. כמ"ש, מכוון לשבתך פעלת ה'. כעין זה בעולם האצילות: הלב, מלך העליון, ז"א. המוח שלמעלה, מוח המכובד הסתום, מז"א דא"א. ז"א, לב, מקבל מא"א דרך או"א.

88. הים העליון, מלכות דאצילות, הוא כנגד זה, שיש למלכות ג"כ במרכבה שלה אותן ג' בחינות, שהם איברי הגוף, והלב שבאמצעם, שאיברי הגוף מקבלים ממנו. והמוח שבראש, שהלב מקבל ממנו.

כי יש ים למעלה מהים שבעוה"ז. כמו שיש בעוה"ז ים, כך יש למעלה באצילות ים, המלכות. וים מן ים, שעוד יש ים עליון למעלה מהים העליון שהוא מלכות, כי גם הבינה נקראת ים.

ועתה מפרש הזוהר מרכבת המלכות בג' בחינות שלה, שבכל בחינה יש כמה בחינות. ואומר, נהר דינור מקיף לכמה מחנות מלאכים. כנגדו יוצאות שבעים בחינות מלאכים חקוקות משבע משואות, שהן שבע ספירות חג"ת נה"מ של אש הגבורה, שכל אחת כלולה מעשר, השומרות את השכינה. והם מקיפים לאלו המשמשים שלפנים מהם, והם מקיפים לארבע מרכבות, ד' מלאכים מיכאל גבריאל אוריאל רפאל, שכל אחד כלול מג', שהם נושאים את המלכות.

ועד כאן גוף וחיצוניות המלכות. והם מקיפים אותה העיר הקדושה הרובצת עליהם, המלכות דאצילות, הלב שבהם. אלא שגם היא מתחלקת לכמה בחינות.

89. המלכות עצמה מתחלקת לכמה בחינות.

ראש הישיבה

[רב מתיבתא]

93. כאן, ודאי נבוא לעוה"ב. ישבו. נפלה עליהם שינה, וישנו. בתוך כך בא ממונה והעיר אותם. אמר להם,

והיו מדברים, מה שלא יכלו לדבר מקודם לכן. יצאו מהפתח, וישבו בגן תחת האילנות. אמרו, כיוון שאנו כאן, וראינו כל זה, אם נמות

מאמא, המכונים אמת, כמ"ש, תיתן אמת ליעקב. וזהו חותם הטבעת מאמא. ולפני השתתפות אמא, אין המוחין שלו נקראים אמת. וכשמתחברים יחד, הם אחד בייחוד אחד. כי הם מתחברים בגי' קווים, שאו"א הם ימין ושמאל, והדעת מכריע ביניהם, ואז הם אחד, כי הדעת מייחד אותם.

97. עוד אמר, שניים הם, וחזר לאחד. כששולט הוא מעופף על כנפי רוח, ומשוטט ב-200,000 ומסתתר. אלו ב' כרובים, שהיה רוכב עליהם הקב"ה, ומיום שנגנו יוסף מאחיו, נגנו אחד, ונשאר אחד אצל בנימין. כמ"ש, וירכב על כרוב ויעוף, וינא על כנפי רוח.

ב' כרובים הם מט"ט וסנדלפון, שהם מרכבה לזיווג זו"ן דאצילות. וע"ז כתוב, יושב הכרובים הופיעה, שזה מורה שיש זיווג זו"ן. ואז הקב"ה הוא יושב הכרובים. אמנם אם אין זיווג זו"ן, אינו רוכב על ב' הכרובים מט"ט וסנדלפון, שהם זכר ונקבא, אלא על סנדלפון בלבד. ואז כתוב, וירכב על כרוב. רק על אחד.

ב' כרובים, שהיה רוכב עליהם הקב"ה, שאז הוא יושב הכרובים, בזמן שז"א בזיווג עם המלכות. ומיום שנגנו יוסף מאחיו, בשעה שאין זיווג למעלה, כי היסוד, שנקרא יוסף, נגנו מאחיו, ואינו משפיע אליהם. ונשאר אחד אצל בנימין, והוא סנדלפון.

כי יוסף הוא יסוד דכורא, בנימין הוא הנוקבא שביסוד. ומבחינת הכרובים, הוא סנדלפון. ואז ז"א חסר ג"ר.

אבל בשעה שיש זיווג בז"א ומלכות, ומתלבש ויושב על ב' הכרובים, אז יש לו ג"ר. בעת שז"א רוכב על כרוב אחד, הוא נגנו בחו"ב, שהם 200,000, כי מצד הבינה הם מאתיים, ומצד החכמה הם אלף. וז"א גנוז בהם, שהם נעלמים בו ואין לו ג"ר. כי אין לו ג"ר אלא כשרוכב על שניהם. בזמן הזיווג.

בעת הזיווג הוא משוטט ב-200,000, שיש לו ג"ר. וכשאין זיווג הוא מסתתר, שאז הג"ר נעלמים.

98. אמר להם הממונה, צאו מכאן, צדיקים אתם וראויים אתם למדרגה יותר גבוהה. יצאו. נתן להם אותו הממונה שושנה אחת, המלכות בחכמה תתאה, ויצאו.

כשיצאו, נסתם פי המערה, ולא היה נראה כלל. ראו אותו נשר, פני נשר, שהיה יורד מאילן ונכנס לתוך מערה אחרת. הריחו באותה שושנה. שהארת החכמה נקראת ריח. ונכנסו לשם. מצאו את הנשר על פי המערה. אמר להם, היכנסו חברים צדיקי אמת, כי עוד לא ראיתי שמחה של התחברות מיום שאני כאן, אלא בכס.

99. נכנסו לפרדס אחר, למדרגה אחרת,

קומו צאו לתוך הפרדס שמבחוץ, למדרגה חיצונית. יצאו. ראו אלו בעלי מקרא, שהיו אומרים בפסוק הזה שכתוב, במדבר הזה ייתמו, ושם ימותו. שבמדבר הזה ייתמו, אבל במקום אחר לא. שיזכו לעוה"ב. ושם ימותו, אבל במקום אחר לא. שיהיו להם חיי עוה"ב. וזה בגופים. שאפילו בעוה"ז ימותו רק מבחינת הגוף, אבל לא הנשמות. שיהיו כעין בני הגן. שהנשמות יזכו לגן עדן.

94. אמר הממונה, צאו. שמעתם משהו בתוך המדרגה ההיא? אמרו, שמענו, שקול אחד היה אומר, מי שפוסק ייפסק, מי שמקצר יתקצר, מי שמקצר יתארך. אמר להם, הידעתם מה זה? אמרו, לא.

אמר להם, ראיתם אותו הנשר הגדול, ואותו הילד שמלקט עשבים? רבי אילאי מנציבין היה, הוא ובנו, והגיעו לכאן וראו את המערה ההיא. כיוון שנכנסו לתוך החושך, לא יכלו לסבול, ומתו.

95. ואותו הילד, בנו, עומד בכל יום לפני בצלאל, בשעה שיורד מהשיבה העליונה, ואומר לפניו שלושה דברים, מטרם שפותח בצלאל בסודות סתומים של החכמה, כי כל דבריו סודות סתומים הם, שעין לא ראתה אלקים זולתך.

ואמר, מי שפוסק ייפסק. מי שמפסיק דברי תורה בשביל לדבר דברים בטלים, יהיו נפסקים חיינו מעוה"ז, ודינו עומד לעולם ההוא. מי שמקצר יתקצר, מי שמקצר בא"מ, ואינו מאריך בו במנוחה, שאומר אמן חטופה, יתקצר מחיים של עוה"ז. מי שמקצר יתארך, מי שאמר, אחד, צריך למהר בא' של אחד, ולקצר הקריאה שלה, ולא יתעכב באות הזו כלל. ומי שעושה כך, יתארכו חיינו.

96. עוד אמר, שניים הם, ואחד משתתף בהם, והם שלושה, וכשהם שלושה, הם אחד. אלו הם שני שמות, הוי"ה הוי"ה, שבשמע ישראל, אלקינו, משתתף בהם, והוא חותם הטבעת, אמת. וכשמתחברים יחד, הם אחד בייחוד אחד.

ג' שמות שבשמע ישראל הם חב"ד. הוי"ה אלקינו הם חו"ב. והוי"ה שלאחריהם הוא דעת. ונודע שז"א, הדעת, מקבל חסדים מאבא, חכמה. וכל עוד שאמא, נועם ה', אינה משתתפת עם אבא, יהיו החסדים שמקבלת מאבא בו"ק חסר ראש. אלא אם אמא משתתפת עם אבא ומשפיעה המוחין לז"א, אז הם ג"ר.

אלו הם שני שמות, הוי"ה הוי"ה, שבשמע ישראל, שהם אבא, שהוא חכמה, וז"א, שהוא הדעת. ז"א מקבל אור החסדים מאבא. אלקינו, אמא, משתתף עם אבא ועם ז"א, אז נעשו החסדים לג"ר. והוא חותם הטבעת, אמת, שז"א מקבל חתימת הטבעת מאמא, המוחין דג"ר

באלו הגופים הקדושים, שהיו להם בעומדם על הר סיני, כמו שאתם רואים אותם.

כי עמדו כולם על הר סיני בגופים בלי לכלוך כלל. וכיוון שהמשיכו עליהם היצה"ר, חזרו בגופים אחרים. כגופים שהיו להם מקודם לכן, גופים זרים, שחזרה בהם זוהמת הנחש. כמ"ש, ויתנצלו בני ישראל את עֲדִיָּם מהר חורב.

104. קול התעורר ואמר, לכו התאספו. הנה אֶהְיֶינָה עומד על מעמדו, וכל אלו הכיסאות לפניו. כרגע פרחו כולם ולא ראו כלום. נשאר לבדם תחת אילנות הגן. ראו פתח אחר. נכנסו לשם. ראו היכל אחד. נכנסו וישבו שם. שני עלמים היו שם. נשאו עיניהם וראו משכן אחד, מרוקם בכל מיני ציורים וצבעים שבעולם. ועליו פרוסה פריסת אור מנוצץ, שהעיניים לא שלטו להסתכל. משם והלאה לא ראו כלום.

105. היטו אוזניים ושמעו קול אחד שהיה אומר, בצלאל רביעי לאורות עליונים, יוסף רביעי באורות של אדה"ר. הוא עלייה שלמעלה, החביב מכל. עליו כתוב, וְנִסְפוּ רַבִּיעֵית הַיּוֹם, בקודש. מי שמתכל ורואה, יתעוררו עיניו. מי שאינו מסתכל, יהיה נפקח ויראה.

אילן של שמונה עשרה, כשמכופף עצמו, יהיה זקוף וייתקיים. אם אינו מכופף עצמו, נחש הרע יאכל אותו. מי שנכנס, ב' כרובים לפניו, רצונו נעשה. מי שמעיין, הוא רחוק מרצונו. קורבנו של נער, שלם להתקבל. ונפסק אותו הקול.

106. אמרו אלו שני העלמים, האם יש סימן בכם? אמרו כן. הוציאו אלו ב' שושנים והריחו בהם. אמרו, שבו, עד שתשמעו שני דברים בסודות עתיקים, ויהיו אצלכם בסוד תמיד. אמרו, כן.

107. אמר רבי שמעון, כל אלו הדברים, וכל מה שראו, כתבו, וכשהגיעו לכאן, שאמרו להם שהדברים יהיו שמורים אצלם בסוד, כתבו עליהם, אֶשְׁמְרָה דְרַכֵּי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי. ואני שאלתי לאבי, אבי, במה היו אלו שני דברים? ואמר לי, חייך בני, שאלו שני דברים, בנו עולמות והחריבו עולמות, למי שהשתמש בהם.

108. כיוון ששמעו אלו שני דברים, אמרו אלו העלמים, צאו, אין לכם רשות לשמוע יותר. הוציא אחד מהעלמים תפוח אחד, ונתן להם, ואמר, הריחו בזה. הריחו בו, ויצאו. ומכל מה שראו, לא שכחו כלום. יצאו.

109. בא ממונה אחר, אמר להם, חברים, רבי אֶילָאִי שלח אותי לכם, תמתינו לו כאן על פי המערה, והוא יבוא ויודיע לכם דברים עליונים, שלא ידעתם. שתהיה לו רשות לגלות לכם הדברים. יצאו עימו והמתינו על פי המערה, והיו חוזרים על הדברים זה לזה, מכל מה שראו ולמדו שם.

והנשר עימהם, שהוא פני נשר. כשהגיעו אלו בעלי המשנה, חזר הנשר לצורת אדם, לפניו של אדם, בלבוש כבוד המאיר, כמוהם, וישב עימהם יחד.

אמר ליושבים, תנו כבוד לבעלי המשנה שבאו לכאן, כי אדונם מראה להם כאן נפלאות גדולות. אמר להם אחד מהם, האם יש לכם סימן שאתם ראויים לכאן? אמרו, כן. הוציאו ב' שושנים והריחו. שרמזו בזה על מלכות ובינה הכלולות יחד, בבי' שושנים. אמרו, שבו ראשי הישיבה, שבו צדיקי אמת. אחזו בהם וישבו. באותה שעה, למדו מהם סודות התורה.

100. חזרו לבעלי המקרא, מצאו אותם אומרים הפסוק, אני אמרתי, אלקים אתם ובני עליון כולכם, אכן כאדם תמותון. אני אמרתי, בשעה שהקדמתם נעשה לנשמע, שאלקים אתם, כיוון שנמשכתם אחר יצה"ר, אכן כאדם תמותון. כמו מיתתו של אדם שמוריד אותו לעפר, כדי שיימחה היצה"ר שבגוף, ואותו יצה"ר הוא שמת, ונרקב בתוכו.

101. כתוב, ופגריכם אתם ייפלו במדבר הזה. ואם רק היצה"ר מת, מהו פגריכם, לשון רבים, הלוא יצה"ר אחד לכולם? יצה"ר כלול מזכר ומנקבה. פגריכם, פירושם החסרונות שבכם.

כי היצה"ר נקרא חיסרון, משום שירוד תמיד למקום החיסרון שבאדם, ואינו עולה. בקודש מעלים ולא מורידים. בטומאה מורידים תמיד ולא מעלים. וע"כ נקרא יצה"ר פגריכם, החסרונות שבכם. כמ"ש, אשר פיגרו מעבור את נחל הבשור.

וסוף הפסוק מוכיח שסובב על יצה"ר, שכתוב, ייפלו, ולא כתוב, תיפלו. וע"כ, כמ"ש, במדבר הזה ייתמו, אלו הפגרים, יצה"ר. ושם ימותו, משום שרצון הקב"ה לכלות אלו הפגרים מהעולם, לתמיד.

102. אמר להם רבי אילאי, צדיקי אמת, היכנסו וראו, כי רשות נמסרה לכם, ללכת עד מקום שהפרוכת פרושה. אשרי חלקכם. קמו החברים ונכנסו במקום אחד. והיו שם בעלי אגדה, ופניהם מאירים כאור השמש. אמרו, מיהם? אמר להם, הם בעלי אגדה, ורואים בכל יום אור התורה כראוי. עמדו ושמעו כמה דברים חדשים בתורה, ולא ניתנה להם רשות להיכנס אליהם.

103. נכנסו למקום אחר ובאו לתוך גן אחר, וראו, חוץ מדברים אחרים שראו, שחופרים קברים, ומיד מתים, ואח"כ חוזרים חיים בגופים קדושים מאירים, שהם היו מתי מדבר. אמרו, מה זה? אמרו להם, הם עושים זה בכל יום, וכשמתים, מיד נרקבת הזוהמה הרעה, שקיבלו בתחילה, ועומדים מיד בגופים חדשים מאירים.

מפסיק גמור. וכל שאר החכמים מחוץ לאלו שבעה עננים המקיפים עליו. וכפי חידושי הארות התורה שהאירה, כך מאירים אלו העננים.

114. והזדככו בדקות האור, עד שנראה להם המסווה של משה, ומתוך המסווה ההוא, היו רואים אור, המאיר יותר מכל האורות שבעולם. והמסווה הוא הפנים של משה, כי פניו אינם נראים כלל, ואין מי שיראה אותם, חוץ מאותו האור היוצא מהמסווה, מאחורי כל אלו העננים.

115. משה אמר הדבר אל אהרון בסתום, שלא פירש אותו, ואהרון פירש אותו לראשי הישיבות, בכל אלו המעיינות, המדרגות, שנסתמו מיהושוע ומכל ישראל, כשהגיע זמנו של יהושוע לנהוג הדור, שנסתמו לו 300 הלכות ו-700 ספקות. ועתה, היה משה מחזיר אותם להם, בכמה פליאות ומקורות ומעיינות ונחלים, הנובעים מכל דבר.

116. כל הנשים הצדקניות של אותו דור המדבר באות ג"כ למרים באלו הזמנים, ואז עולות כולן אליה, כתימרות עשן מתוך המדבר הזה. והיום ההוא נקרא יום השמחה.

בלילות שבת ובימים טובים, באות הנשים כולן אל מרים, ועוסקות בהשתדלות בידיעת ריבון העולם. אשרי דור המדבר מכל הדורות שבעולם. יוצאים מהישיבה של משה ופורחים אל הישיבה של הרקיע, ישיבת מט"ט. ואלו הראויים, פורחים אל הישיבה העליונה, הישיבה של הקב"ה. על הדור ההוא כתוב, אשרי העם שככה לו, אשרי העם שה' אלקיו.

110. בתוך כך בא רבי אילאי, והיה מאיר כשמש. אמרו לו, תורה חדשה שמעת. אמר להם, ודאי, ויש לי רשות לומר לכם הדברים. התחברו יחד על פי המערה וישבו. אמר להם, אשריכם שהראה לכם אדונכם מעין עוה"ב, ואין עליכם פחד ואימה. אמרו לו, ודאי כבר נשכח מאיתנו דרך בני אדם, ופליאה היא על כל מה שראינו בהר הזה.

111. אמר להם, ראיתם אלו ההרים, כולם הם ראשים לעם הזה של מתי מדבר. וזכו עתה, מה שלא זכו כשהיו בחיים, ואלו הראשים מתאספים כולם, בראשי חודשים ובשבתות ובמועדים, אל ההר של אהרון הכהן, ומתעוררים אליו. והם מתחדשים שם בטהרת הטל הקדוש, שיורד על ראשו של אהרון, ושמן המשחה היורד עליו, ועימו מתחדשים כולם בחידושים של אהבת המלך הקדוש, עד שנקרא כאן אהבה.

112. אהרון נוסע עם כולם, ובסתר ובדקות מתעופפים כנשרים אל הישיבה של האור, והיא הישיבה של משה. כולם עומדים בחוץ ואינם נכנסים חוץ מאהרון בלבד, אלא שנקראים בשם כפי השעה, בשבת ובחודש.

113. ואין מי שיראה את משה, כי המסווה הוא שעל פניו פרוש עליו, ושבעה ענני כבוד סביב לו. אהרון עומד בתוך הפרגוד, המחיצה, שלמטה ממשה, והפרגוד פוסק ביניהם ואינו פוסק ביניהם, שאינו הפסק גמור. וכל ראשי הישיבות הם מחוץ לפרוכת, לפרגוד הזה, שהוא

מה בין תם לתמים

סערה, ענן גדול, אש מתלקחת, ונוגה. אשר שלוש הקליפות הראשונות הן טמאות לגמרי, והן נכללות בעור הראשון, הנקרא עורלה, הנחתך ומושלך לעפר.

והקליפה הרביעית, נוגה, טמאה בעוד ששלוש הקליפות דבוקות בה. ואחר שמסירים ממנה שלוש הקליפות, היא חוזרת לקדושה. והיא העור השני, הנקרא עור הפריעה. שלאחר שחותכים ממנה העורלה, שלוש הקליפות הטמאות, היא חוזרת לקדושה, לגוף הפרצוף.

אמנם נשאר בו זוהמה ופסולת מזמן שהעורלה הייתה דבוקה בה. וכדי להסיר ממנו הזוהמה והפסולת, צריכים לקרוע העור ולשים אותו לצדדים, שבקריעה ובפריעה אלו מתבטלת ממנו כל הפסולת. ועתה הוא שלם בקדושה.

וע"כ צריכים מילה, שהיא הרחקת הס"א כולה, ופריעה, ניקוי הפסולת והזוהמה, שנשארה בעור הפריעה. ואז מתגלים המוחין בשלמות.

117. כתוב, תמים תהיה עם ה' אלקיך. מה בין תם לתמים? באברהם כתוב, התהלך לפני והיה תמים. יעקב, שנשלם יותר, כתוב בו, ויעקב איש תם. נקרא איש תם, משום שלא נשארה בו פסולת כלום, כי הייתה בו פריעה.

118. במה עשה פריעה, ונטהר מאותה פסולת? כי אותו מקום המתקיף את הפסולת שבפנים, הנמצאת במקום שהפריעה שורה, הוא שור, צורת השמאל של הכיסא שלו, כי יש במרכבה של הכיסא, כמ"ש, פני אריה אל הימין, ופני שור מהשמאל. והשור הוא נקרא שור תם, כי המרכבה של הכיסא, יש בה רושם הברית, ומשום זה נקרא השור הזה שור תם. ויעקב אחוז בו בתוכו, ובשור הזה עשה פריעה, והעביר הזוהמה של הפסולת לגמרי.

בסיום פרצוף הקדושה, ביסוד, שהוא סיום הגוף, דבוקות הקליפות. והן ארבע קליפות, רוח

ונודע שאפילו הממשיך מהמלכות, שהוא ו"ק דחכמה, אי אפשר שיתגלו הו"ק בלי הג"ר. נמצא שגם בשור תם מתגלה הג"ר עם המשכתו. אלא כיוון שנמשך מהמלכות, אז נוהג בו הכתוב, ומכרו את השור החי. שממעטים אותו בכוח המסך דחיריק דקו האמצעי.

וע"י זה, וחצו את כספו, אשר מחציתו העליונה, ג"ר דחכמה, נעלמים, ומחציתו התחתונה, ו"ק דחכמה, נשארים לממשיך אותו.

וכתוב, וגם את המת יחצון. כי אחר שנגלה תיקון החלוקה ע"י קו האמצעי, נוהג זה גם בשור המועד המת, שגם ממנו לוקחים המחצית התחתונה שלו, וניתנת לממשיך, שהוא טהור.

אבל בשור המועד, כתוב, שלם ישלם שור תחת השור. כי אותו הגורם, ששור המועד יהרוג את השור התם, משום שהמשיך החכמה מגבורה עילאה, מפסיד הכול. ואין לו תקנה, אלא להשלים את השור התם. וכתוב, והמת יהיה לו. שור תם המת, יהיה לו, כדי שיתקן אותו.

במה עשה פריעה, ונטהר מהפסולת ההיא? מיהו המטהר והמנקה את עור הפריעה, נוגה, מאותה הפסולת שבלע משלוש הקליפות הטמאות, מטרם שחתכו את עור העורלה ממנו? כי אותו מקום המתקיף את הפסולת שבפנים, הנמצאת במקום שהפריעה שורה, הוא שור.

והתבאר שהשורים דקדושה ודקליפה מנגחים וממיתים זה את זה, ונמצא ששליטת שור תם, שנוגח וממית את שור המועד, שהוא שלוש הקליפות הטמאות, הוא ממית ג"כ אותה הפסולת, הנבלעת בעור הפריעה, ומגלה בה המוחין דו"ק דחכמה שלו.

והשור ההוא נקרא שור תם, כי בהכרח במרכבה דקדושה יש רושם הברית, שהם מילה ופריעה, המרחיק וממית שלוש הקליפות הטמאות, שהם שור המועד.

וע"כ הוא שור תם. ובשור הזה עשה פריעה, שממית אותה הפסולת שבעור הפריעה, והעביר הזוהמה של הפסולת לגמרי.

119. ויזכור אלקים את רחל. למה בשרה כתוב פקידה, וה' פקד את שרה, וברחל כתוב זכירה? משום שזכור, היסוד, נרשם ביעקב, שהוא ברית שלם, בשעה שנולד יוסף. ונעשה ברית שלם, כשלקח עימו את השור, המתקיף לס"א, כי הוא מתקיף וממית זוהמת הפסולת של שור המועד, שבתוך עור הפריעה.

ומשום זה נקרא יוסף, בכור שור, בכור של אותו שור, שלקח יעקב בכור שורו, ודחה לשור דס"א, שהוא שור מועד.

120. שור תם, הוא כמ"ש, ויעקב איש תם. שפירושו, ריבון ושליט, אדון הבית, המלכות

כתוב, ויעקב איש תם. נקרא איש תם, משום שלא נשארה בו פסולת כלום, כי הייתה בו פריעה. כי הפריעה מנקה ומסירה הפסולת, הנשארת בעור הפריעה, מזוהמת שלוש הקליפות הטמאות, שנבלעה בה מטרם שחתכו אותו. ואז נקרא איש תם.

כאן נאמר, ששור תם, הוא שור של המרכבה הקדושה. ושור המועד הוא הס"א, המתחברת עם החמור. והלאה נאמר, ששור תם הוא גבורה תתאה, מלכות. ושור המועד הוא גבורה עילאה, גבורה דז"א. אמנם הכול הולך אל מקום אחד.

והעניין הוא, כי מחזה ולמעלה דז"א, מג"ר, אסור להמשיך חכמה משמאל, שהוא גבורה עילאה, מפני שכל הנמשך משם, הוא אור זכר, המאיר מלמעלה למטה, שהוא ג"ר דחכמה שנגנזה. וכל הממשיך משם, נופל ברשות הקליפות, לשור המועד. אבל הממשיך ממלכות, שהוא אור נקבה, נמצא ממשיך רק מלמטה למעלה, שהוא ו"ק דחכמה. וזהו חכמה דקדושה, שור תם, שור של המרכבה, המאיר מלמטה למעלה, כמו הארת המלכות, ו"ק דחכמה.

הרי, ששור המועד, הוא המשכת החכמה מלמעלה למטה, בבחינת אור זכר, הנמשך מגבורה עילאה, שמחזה ולמעלה דז"א. והוא כללות הס"א, שכל תאוותה להמשיך הג"ר דחכמה מגבורה עילאה דז"א. ושור תם, נמשך מגבורה תתאה, המאיר באור נקבה, כמו המלכות, שמחזה ולמטה דז"א, שהוא כללות המוחין דחכמה שבשמאל דקדושה, הנקרא שור של המרכבה הקדושה.

וב' שוורים אלו נוגחים זה את זה תמיד. כי הזוכה וממשיך החכמה מבחינת שור דקדושה, ממלכות, הוא שור תם. הנה נודע שאין החכמה נגלית אלא עם דינים, שדינים אלו נופלים על ראש הרשעים, הממשיכים החכמה מלמעלה למטה בבחינת שור המועד. הרי ששור תם נוגח עם הדינים שלו את שור המועד, וממית אותו. ממית את שור המועד, שמצד שורשו של אותו האדם, שהמשיך את השור התם.

וכן אם אינו זוכה, ורוצה להמשיך החכמה מגבורה עילאה, מלמעלה למטה, המשכת שור המועד, הנה אז, כמ"ש, לפתח חטאת רובץ, ומתגלה המנעולא, והמוחין של השור התם מסתלקים. וע"כ נבחן זה ששור המועד נגח והמית את השור התם. הרי איך שבי שוורים אלו, נוגחים וממיתים זה את זה.

ובזה תובן פנימיות הכתובים, וכי ייגוף שור איש את שור רעהו ומת. מדובר בשור תם, ושור רעהו הוא שור המועד, שבעת ששור תם, שור של המרכבה, שולט, הרי הדינים שלו ממיתים את שור המועד.

מהמלכות, שיטהר עור הפריעה, הנוגה, ותתגלה החכמה, כמו יעקב, אלא שהמשיך מדרגות החסדים מהמלכות, שנקראת שור תם. אשר חסדים אלו כלולים מתם, ואינם ממש שור תם, שהוא בחינת שמאל.

ונכנס לתוך המדרגות שלו, שנקראות יחד ים, שהן מדרגות החסדים הכלולים ויוצאים מתם, והם נקראים ים. וזהו תמים, ים הכלול מתם, ולא תם ממש, מטעם שלא עשה פריעה, ועוד נשארה פסולת בעור הנוגה.

אח"כ התעלה אברהם ונכנס לפנימיות, שעלה למעלה לז"א, ונקשר עם הימין העליון, חסד דז"א, והשאיר תיקון עור הפריעה ליעקב.

123. כתוב, תמים תהיה עם ה' אלקיך. כמו שהוא תמים, כלל אחד, שהים כלול מתם, אף אתה תהיה עימו תמים. עימו ודאי, עם ז"א, שכולו חסדים מכוסים. והחכמה שבשמאל שהיא תם, אינה נגלית בו, מטרם שמזדווג עם המלכות, שנעשה בעלה של תם.

במה נעשה האדם תמים? שיהיה תם ים בכלל אחד. שכל אלו המדרגות הקדושות של המלכות, הנקראת תם, נקראות ים, ואינן נפרדות ממנה לעולם.

אף אתה כעין זה, תסיר ממך כל המדרגות הנוכריות, ג' הקליפות הטמאות, ותתקשר בתמים, שיהיו בך המדרגות הקדושות, שהן ים, והמדרגה הקדושה ת"ם, שתהיה ראויה לקבל אח"כ א', יעקב. וייעשה הצירוף אמת. האדם צריך להיות בכל יום תם ים, כעין זה ממש.

124/1. הלבנה הקדושה, מלכות, היא בצבע לבן, אור החסד, וכל הצבעים נוצצים בה ונרקמים, גם אור החכמה. והוא כאותו היופי והלבן של השמש ממש, שהוא ז"א. ובים של המלכות, בתוך שבעים שנה, יוצא דג אחד, ומוציאה ממנו צבע תכלת, והיא לוקחת צבע זה ומתקנת אותו ומתכסה מבחוץ בצבע ההוא.

המלכות מקבלת ג' קווים מהשמש, ז"א, שהם ג' צבעים, לבן אדום ירוק. ולפיכך יש בה י"ב (12) בחינות, חו"ג תו"מ שבכל אחד ג' קווים, שהם ג' צבעים. אמנם הצבע שלה עצמה, שחור או תכלת, אין שם, להיות בה מנעולא, שהשחור אדום הוא, אלא שלקה. וצבע זה נבחן למלכות דמלכות שלה.

ובים של המלכות, בתוך שבעים שנה, שהן חג"ת נהי"מ שכל אחת כלולה מעשר, יוצא דג אחד, מלכות דמלכות. ומוציאה ממנו צבע תכלת, הדין הכלול ממנעולא, ומתכסה מבחוץ בצבע ההוא. רק מבחוץ שתהיה שמירה מפני החיצוניים, אבל מבפנים אין לה אלא ג' צבעים לבן אדום ירוק.

124/2. ולא משום שצבע תכלת הוא לבוש

שממנה נמשך שור תם, השורה בתוכה. משום שיש שור מועד מצד עורלה ופריעה, שהוא כל העורלה, וזוהמת הפסולת הנבלעת בעור הפריעה. וכמה בעלי דין יוצאים ממנו, עד המדרגה התחתונה, הנקראת שְׁאִייה, אותו המזיק המפיל בתי העולם הריקים מבני אדם.

וכולם יוצאים מאותו שור המועד, בחיבור חמור הרע, דין הקשה דמנעולא, אשר המתחבר לשור המועד, כתוב עליו, לפתח חטאת רובץ, שמתגלה הדין של מנעולא, שהוא חמור. ונמצאים שור וחמור מתחברים להשמיד הכול. ומשום זה כתוב, לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו, כדי שלא לעורר אותם.

121. בישיבה של בצלאל, בישיבה של מטי"ט ובישיבה של הקב"ה, אמרו, ויעקב איש תם. שהוא בעלה של תם, של המלכות. בעלה הוא א' שבמילוי של וא"ו.

יעקב הוא א' והמלכות היא תם. וכשהם כלל זכר ונוקבא כלולים יחדיו, אז לוקח יעקב כל אותיות א' ת"ם, שהוא אתם, והוא אותיות אמת. כמ"ש, תיתן אמת ליעקב. כי אמת כולל זכר ונוקבא יחד, שאז הם שלמות הכול.

יעקב הוא ז"א, שכולו חסדים מכוסים. מלכות היא שור תם, הארת החכמה שבקו שמאל. וכשז"א ומלכות התכללו ומזדווגים יחד, וז"א בעלה של תם, נמצא ז"א כלול מחסדים ומחכמה יחד. ואז יש לו משלו א', חסדים, ומהמלכות יש לו תם, הארת חכמה. א' תם אותיות אמת.

כי מוחין דג"ר נקראים אמת. וכמ"ש, תיתן אמת ליעקב, משום שהתחבר במלכות, בשור תם. ונעשה בעלה של תם. כי אז נכלל מחכמה ומחסדים יחדיו, שזוהי כל השלמות.

122. אברהם לא הצטווה על פריעה. כשמל את עצמו, נכנס לאותו תם, ולתוך המדרגות שלו, שנקראים יחד ים, וזהו תמים, אותיות תם ים. אח"כ התעלה אברהם ונכנס לפנימיות, ונקשר עם הימין העליון.

ג' הקליפות הטמאות הן עור העורלה, והן בחינות שור המועד. ונוגה, היא עור הפריעה, שאחר שנפרדה ממנה העורלה, הטומאה, נעשתה לשור תם. שע"י הפריעה ממשיכים שור תם ממלכות, שייגח וימית הזוהמה והפסולת שבו. ואז הפכה הנוגה לשור תם וכולה קדושה.

ואברהם לא הצטווה על הפריעה, אלא על המילה לבדה. ונמצא, שע"י המילה, הסרת העורלה, שהיא שור המועד, בא אברהם לבחינת שור תם, שהוא עור הפריעה.

אברהם לא הצטווה על פריעה. כשמל את עצמו, נכנס לאותו תם, ולתוך המדרגות שלו, שנקראות יחד ים. כלומר, שלא המשיך שור תם

מישהו שם, משום שהם בישיבה של משה. הם יושבים מרחוק, וע"כ כתוב במשה, עניו מאוד מכל האדם. כי הנביא העליון קיבל אותם לישיבה שלו. הנה מיום שאותם הצדיקים התחילו לראות כל זה, עד אותה שעה, כבר עברו שבעה ימים, ולא היו מסתכלים בעוה"ז כלום, שהיו מופשטים מכל גשמיות.

129. אמר להם רבי אילאי, צדיקים קדושים, אומר לכם הדברים שלמעלה. דבר ראשון, מהדברים אשר שם, כשתדעו מדידה של המידה בשם החקוק המפורש, י"ה ו"ה, תדעו שבצלאל רביעי לאורות העליונים, כמ"ש, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת.

שיעור הגוף הוא ד' בריתות, כי כל מה שיש בגוף, בז"א, כולל היסוד. וכיוון שיש בגוף י"ב צירופי הוי"ה, חו"ב תו"מ שבכל אחד ג' קווים, נמצא שהיסוד כולל אותם חו"ב תו"מ דגוף, אשר ביסוד הם נקראים ד' בריתות, שכל ברית כולל ג' קווים.

וכתוב, ואמלא אותו רוח, זהו ת"ת, ו' דהוי"ה. אלקים, הוא מלכות, ה' דהוי"ה. בחכמה ובתבונה ובדעת, י"ה דהוי"ה. וכל אלו כולל בצלאל. כי היסוד כולל כל מה שיש בגוף.

וע"כ כתוב, ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת, שהם י"ה ו"ה, שאצל בצלאל נקראים ד' בריתות. והוא רובע ישראל, כי הוא רובע הכולל ג' קווים, והוא רביעי לג' קווים דחכמה, ורביעי לג' קווים דבינה, ורביעי לג' קווים דת"ת, ורביעי לג' קווים דמלכות. וע"כ נקרא רובע ישראל, כי ישראל הוא ז"א, שבו ד' אותיות הוי"ה, שבכל אות ג' קווים. והיסוד רובע אליהם. שכולל אותם.

ואמר רבי אילאי, כשתדעו מדידה של המידה בשם החקוק המפורש, המדידה היא בי"ב גבולי אלכסון, י"ב צירופים שבשם המפורש י"ה ו"ה, אשר כל אות כלולה מג' קווים. תדעו שבצלאל יסוד, רביעי לאורות העליונים, שבכל אות מדי אותיות הוי"ה, הוא רביעי לג' קווים אשר שם, שהוא הכולל שלהם.

ובזה מתבאר ג"כ מה שנאמר מקודם, שיוסף רביעי באורות של אדה"ר, שאדה"ר הוא ז"א, ויוסף הוא יסוד, שהוא אור רביעי לג' אורות, הכלולים בכל אחד מחו"ב תו"מ שלו. ובהיותו כולל ד' בריתות אלו, ע"כ היסוד עולה עד חב"ד, להיותו אור רביעי לחב"ד. והוא העלייה של היסוד למעלה למוחין, שעלייה זו חביבה מכל, כי נוהגת בזמן הזיווג.

130. דבר שני. מי שאינו מסתכל, רואה ומתפקח. פירושו, מי שאינו מסתכל באלו ג' דברים נסתרים: מה למעלה, מה למטה, מה לפניו ומה לאחור, עתיד הוא להתפתח בתורה, ולפקוח עיניו בה.

שלה, וע"כ היא מתכסה בו מבחוץ, שהרי כתוב, שש וארגמן לבושה, אבל התכלת אינה ראויה ללבוש, אלא צבע זה הוא רק כיסוי מבחוץ על המלכות. כעין זה היה במשכן, שכולו ביופי ומעשה רוקם בפנים, ובגד פליל תכלת מבחוץ. משום שתחת הים הזה, המלכות, יש מצולות ים, הקליפות הכלולות מזכר ומנוקבא. ויש להם עין הרע להסתכל.

וכשמסתכלות במלכות, שרוצות להמשיך הארת חכמה ממנה למעלה למטה, כדרך הקליפות, אז מוכן לעיניהן צבע תכלת, הדינים הכלולים ממנועולא, שעל ידו מסתלק אור החכמה, ואין עיניהן יכולות לשלוט במלכות. וזה רק מבחוץ.

אבל היא מיתקנת בפנים בכל הצבעים המרוקמים, לבן אדום ירוק, כראוי להמשכת החכמה, והם מתפשטים לד' צדדי העולם. שאלו ג' צבעים, ג' קווים, הם נכללים בכל אחת מחו"ג תו"מ שבה, שהם ד' רוחות העולם, שהם י"ב בחינות.

125. כעין זה אדם הלוּבש ציצית, נעשה בכל יום תמים. בחינת תם של המלכות הוא מקבל בד' כנפיים של הבגד המיתקנים כראוי. בחינת ים הוא מקבל מהמלכות, בתכלת ההיא של הציצית, שהוא הדג של שבעים המדרגות שבים. אשר צד הרע, כשמסתכל באדם הזה, לא יוכל להזיק לו בעין הרע, לא יוכל להמשיך אותו לרשות שור המועד, כי התכלת מעכבת עליהם.

ואז הוא תם ים עם ה' אלקיו בתיקון אחד. כי גם המלכות מיתקנת ומתכסה בחוץ עם צבע התכלת. היא למעלה והוא למטה.

126. אח"כ עולה המלכות למדרגות דז"א, אף כך האדם, מתעלה אח"כ בתפילין אל מדרגות עליונות, דז"א. וע"ז כתוב, תמים תהיה עם ה' אלקיך. עימו ודאי. ודאי בשעה אחת וברגע אחד, המלכות מיתקנת למעלה, תחילה בתם ים, ואח"כ בזיווג עם ז"א. כן האדם מיתקן למטה. תחילה מיתקן בציצית, מדרגת תם ים, ואח"כ בתפילין, מדרגת ז"א.

127. כל דור המדבר מיתקנים להיות כל אחד תם ים עם ה'. וע"ז כתוב, במדבר הזה ייתמו. שיקבלו בחינת תם. זה נאמר לרע, ולא לשבח אותם, כי היה להם להיות כל אחד תמים עם ה' בארץ הקדושה, במקום שהקב"ה שורה שם פב"פ ביחד עם המלכות. ועתה הנה כל אחד תמים במדבר הזה, מחוץ לארץ הקדושה, שאין המלכות מסתכלת פב"פ להיות עם ה' כראוי. וכתוב, ושם ימותו, כמו שהם עושים בכל יום, שמתים וחוזרים לתחייה.

128. אשרי חלקכם, חברים קדושים, שזכיתם לכל זה. אלו ב' מערות אחרות שלכם, לא תמצאו

הכנסת, מתדבק באדונו, ורצונו נעשה. דבר חמישי. מי שמעיין, הוא רחוק מרצונו. מי שמעיין בתפילה ומסתכל בה, שאומר בליבו שתיעשה בקשתו, לפי שמתפלל בכוונה, הוא רחוק מקיום רצונו שביקש. דבר שישי. קורבנו של נער, שלם להתקבל. כשאדם מקרב את בנו לבית הספר או למילה, זהו קורבן שלם להתקבל.

דבר שלישי. אילן של שמונה עשרה, כשמכופף עצמו, יהיה זקוף ויתקיים. פירוש, השדרה של האדם, שיש בה י"ח (18) חוליות, כשמכופף אותה לפני אדונו, כשכורע בתפילת מודים, יזקוף ויתקיים לתחיית המתים. ואם אינו מכופף במודים, נעשה נחש, ואין לו תקומה לעת"ל.

131. דבר רביעי. מי שנכנס בין ב' כרובים בפנים, מי שנכנס שיעור שני פתחים בפנים בבית

מערת המכפלה

134. הסדר שלהם, איך שוכנים? נשים אצל נשים וזכרים אצל זכרים. אדם בראש, חוה סמוכה לו. שרה אצל חוה, אברהם סמוך לשרה. יצחק סמוך לאברהם, רבקה סמוכה ליצחק. לאה סמוכה לרבקה, יעקב סמוך ללאה. נמצא אדם בצד זה, יעקב בצד זה. זה בראש וזה בסוף.

135. בספרו של שלמה המלך, הסדר ערוך כראוי. אדם וחווה בתחילה, ושרה ואברהם סמוכים לו, יצחק ורבקה בזווית האחר, כנגדם בדרך ישר בשורה אחת. יעקב ולאה באמצע. והם נשים אצל נשים, וזכרים אצל זכרים. אדם וחווה, שרה ואברהם, יעקב ולאה, רבקה ויצחק. ונמצא אדם בצד זה, ויצחק בצד זה, ויעקב באמצע. יצחק אצל אביו אינו דרך העולם, וע"כ היה יעקב צריך להיות באמצע.

136. ובכל אלו הזוגות, כמו שנקברו כך יקומו לתחיית המתים, וכך יימצאו. לאה תשמח עם משיח בן דוד, שיצא ממנה, בפנים מערת המכפלה. רחל תשמח עם משיח בן יוסף, שיצא ממנה, מחוץ לירושלים, במקום שנקברה בדרך אפרת. וכל אחד במקומו.

132. אע"פ שרחל הייתה עקרה באותו הזמן, יעקב היה חכם, ואם לא היה יודע יעקב שלאה היא אשתו, לא היה קובר אותה במערת המכפלה, להתחבר עימו בחיבור אחד, והיה קובר אותה מחוץ למערה. אבל את לאה הכניס לארץ, למערת המכפלה, ואת רחל שם מחוץ למערת המכפלה. מת יעקב, נקבר במערת המכפלה בחיבור אחד עם לאה.

133. כמו שעשו כל שאר האבות, כן עשה אדה"ר. תחילה מתה חוה ונקברה שם במערת המכפלה. ושם ידע אדם שהמקום ההוא ראוי לו. מת אדם, נקבר בתוכה, בחיבור אחד עם חוה. מתה שרה, נקברה שם, וחווה ראתה ושמחה כנגדה, וקמה וקיבלה אותה. שיעור המרחק של חוה משרה, הוא שיעור של ב' אמות, ולא יותר. מת אברהם, נקבר אצל שרה בחיבור אחד עימה. מתה רבקה, נקברה שם. ושרה ראתה, וקמה, וקיבלה אותה. מת יצחק, נקבר עימה בחיבור אחד. מתה לאה, נקברה שם. ורבקה ראתה, וקמה, וקיבלה אותה. מת יעקב, התחבר עימה בחיבור אחד. וכולם היו זכר ונוקבא יחד בחיבור אחד.

קריאת התורה

139. בו ירוץ צדיק. ירוץ במגדל או בספר התורה? במגדל ובספר התורה. במגדל, צריך הצדיק להיות צדיק אמת וצורת הצדיק העליון, יסוד. בספר התורה, נקרא צדיק מי שעלה לשישי מאלו השבעה הקרואים לספר התורה. כי הפרשה השישית רומזת ליסוד, הנקרא צדיק. ובו ירוץ צדיק, בספר התורה ירוצו דברי הצדיק הזה. ונשגב, מיראת מלאך המוות, כי יאריך ימים. ונשגב, שלא יינזק לעולם.

140. באותו המגדל העולה בין המגדלים, עומד אור אחד בצורת ספר תורה. כשבאה אותה הציפור, לוקחת את המגדל ממקומו ומעמידה אותו באמצע העזרה, בתוך כנפי הכרובים. ומה שהיה גובהו לרום השמיים, הושפל ונכנס תחת

137. בין כל המגדלים יש מגדל אחד של אבן טובה באמצע. עולה לרום הרקיע, ואינו נראה עתה, עד לאותו הזמן שיתגלה. ראש הישיבה ראה אותו, והיה רושם עליו למעלה הפסוק הזה, מגדל עוז שם ה', בו ירוץ צדיק ונשגב. מגדל עוז, כנ"י, המלכות. בו ירוץ צדיק, כי רצון צדיק, יסוד, בו תמיד. ירוץ הוא לשון רצון. ונשגב, אותו מגדל עוז, שלא ייפול עוד לעולם כמו שהיה.

138. מגדל עוז, זהו התיבה, לשים בו ספר התורה, שהוא עוז, ולהוציא אותו מתוך ההיכל, שהוא צורת ההיכל הפנימי, אמא, שממנו יוצאת התורה, ז"א. ומגדל, התיבה, הוא שם ה', והצורה שלו, המלכות, והוא צריך להיות בשש מדרגות כנגד חג"ת נה"י שבמלכות.

החכמה שבמלכות נקראת ציפור. כשבאה אותה הציפור, כשהגיע זמן הארת הציפור, שהיא החכמה שבמלכות, לוקחת את המגדל ממקומו, שלוקחת כללות המלכות, הנקראת מגדל, ממקומו, ממקום הזיווג דג"ר דז"א, הנקרא רום רקיע, ומעמידה את המגדל באמצע העזרה.

כי הו"ק דמלכות מכונה עזרה, וההיכל הפנימי וקודש הקודשים הם ג"ר דמלכות. ומשום שאין החכמה נגלית אלא במקום ו"ק, ע"כ מכניסה המגדל בעזרה, מקום ו"ק, בקו אמצעי שבה. בתוך כנפי הכרובים. הכרובים הם פנים קטנות, זו"ן במוחין דאחוריים. ויש להם כנפיים לכסות הג"ר דחכמה. וע"כ מעמידה המגדל תחת הכנפיים ההם, כדי שלא יתגלו ג"ר דחכמה.

וזה נבחן לירידה כלפי המלכות, כי מקודם לכן הייתה בזיווג עם ג"ר דז"א, רום רקיע. ועתה ירדה לבחינת עזרה, ו"ק, ומתחת כנפי פנים קטנות, הכרובים, ג"ר דו"ק. ומה שהיה גובהו לרום השמיים, שהייתה בזיווג עם ג"ר דז"א, שנקרא שמיים. הושפל ונכנס תחת הכרובים, שירדה תחת פנים קטנות, הנחשבות לו"ק דמוחין, לאחוריים. כי אין החכמה מתגלה במלכות, אלא בכלים דאחוריים שלה.

וחומות המגדל בין ראשי כרובים. החומות, הם הדינים הנגלים עם החכמה, השומרים שלא יתקרבו החיצוניים לג"ר דחכמה, שנחשבים כחומות על המגדל, השומרות מפני החיצוניים. ודינים אלו נמצאים בראשי הכרובים, לדחות משם החיצוניים.

141. 300 פתחים במגדל. בפתח שבאמצע עומד אור זה של צורת ספר התורה, שבו עתיד מלך ישראל לקרוא בפרשת הקהל. וזה יהיה מלך המשיח, ולא אחר.

300 פתחים רומזים על ג"ר, שכל אחת כוללת מאה. פתח שבאמצע רומז על קו האמצעי. קריאת פרשת הקהל היא גילוי ג"ר דחכמה, שלא תתגלה אלא בגמה"ת. ואז יקרא בה מלך המשיח. אבל לא לפני גמה"ת.

142. בהארת ו"ק דחכמה שבאותו ספר תורה, אשרי מי שישמע מפיו של המשיח, קול נעימות דבריו מאלו הדברים הסתומים שמפרש בתורה, באור של אותו ספר תורה, בכל ראשי חודשים ושבתות ומועדים וזמנים. וכשרוצים לעלות למעלה לישיבה של הרקיע, ישיבה של מט"ט, כולם מתאספים אל מלך המשיח, והוא מפרש להם דברי תורה, ומתוך מתיקות דבריו והשתוקקות, עולים לישיבה של הרקיע.

143. כשמגדל עומד באמצע העזרה, ופתוח הפתח שבקו האמצעי שבמגדל, אלו הכרובים פותחים פיהם, ופורשים כנפיהם, להסתיר הג"ר

הכרובים. וחומות המגדל בין ראשי הכרובים. קריאת התורה היא גילוי הארת החכמה שבקו האמצעי, הנקרא תורה. וע"כ יש כאן ג' בחינות: א. היכל, ארון הקודש, שמשם מוציאים ספר התורה.

ב. ספר התורה שקוראים בה.
ג. המגדל, הבימה שעליה מניחים ספר התורה.

ההיכל הוא בינה, שמשם נאצל ספר התורה ומקבל ממנה כל המוחין. וספר התורה הוא ז"א, היוצא ונאצל מהבינה. והמגדל הוא מלכות, מקום הגילוי של קריאת התורה, שהיא הארת החכמה. באופן שהתורה, ז"א, מקבלת הארת החכמה מהבינה, מההיכל, ומגלה אותה במגדל, במלכות. ואין לדמות הארת חכמה זו להארת החכמה הנגלית בחצות לילה, כי שם נגלית הארת החכמה משמאל, כמ"ש, שמאלו תחת לראשי, וע"כ אין שם אור היום. משא"כ כאן, הארת החכמה נגלית מקו אמצעי בייחוד, הכולל חכמה וחסדים יחדיו. ומה גם שהכול נמצא תחת שליטת החסדים, שהוא אור היום.

בין כל המגדלים יש מגדל אחד של אבן טובה באמצע, המלכות בכללה נקראת מגדל ונקראת אבן טובה. וע"כ גם מדרגותיה בפרטיות נקראות מגדלים.

מגדל אחד של אבן טובה באמצע, הוא קו האמצעי של המלכות, המקבלת מקו האמצעי דז"א. עולה לרום הרקיע, כלומר, מזדווגת עם ג"ר דז"א, הנקרא רום רקיע. ואינו נראה עתה, כי בעת שהיא בזיווג עם ג"ר דז"א, אין בה אלא חסדים דז"א, שהיא מידת ז"א. ומידתה עצמה, חכמה, אינה נראית בה אז. עד לאותו הזמן שיתגלה, שע"י קריאת התורה מתגלה בה הארת החכמה.

מגדל עוז, זהו התיבה, לשים בו ספר התורה, שהוא עוז, הארת החכמה, הנקראת עוז. לשים בו, לשים הארת החכמה במגדל, במלכות. ולהוציא אותו מתוך ההיכל, שממנו יוצאת התורה. שז"א, הנקרא תורה, יוצא ומקבל אורותיו מההיכל, שהוא בינה.

ומגדל, התיבה, הוא שם ה', המלכות הנקראת שם ה'. וצריך להיות בשש מדרגות, בו"ק של המלכות, כי אין החכמה נגלית בג"ר של המלכות אלא בו"ק שלה. בו ירוץ צדיק, שהשפעת הארת החכמה היא ע"י היסוד דז"א, שייטכן בספר תורה, שעולה לשישי, וייתכן במגדל, שמקבל מיסוד דז"א.

באותו המגדל העולה בין המגדלים, במגדל שבאמצע, עומד אור אחד בצורת ספר תורה, הארת החכמה בצורת קו האמצעי, אמנם אינה נראית שם מתמת הארת הזיווג דז"א. שאין שם מקום לגילוי הארת החכמה.

שהוא שחור או תכלת, אינו נראה בה, מטעם היותה נמתקת כולה בבינה, בנקודת המפתח, ונקודתה עצמה, מנעולא, גנוזה ואינה נראית. משא"כ בז"א משמשת ג"כ נקודה דמנעולא. ולפיכך אין מקום גילוי החכמה בז"א, אלא במלכות.

145. נסגר הפתח שבמגדל, הכרובים שוככים, והמגדל פורח ועומד במקומו בין שאר המגדלים, שחוזר לזיווג הגי"ר שלו עם ז"א. ומידתה של המלכות חוזרת ונעלמת, שנכללת בז"א.

העטרה של משיח

ניצוצין. כי שמונה מלכים נשברו, והיו בכל מלך ד' בחינות חו"ב תו"מ, שבכל אחת ע"ס, שהם ארבעים בחינות בכל מלך. ושמונה פעמים ארבעים הם ש"ך בחינות, המכונים ש"ך ניצוצין. והם נתקנו ע"י המאציל עצמו בעולם התיקון. ואח"כ, ע"י חטא עצה"ד, חזרו ונפלו לקליפות.

וכל מעשינו ב-6000 שנים אינם אלא רק לתקן ש"ך ניצוצין אלו. וכשיגמרו להיתקן, אז יהיה גמיה"ת, כמ"ש, ובילע המוות לְפָח.

אמנם אין ביכולתנו לתקן כל ש"ך ניצוצין אלו, כי בחינות המלכויות שבע"ס שבכל בחינה, הן בחינת מנעולא, שאינה מקבלת תיקון. ואין בנו כוח לתקן אלא ט"ר שבכל בחינה, ששם מלכות דמפתחא, המתוקנת בבינה ונכללת ביסוד. אבל המלכויות עצמן, שהן מנעולא, אין לנו כוח לתקן.

באופן ששמונה מלכים הם, שבכל אחד ד' בחינות, והם ל"ב (32) בחינות. אשר ט"ר של כל בחינה אנו יכולים לתקן. והם ט' פעמים ל"ב, שהם רפ"ח (288) בחינות. ובחינה אחרונה שבע"ס, ל"ב האחרון, אין אנו יכולים לתקן.

והאמת היא, שאין אנו צריכים לתקן יותר מאלו רפ"ח בחינות, המתוקנות במלכות דמפתחא, המכונה נקודה אמצעית שביישוב. ול"ב האחרון, שהם ל"ב מלכויות מבחינתה של מדה"ד, הנקראות מנעולא, אינם צריכים תיקון מצידנו כלל.

אלא ע"י תיקון כל רפ"ח בחינות בתכלית השלמות, אז מתקבצים כל האורות, שיצאו מרפ"ח האלו, למקום אחד, ואז מיתקן ל"ב האחרון מאליו. כמ"ש, והסירותי את לב האבן מבשרכם. שהוא ל"ב האחרון, שתיקונו בא מקיבוץ הרפ"ח.

וכל התיקון האמור מקבל מלך המשיח, וגואל את ישראל, ומתקן את כל העולם עד למדרגה האחרונה. וע"כ נבחן גמיה"ת למלכות מלך המשיח, ששמים עטרת פז על ראשו. ומשום

דחכמה, ומאירים באור העליון על אותו הפתח. וספר התורה הוא פתוח, והכרובים פותחים ואומרים, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. אח"כ סוגרים הפתחים וספר התורה נגלל.

144. מי ראה אור המאיר של ספר התורה הוא, כולו הוא אור המאיר, האותיות שלו הן שלהבות אש מד' צבעים, שהן מעולם העליון, כולן בולטות ומנוצצות. אין מי שיכול לעמוד בהן חוץ ממשיח.

הארת החכמה שבמלכות נמשכת בג' צבעים, לבן אדום ירוק, ג' קווים, אבל הצבע שלה עצמה,

146. בפתח שבאמצע הפתחים של המגדל, יש עטרת פז עליונה ומכובדת, גנוזה, שאינה נראית עתה, מפותחת ונחקקת בכל מיני אבני יקר, ועתידה להיות על ראשו של מלך המשיח, בעת שיעלה במגדל. ובי' נשרים, זה מצד זה וזה מצד זה, לוקחים העטרה בידיהם.

147. כשעולה מלך המשיח במגדל, מיתקנים הנשרים ולוקחים העטרה. בשעה שיתחיל לקרוא בתורה, פתח אחר ייפתח ומשם תצא היונה היא, ששלח נוח בימי המבול. כמ"ש, וישלח את היונה. היונה, עם ה' הידיעה, היונה היא הנודעת, שלא דיברו בה הראשונים, ולא ידעו מהי. אלא מכאן יוצאת ועושה שליחות.

148. ובשעה שכתוב, ולא יספה שוב אליו עוד, לא ידע אדם לאן הלכה. והיא חזרה למקומה, ונגנזה בפתח הזה. והיא תיקח העטרה בפיה, ותשים על ראשו של מלך המשיח, מגיע ואינו מגיע. ואז כתוב, תשית לראשו עטרת פז.

149. וכיוון שיקרא מלך המשיח בספר התורה, יקומו ב' נשרים, זה מכאן וזה מכאן, והיונה משפילה עצמה לרדת, ומלך המשיח יורד, והעטרה על ראשו, עד המדרגה האחרונה. ושני נשרים פורחים למעלה על ראשו. והיונה חוזרת ועטרה בפיה. ואלו ב' נשרים מקבלים אותה.

150. דוד המלך נקרא זית רענן לפני הקב"ה, כמ"ש, ואני כזית רענן בבית אלקים. עלה זית זה מלך המשיח, בנו של דוד. וזה שרמזה יונה זו בימי נוח, כמ"ש, והנה עלה זית טָרַף בפיה. עלה זית, המשיח, היונה טרף וחסף את הכבוד שלו, העטרה, בפיה. שהעטרה עומדת על ראשו ומקבלת כבוד מאותה היונה. כתוב טָרַף, לשון זכר, ולא טָרְפָה, שהיא כזכר, שעושה חיל ומנצח. יונה זו, היא זכר, משום שהשם יונה, שנקראת, כתוב פעם בלשון נקבה, ופעם בלשון זכר. בזמן שמקבלת כבוד זה, בלשון זכר נקראת. בשבירת הנקודים נשברו הכלים לש"ך (320)

פתח שאינו מקו האמצעי, אלא פתח של המלכות דמנעולא, מלכות דמדה"ד עצמה, שהגיע תיקונה ע"י קריאה של פרשת הקהל.

ומשם תצא היונה ההיא, ששלח נוח בימי המבול, שהיא מלכות דמנעולא, כמ"ש, וישלח את היונה. היונה, עם ה' הידיעה, היונה ההיא הנודעת, המצוינת, שהיא המנעולא, שלא דיברו בה הראשונים, ולא ידעו מהי.

כי היא כמ"ש, נתיב לא יָדְעו עֵיט, שעיט זה משה, שלא ידע אותה. אלא מכאן יוצאת, שהיא יוצאת מהפתח הצדדי, ועושה שליחות, והיא חזרה למקומה, ונגנזה בפתח הזה. כי נקודה דמפתחא, הפתח שבאמצע, שולטת בבירורי האורות, ונקודה דמנעולא, נגזזת ואינה נראית.

ובעת קריאת פרשת הקהל, שאז מתקהלים כל האורות למקום אחד, ול"ב האבן מיתקן, אז תשים העטרה על ראש המשיח. מגיע ואינו מגיע, שהעטרה אינה מתיישבת תכף על ראשו, אלא תחילה במגיע ואינו מגיע, ואח"כ מתיישבת כולה לנצחיות.

וכיוון שיקרא מלך המשיח בספר התורה, בפרשת הקהל, יקומו ב' נשרים, זה מכאן וזה מכאן, הנושאים העטרה, הבאה מקו האמצעי. והיונה, מנעולא, משפילה עצמה ויורדת למדרגתה, שהיא בחינה אחרונה של ש"ך הניצוצין, הנקראת ל"ב האבן, שאין עוד מדרגה נמוכה ממנה, ושמה משם העטרה על ראשו של המשיח.

ומלך המשיח יורד, והעטרה על ראשו, עד המדרגה האחרונה, כי אחר שהמדרגה האחרונה נתקנה, יורד המשיח עם העטרה לשלוט עד סוף כל המדרגות.

שבתחילה עוד העטרה אינה מתיישבת על ראשו, אלא שהיא מגיע ואינו מגיע, ולפיכך, שני נשרים פורחים למעלה על ראשו, אותם ב' הנשרים, שלקחו העטרה, ונתנו אותה אל היונה. והיונה חוזרת ועטרה בפיה, שחוזרת ומקבלת העטרה של המשיח, ושני הנשרים מקבלים אותה בחזרה, כי שלהם היא העטרה. ואח"כ, לאחר זמן, תתישב העטרה על ראש המשיח לנצחיות.

דוד המלך נקרא זית רענן, שהוא מלכות דמפתחא, שהיא רענן, וכל האורות נמשכים על ידיה. עלה זית, זה מלך המשיח, מלכות דמנעולא. ולהיותה שורש למלכות דמפתחא, ע"כ נקראת עלה זית, שמעלה את הזית הרענן, את מפתחא.

וזהו שרמזה יונה זו בימי נוח, כמ"ש, והנה עלה זית טָרְף בפיה. עלה זית, המשיח. טרף, שהיונה חטפה הכבוד שלו, שחטפה העטרה מהנשרים. בפיה, במנעולא שבפיה, שהעטרה עומדת על ראשו, וכן שהעטרה מקבלת כבוד, הכול מאותה היונה.

שהתיקון נחלק לשתי בחינות :

א. לרפ"ח, שכל עבודתנו היא בהם,
ב. לל"ב האבן, ששם אין אנו צריכים לעבוד, וגם אסורה העבודה בה, כי היא מיתקנת מאליה ע"י השלמת הרפ"ח.

לפיכך מבחינים בעטרת המשיח ג"כ ב' בחינות אלו :

א. עצם העטרה, שהיא בירורי רפ"ח, ההולכת ונעשית ע"י עבודתנו במשך 6000 שנים.

ב. שימת העטרה על ראשו של המשיח, שהיא עצם גמה"ת. כלומר, קהילת כל האורות, שיצאו מבירורי רפ"ח ניצוצין, אשר מקהילתם למקום אחד מיתקן ל"ב האבן, שהיא גמה"ת. ונבחן זה לשימת העטרה על ראשו של המשיח.

בפתח שבאמצע הפתחים של המגדל, בנקודה האמצעית, המקבלת מקו האמצעי, במפתחא, שם נמצאת עטרת פז, העטרה של המשיח, ששם הולכת ונשלמת ע"י בירורי רפ"ח ניצוצין ע"י עבודתנו.

כי הארות כל 6000 שנים אינן מתקבלות אלא רק במלכות דמפתחא, שהיא יסוד דמלכות, ואינה מלכות ממש. וע"כ נבחנת לקו האמצעי, כמו יסוד. ומטרם שנגמרה כולה, אינה נראית כלל, אלא בגמה"ת. ועתידה להיות על ראשו של מלך המשיח, בעת שיעלה במגדל. לעת"ל, בגמה"ת, כשמלך המשיח יעלה במגדל ההוא, לקריאת ספר תורה בפרשת הקהל.

קריאת ספר תורה הוא גילוי הארת החכמה. ופרשת הקהל רומזת על קהילת כל האורות שבספר התורה, למקום אחד, שהוא שימת העטרה על ראש המשיח. אמנם יש בזה שתי בחינות :

א. עצם העטרה, האורות של ספר התורה, המתגלים בה במשך 6000 שנים, שזה בא רק מקו אמצעי. וזה נבחן לעליית מלך המשיח אל המגדל, שעוד לא קרא בפרשת הקהל.

וע"ז נאמר, וב' נשרים, פני נשר הוא קו האמצעי, שכולל ב' הקווים ימין ושמאל, חסדים וחכמה. ולפיכך הם ב' נשרים. זה מצד זה, בימין חסדים, וזה מצד זה, בשמאל חכמה. מיתקנים הנשרים ולוקחים העטרה, שעטרה זו מקובצת מתיקון הנשרים, ב' הצדדים שבקו האמצעי, והם הלוקחים את העטרה, כי הם מקבצים אותה בזה אחר זה ע"י בירורי רפ"ח ניצוצין. וזוהי בחינה ראשונה.

ב. ועתה מדבר הזוהר מבחינה שנייה, שהיא שימת העטרה על ראשו של המשיח. ואומר, שבשעה שמתחיל לקרוא פרשת הקהל, שהיא קהילת כל האורות של רפ"ח ניצוצין למקום אחד, המגלים תיקון ל"ב האבן, שזהו שימת העטרה על ראשו של המשיח, פתח אחר ייפתח,

שעולה הציפור. בעת שמתגלה החכמה דמלכות, המכונה ציפור, מתגלים עופות אש, שיש בהם אש, דינים להרחיק החיצוניים, ומצפצפים בצפצוף נעימות, שאין נעימות וניגון כנעימות ההיא.

152. למעלה מכולם, בבינה, יש מינים אחרים ותורים אחרים הפורחים באוויר, בעליית המלכות לבינה, שזה עניין הי' הנכנסת לאור הבינה, והאור נעשה לאויר. עולים ויורדים, יורדים ועולים. כשהי' נכנסת באויר, הם יורדים למדרגה תחתונה, וכשהי' יוצאת מאויר והאור חזר לאור, הם חוזרים ועולים. ואינם נשקטים לעולם.

וזה משום, שאותיות גדולות, שהן בינה, ואותיות קטנות, שהן מלכות, פורחות ביניהם. שלפעמים עולות אותיות קטנות באותיות גדולות, מלכות בבינה, ולפעמים אותיות קטנות חוזרות ויוצאות מאותיות גדולות, שהמלכות חוזרות ויוצאת מבינה, שהי' נכנסת באור ויוצאות מאור.

עניין החטיפה, רומז שנראה כמו החוטף דבר שאינו שלו, כי כל העטרה יצאה מבחינת קו האמצעי וממלכות דמפתחא, שבה נעשו בירורי כל רפ"ח הניצוצין, שמהם נעשתה העטרה. ולבסוף באה היונה, מלכות דמנעולא, וחוטפת כל הכבוד הזה מרשות הנשרים וממלכות דמפתחא, ושמה אותו על ראשו של המשיח, הנמשך ממלכות שלה, שע"כ נקרא עלה זית. וע"כ נרמז בכתוב בלשון חטיפה.

151. מגדל זה, כשחוזר למקומו אחר קריאת התורה, שהמלכות חוזרת להתחבר עם ג"ר דז"א, מאיר כעין אור השמש, כאור הז"א, שנקרא שמש, שהוא חסדים מכוסים. כמ"ש, וכיסאו כשמש נגדי. המלכות, הנקראת כיסא, היא כשמש, כז"א. והגם שיש לו כיסא אחר, בניסים ובאותות גדולים, כלומר, שמטרם חזרת המגדל לג"ר דז"א, נקראת ג"כ כיסא, באותות גדולים, בחכמה, עכ"ז לא על זו כתוב, וכיסאו כשמש. אלא אחר חזרתה לז"א נקראת כך.

בראש מגדל זה, בהיותו למטה, מטרם שחזר לג"ר דז"א, יש עופות של אש שמצפצפים, בעת

אותיות פורחות

המלכות לבינה וממעט אותה, ונראה מהן הכתוב, ויאמר אלקים יהי רקיע. שגם במאמר הזה הקדים בטישת המלכות בבינה, במילה יהי. שכך היה בכל מאמר ומאמר.

154. מי ששומר ברית, שם עצמו אחרי השכינה, והשכינה לפניו. ומי שומר אותו מאחוריו? הנה שמירה גדולה ועליונה מכל שומרת אותו. והוא צדיק עליון, יסוד דז"א, ששומר אותו באהבה רבה.

ונמצא נכנס בין צדיק, יסוד, לבין צדק, מלכות. ונמצא נשמר מכל הצדדים, היסוד מאחוריו, והמלכות מלפניו. אשרי מי ששומר ברית זה. וע"כ ישראל ייָראו כל הזכרים, השומרים אות ברית זה, לפני הקב"ה. כמ"ש, שלוש פעמים בשנה ייראה כל זָכורָך. מי הוא שיכול להזיק לבן, שאביו מכאן ואימו מכאן, והוא באמצע ביניהם? וזהו, כשהוא אחרי ה', דווקא מאחורי המלכות.

הברית הוא מילה ופריעה. אשר ע"י הפריעה מתגלה הארת החכמה. וע"כ השומר בריתו, זוכה לגילוי הארת החכמה. ונודע, שהארת החכמה באה ממלכות. וע"י הפריעה היא מתקבלת רק מלמטה למעלה. נמצא, כששומר בריתו הוא שם את המלכות לפניו, שהארת החכמה מתקבלת לו ממלכות ולמעלה, ואין החכמה מגיעה אליו מהמלכות, כי אינה מושפעת ממלכות לאחוריה.

153. בשעה שהאותיות פורחות, רואה האדם כתוב באוויר, מאותיות גדולות, שהן בינה, לפי שעה, בראשית ברא אלקים את השמיים ואת הארץ, שמילים אלו הן מבינה, אותיות גדולות. ואח"כ מכות אותיות קטנות בהן, המלכות עולה ומכה בבינה, שממעט אותה, שזו הי' שנכנסה לאור ונעשה אויר, ופורחות ונראה מהן כתוב, ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, ויָרָא אלקים את האור כי טוב.

אח"כ חוזרות האותיות הקטנות ומכות באותיות הגדולות, ששוב עולה המלכות לבינה וממעט אותה, ונראה מהם הכתוב, ויאמר אלקים יהי רקיע. וכן כל מעשה בראשית. מעשה האותיות האלו הן פליאות גדולות ושמחה לעיניים. אשרי העם, שלכל זה הם מחכים.

כל מעשה בראשית יצאו בכניסת הי' באור הבינה ונעשתה לאויר. שאז יצא הקטנות. ואח"כ, ביציאת הי' מאויר, יצא הגדלות, שהיא המילה, יהי, הכתובה בכל מאמר של מעשה בראשית. יהי אור, כל היוצא ונאצל בעולמות, יוצא בכתוב הזה.

ונאמר, רואה האדם כתוב באוויר, מאותיות גדולות, שהן בינה, לפי שעה, בראשית ברא אלקים. וזה לפי שעה. אבל כשהגיע מאמר, יהי אור, מכות אותיות קטנות בהן, שהמלכות היכה בבינה, במילה יהי, וכן אח"כ חוזרות האותיות הקטנות ומכות באותיות הגדולות, ששוב עולה

מגולים, ונמצא פניו של היסוד דז"א אליו. באופן, שפני היסוד אליו לאחוריו, ואחורי המלכות כלפי פניו, והוא ביניהם. בין יסוד דז"א לבין מלכות. מי הוא שיכול להזיק לבן, שאביו מכאן ואימו מכאן, והוא באמצע ביניהם. כי יסוד דז"א אביו, והמלכות אימו. כי נשמות ישראל נולדות מיסוד וממלכות.

מתוך ששומר ברית, שלא להמשיך מהמלכות מלמעלה למטה, נמצא שהוא מאחורי המלכות, שאינו ממשיך פניה אליו, שאינו מקבל ממנה. וכיוון שאין ממשיך החכמה אליו מהמלכות, א"כ מי שומר אותו מאחוריו? הלא אור החכמה שומר את האדם מכל המזיקים? הנה שמירה גדולה, כי יסוד דז"א משפיע אליו חסדים

מעין מים

[מעין נא דמ"א]

והארת חכמה המתקבלת בהן היא בגי קווים, בזה אחר זה, שהם ג' צבעים, לבן אדום ירוק, וכל אחד מהם כלול משלושתם.

עתה הן נראות בצבע אחד, ולפי שעה הן נופלות. שהצבע הזה עבר מהן לפי שעה. ואז עולות מרגליות אחרות בצבע אחר. וכן בכל מיני צבעים שבעולם, כל צבעי המלכות, הנקראת עולם, ששורשם לבן שחור אדום. נופלות אלו המרגליות בזו אחר זו, אחת שוקעת והשנייה עולה. ואינן נופלות לחוץ, שאינן משפיעות מלמעלה למטה לחיצוניים.

158. מסביב לאותו המעין, סובבים כפתור ופרח, ג"ר דחכמה, המקיפים בבחינת או"מ מסביב, ואינם מאירים בפנימיות המעין. וכל בני העולם אינם יכולים לעמוד על אלו הצבעים שבהם, להיותם ג"ר, כי כולם הם להבות לוהטות ואינם יכולים להסתכל בהם. וע"כ לא ידועה חשיבות מעשיהם. העלים שבפרח, מנוצצים בכמה צבעים.

159. מעשה רוקם, שהוא האומנות של ריבון העולם, מכסה על שע"ה (375) כרובים שמתחתיהם, אחר שְׁבָכּוֹת אחרות שבפנים. כי שבכות אלו הן מסביב לעזרה מבפנים.

מעשה רוקם: רקמת ג' מיני צבעים לבן אדום ירוק, ג' קווים, ותיקונם בדי צורות, אריה שור נשר אדם. שע"י מעשה רוקם זה, מיתקנת הארת החכמה בחסדים, ומאירים שניהם בתכלית היופי והשלמות.

כרובים: פנים קטנות, מוחין דאחוריים. ונקרא, לא שע"ה, נפילת פנים, כמ"ש, ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וייפלו פניו, שנפל לאחוריים. אבל הארת הפנים נקראת, שע"ה. וכדי להחזיר אל הכרובים הארת הפנים, הם מוכרחים לקבל הכיסוי של מעשה רוקם, המכסה על ג"ר שלהם, שלא יאירו, ואז חוזרים לבחינת שע"ה ולבחינת מוחין דפנים.

והכרובים יונקים מקו שמאל דבינה, אחר שְׁבָכּוֹת אחרות שבפנים. שעומדים אחר השבכות, שהן בינה. כי שְׁבָכּוֹת נעשית מעירוב חוטים זה

155. רקיע, ז"א, כשמסובב בגלגול, כשמגלגל גי קווים שלו בשלוש מקומות, שאז מתגלה החכמה, הוא מנגן בניגון, שהחכמה מתגלה בניגון. ומקול נהימת המים הנובעים, כלומר, מריבוי שפע החסדים השולטים בז"א, לא ידוע הניגון הזה, שאין התחתונים יכולים לקבל ממנו, מטעם שאין החכמה מתגלה במקום ז"א, אלא במקום המלכות, בחכמה תתאה.

כל אלו אגנים שבד' צדדים דז"א, ד' מלכויות שבד' צדדים חו"ג תו"מ דז"א, הנקראות אגנים, מלאים ממים הנובעים, שמלאים מחסדים שמקבלים מד' מעיינות דז"א, והם מכוסים מחכמה, להיותם במקום ז"א.

מי שבפנים, שזוכה לקבל ממנו, עומד שם בב' צדדים. אחד, בשמחה, שאין עוד שמחה בעולם כאותה השמחה. לקיים הכתוב, עֲבְדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה. ואחד, ביראה, שאין עוד יראה בעולם כאותה היראה. לקיים הכתוב, עֲבְדוּ אֶת ה' בְּיִרְאָה.

156. מעין מים אחד הנובע מצד מזרח, מתי"ת, קו האמצעי דז"א, הכולל ימין ושמאל, כל בני העולם אין גומרים עליו את השבת, להיותו מיוחד ימין ושמאל, ופותח כל האורות שבבינה, חסדים וחכמה יחדיו, וממשיך אותם לתחתונים.

במקום שנולד שם, לצד מזרח, אין מידת העומק והגובה שלו, אלא זרת ולא יותר. כלומר, שמקור קו האמצעי בתחילת לידתו, אינו אלא כוח המסך דחיריק שבו, המכונה זרת. שע"י מוכניע קו השמאל ומיחד אותו עם הימין, שכל המוחין יוצאים מהיחוד הזה.

157. כשהמים נובעים ועולים, עולים כל מיני מרגליות שבעולם. כשהמים שבמזרח, שבקו האמצעי דז"א, משפיעים הארת החכמה אל המלכות, שהמדרגות שלה נקראות מרגליות, הן עולות למעלה, כי הארת החכמה שבהן מאירה רק מלמטה למעלה. ואינן נופלות לחוץ, שאינן מאירות מלמעלה למטה, שאז היו נבחנות שנפלו לחוץ, לקליפות.

בצד דרום של העזרה, קו ימין דמלכות, חסד, נולד מעיין מים אחד, ונדמה שהמים ישטפו כל העולם. מי שייכנס בהם, ייכנס עד הברכיים. ייכנס בהם גיבור גדול, ייכנס עד הברכיים. ואם תינוק בן יומו ייכנס בהם, ייכנס בהם עד הברכיים. מי ששותה מהם יחכים, ויתפקח בחכמה.

שורש ג' קווים הוא בגי' נקודות חולם שורוק חיריק. מעיין מים, הוא אור החסד, שמקורם בקו ימין, דרום של העזרה. לידתו של אור החסד היא עי"י עליית המלכות לבינה, שהתמעטה מגי"ר לו"ק, שזו נקודת החולם. בצד דרום של העזרה, בקו ימין, שהוא נקודת החולם, עי"י עליית המלכות לבינה, נולד מעיין המים, שורש החסד.

ואז נדמה שהמלכות לא תצא עוד מהבינה, והבינה לא תשוב לגי"ר, כדי שלא יתבטלו החסדים. ונדמה, אשר המים, החסדים, שנולדו עי"י עליית המלכות, ישטפו כל העולם, שיחריבו העולם מבניין הגי"ר, ולא יחזרו עוד הגי"ר אל העולם. שזה נבחן לחורבן העולם.

אמנם לא היה כך, אלא עי"י קו שמאל וקו האמצעי, חזרו הגי"ר לבינה. אמנם בשעתם ביציאת קו ימין, מי שנכנס בהם, אבד הגי"ר שלו. ולכן נאמר, מי שייכנס בהם, ייכנס עד הברכיים, שהמים יעלימו את נהי"י שלו, הנקראים ברכיים, וכשנעלמו נהי"י דכלים נעלמים גי"ר דאורות.

והעלמת גי"ר אלו נוהגת, גם תכף בעת לידת קו ימין, עי"י עליית המלכות לבינה, שאז מכונה תינוק בן יומו, וגם אפילו אחי"כ, כשיוצאת נקודת השורוק, שאז יוצאת המלכות מהבינה בקו השמאל, והבינה חוזרת לגי"ר. הנה גם אז אין המלכות יוצאת מבינה בקו הימין. ועי"כ נעשתה מחלוקת בין ימין לשמאל.

והתגברות הימין על השמאל נבחנת, שקו השמאל, המכונה גיבור וגדול, נכנס בתוך המים שבימין, ואובדים נהי"י דכלים שלו וגי"ר דאורות. ונאמר, ייכנס בהם גיבור גדול, ייכנס עד הברכיים, שאם קו השמאל נכנס בו מתוך שהימין התגבר עליו, ייעלמו הברכיים שלו, הנהי"י. ואם תינוק בן יומו ייכנס בהם, ייכנס בהם עד הברכיים, שתכף בלידת קו הימין, כל מי שמקבל אותם, ייעלמו הברכיים שלו, והגי"ר.

ונודע שכל המוחין המתגלים לתחתונים, זהו בסיבת עליית המלכות לבינה. ונאמר, מי ששותה מהם יחכים, ויתפקח בחכמה, כי נעשה מוכשר על ידיהם לקבל כל המוחין העליונים.

164. המעיין הזה יוצא מתוך מרגלית אחת

קטנה בכותל דרום. מים אלו נבלעים במקומם, ומשם ייצאו מחוץ למקדש, עד שעולים לנחל שיטים, וישטפו הזימה ההיא, שהולידו המים של נחל שיטים.

בזה, וכן הבינה, שכדי שתוכל להשפיע לעולם, העלתה אליה המלכות והתערבה עימה, כמו חוטי השבכה, לבלי היכר איזו היא בינה ואיזו היא מלכות. ובינה זו מלובשת בפנימיות העזרה, שהיא המלכות. שבכות אלו הן מסביב לעזרה מבפנים, שמקיפות העזרה בפנימיות העזרה, להיותן בינה, שהיא פנימיות המלכות.

160. למעלה מהכרובים, פרושות אלו הגפנים, שתחת הגפנים הם הכרובים, כולם פרושים כנפיהם. משולבים אלו באלו. כל מי שמסתכל בגפנים אלו, מאירים פניו כאור השמש.

הגפנים הם מוחין דפנים, שתחת הגפנים הם הכרובים. שהאחוריים של הגפנים הם הכרובים. כולם פרושים כנפיהם, שכנפיהם מכסות הארת הגי"ר. הכרובים והגפנים משולבים זה בזה. וגם הכרובים חוזרים לבחינת פנים יחד בחיבור עם הגפנים. כל מי שמסתכל בגפנים אלו, מאירים פניו, להיותם מוחין דפנים, כאור השמש, כאור הז"א, הנקרא שמש.

161. השבכות, שהם אורות בינה המתלבשים במלכות, המתפשטות סביב סביב העזרה, מבפנים, כולם נרקמים בחוטים המאירים בגוונים רבים, שחוטי בינה וחוטי מלכות נרקמים ומסובכים זה בזה, ומאירים יחד.

חוטים הם הארות החסדים. והם לוחטים בד' מיני זוהר של אש, שהם ההארות דקו שמאל, הארות החכמה, המאירות עם דינים, הנקראים אש. הלהבות, הארות החכמה, עולות, שמאירות מלמטה למעלה. וגוונים מתנוצצים. ולפעמים, כלומר בזמן הקטנות, הלהבות שוככות, ואורות וגוונים עולים, שמאירים רק מלמטה למעלה. שבזמן הקטנות אינם מאירים אלא מלמטה למעלה. ואז בוטשים אלו באלו, שהארות המלכות בוטשות בהארות הבינה וממעטות אותן.

162. 6000 אגנים יש אצל אלו שבכות. מלכויות המקבלות ו"ק דחכמה מהשבכות, שהם שישה, כנגד חגי"ת נהי"י, והם אלף, כי חכמה נקראת אלף. ד' גוונים הם לדי' צדדים של העזרה, חוי"ג תו"מ. ואלו הם גדולים, ו"ק דגדלות. ומעיין של מים חיים בכל צד, חסדים וחכמה יחד.

מים, עי"ש החסדים. חיים, עי"ש החכמה. והם נופלים באלו האגנים ונבלעים במקומם, שאינם מושפעים מלמעלה למטה, מחוץ למקומם. ומים אלו, אינם יודעים לאן הם הולכים. שלהיותם עם חכמה, שאינה מושפעת מלמעלה למטה, אין בהם ידיעה איפה הם הולכים.

163. באמצע העזרה, בקו האמצעי דמלכות, יקומו כל ישראל וייראו לפני המלך הקדוש. שממנה מקבלים כל ישראל חכמה, הנקראת ראייה.

בבואם להיראות, שפירושו להמשיך החסדים שבהם כלולה החכמה, לא יתעוררו בנקבות, כלומר, שלא יתעוררו להמשיך מהצד שלהן, שהוא קו שמאל. כי החכמה שבשמאל אסור להמשיך מלמעלה למטה. ועוד, שע"י המים, יתפקחו לדעת דברים סתומים של המלך העליון, כי מהתיקון הזה של היי שבאוויר, נמשכים ויוצאים כל המוחין דו"א.

165. ענף אחד יוצא באמצע אותו המעין. היסוד והשורש של ענף זה הוא במים. הענף הזה מכסה עולמות. כל הצבעים שבעולם נראים בעלים שלו. הפרי שלו אינו ידוע מהו, ואינם יכולים לדעת. הפרי הזה גנוז לאיש שכמ"ש, משענתו בידו מרוב ימים. מי שזכה לדעת את זה ידע.

אע"פ שמעין הוא קו ימין, הוא כולל ג' קווים, כי כל קו מגי קווים כלול משלושתם. הם שווים זה לזה, שהרי בכולם יש ימין שמאל וקו האמצעי, הכולל אותם יחד. ויש הפרש גדול בין קו האמצעי הכולל, ובין קו האמצעי הכולל בימין.

לכן נאמר, ענף אחד יוצא באמצע אותו המעין, שהוא בחינת קו האמצעי, הכולל במעין הזה, שהוא ימין. ולא כדרך קו האמצעי הכולל, שמושגים בו הימין והשמאל, זה מלמעלה למטה וזה מלמטה למעלה. אבל קו האמצעי הכולל בימין, ככל שמתקרבים אליו, כך הוא מסתלק למעלה.

כל זה מטעם שהיסוד והשורש של ענף זה הוא במים, משום שבכל קו שולט היסוד שלו. אם היסוד והשורש הוא חסד, כל ג' הקווים הם בשליטת החסד. ואם היסוד והשורש הוא גבורה, כל ג' הקווים הם תחת שליטת הגבורה. וכיוון שהיסוד והשורש של הענף הזה הוא במים, חסד, ע"כ אפילו קו האמצעי בו הוא ג"כ כבחינת חסד, ואין בחינת השמאל ניכרת בו.

הענף הזה מכסה עולמות, שלא יקבלו מהארת החכמה. ועכ"ז, כל הצבעים שבעולם נראים בעלים שלו, שבבחינת העלים שלו, שאינם למאכל, אלא משמשים רק לענף עצמו, יש שם כל ג' צבעים לבן אדום ירוק. שלפי עצמו יש שם גם הארת חכמה.

אבל הפרי שלו, שהוא למאכל, להמשיך ממנו למטה לתחתונים, אינו ידוע מהו, ואינם יכולים לדעת, שאין בו שום השגה, להיותו חסדים בלי חכמה כלל.

הפרי הזה גנוז לאיש שכמ"ש, משענתו בידו מרוב ימים, כלומר לעת"ל, אחר שיזכו לכל המדרגות, יקבלו בחינת חסדים מעתיקא קדישא, שהם חשובים הרבה יותר מחכמה, ויהיו נמשכים למטה לתחתונים. ואלו החסדים החשובים, הם פרי של הענף הזה, שעל ידו מתקבלים.

וע"כ מים אלו בעזרה, משום שאלו הזכרים הבאים להיראות שם, כשהיו שותים מהמים, לא חששו בנקבות, בבואם להיראות לפני המלך הקדוש. ועוד, שע"י המים, יתפקחו לדעת דברים סתומים של המלך העליון. במקדש הזה כל ההרהורים יישכחו, חוץ מהרהור שמחת המלך הקדוש.

אע"פ שבקו שמאל יוצאת המלכות מבינה, והבינה חזרה לאור הג"ר, שהי יוצאת מאויר הבינה, והבינה חזרה לאור, עכ"ז קו הימין אינו מוציא היי מאויר שלו, שכתוב, כי חפץ חסד הוא, ולא חפץ באור החכמה.

והמעין הזה יוצא מתוך מרגלית אחת קטנה, ממלכות דמלכות, הנקראת מרגלית קטנה, שעלתה לבינה דמלכות, לתיקון קו ימין שלה, ביי שנכנסה לאויר. מים אלו נבלעים במקומם, כלומר, בעת שהימין מתייחד עם השמאל, והחסד נכלל בחכמה, והחסדים הנכללים מחכמה מושפעים למטה, הנה כוח היי שבאוויר, שגורם למניעת החכמה, שאינה נמשכת עם החסדים, אלא נבלעים במקומם.

אמנם אם ישראל חוטאים ומתדבקים בשמאל, כמו שהיה בנחל שיטים, שהוא שמאל, שמשכו אותו בחטאם בבנות מואב, אז מתעורר כוח היי שבאוויר הימין, המעורב במים שבדרום, ויוצא מחוץ למקומו, למעט השמאל ולמחוק הזוהמה.

ומשם ייצאו מחוץ למקדש, רק בשעת חטא, עד שעולים לנחל שיטים, שהוא שליטת השמאל בלי ימין, שהתדבקו לבנות מואב ולבעל פֶּעֹר. וישטפו הזימה ההיא, שהולידו המים של נחל שיטים, שע"י כוח היי שבאוויר שלהם, הם ממעטים קו השמאל, ואז נמחקת הזוהמה, כי נמחקים כל הנמשכים מצידו.

והצטוו ישראל, כמ"ש, שלוש פעמים בשנה ייראה כל זְכוּרֶךָ. שע"י ג' קווים, הנקראים שלוש פעמים, ימשיכו החכמה, הנקראת ראייה, בבחינת הזכרים, החסדים, שהחכמה לא תהיה נמשכת מקו שמאל, ששם הנקבות. כי החכמה שבשמאל אסור למשוך מלמעלה למטה. אלא החסדים, הזכרים, מותר למשוך למטה, אע"פ שהראייה, החכמה, כלולה בהם.

כמ"ש, ייראה כל זְכוּרֶךָ, שהראייה תהיה בזכרים. וכדי להיות בטוחים, שלא ימשיכו משהו מצד השמאל, שהן נקבות, היו שותים ממעין זה שבדרום, שבו היי נמצאת באויר, שהכוח שלה דוחה החכמה. וע"כ מים אלו בעזרה, כלומר עם היי הנמצאת באויר שלהם, משום שאלו הזכרים, החסדים, הבאים להיראות שם, כשהיו שותים מהמים, ומקבלים כוח היי הנמצא באויר שלהם, אז לא חששו בנקבות, בבואם להיראות לפני המלך הקדוש.

מקבל והולך מלמטה למעלה בד' מדרגות שלו.

כשאדם מסתכל לרקיע ההוא מרחוק, בעת שהוא רחוק ורוצה לקבל מדרגה א', הוא דומה לתכלת, צבע המלכות. הזוכה יותר, רואה בו שמאל, אדום. הזוכה יותר, רואה צבע ירוק, קו האמצעי, ת"ת, הכולל חו"ג. הזוכה יותר, רואה לבן, שאין לבן כמוהו בעולם, שהוא חסד. והחסד הזה משפיע אל הענף ועושה פירות, שמהחסד הזה גדל פרי על הענף שבאמצע המעין.

ואע"פ שיש ברקיע כל ד' הצבעים, עכ"ז אין בחינתם נמשכת למטה, כמו בקו האמצעי הכולל. הרקיע ההוא הולך בגלגול יותר ממה שהעיניים תוכלנה להסתכל בו, שהצבעים מתגלגלים כל כך במהרה, עד שהעיניים אינן שולטות בהם. וכל ד' הצבעים הם בשליטת החסד.

ייראה כל זכורך

תהיה, ואח"כ, עם ה' אלקיך, בחיבור אחד. כיוון ששומר ברית זה, יהיה עם ה', ולא יפרוש ממנו.

171. באברהם כתוב, התהלך לפניי והי' תמים. מילת אות ברית, שנקרא תמים. התהלך לפניי, מכאן שלא ילך גבר אחרי אישה, אלא לפני, שהוא דרך הישר. והרי כתוב, הנה אנוכי שולח מלאך לפניך, שפירושו השכינה. א"כ האם השכינה הלכה לפנייהם והם מאחוריה?

אברהם שלא היה נימול, דחתה אותו לפני, ולא נתנה אותו ללכת מאחוריה. וע"כ לא כתוב, היה תמים והתהלך לפניי, אלא, התהלך לפניי, כל עוד שאינך נימול, כי אינך ראוי ללכת מאחוריי, עד שתהיה תמים, עד שתימול. וכן בכל האנשים. כיוון שאדם תמים ושומר אותו, מיד השכינה לפניו והוא אחריה. כי כשר הוא לזה.

כי אין החכמה מתקבלת מהמלכות אלא מכלים דאחוריים שלה. ואם האדם אינו ראוי לזה, שלא נימול, ועלול להמשיך החכמה מלמעלה למטה, אז הוא אסור ללכת מאחורי השכינה, שלא ימשיך ממנה החכמה מאחוריים שלה. וע"ז רמזו, שאסור לגבר ללכת אחרי אישה. משא"כ אחרי שנימול ושומר ברית, שכבר בטוח שלא ימשיך החכמה מלמעלה למטה, הוא ראוי ללכת אחר השכינה, ראוי לקבל הארת החכמה מאחוריים שלה.

172. נוח נימול היה ותמים. פריעה לא הייתה בו, לכן כתוב, את האלקים התהלך נוח, ולא אחר האלקים. כי לפני השכינה לא היה, משום שהיה נימול. לאחר השכינה לא היה, משום שלא עשה פריעה. אלא, את האלקים, סמוך לו, אבל אינו יכול להסתכל באחוריים שלו, כי אינו כשר כל כך.

166. רקיע אחד יש על אותו הענף האמצעי מבחינת הימין, הפרוש עליו מלמעלה. מהרקיע ההוא הולך טל על המעין הזה ולא יותר. כשאדם מסתכל לרקיע ההוא מרחוק, הוא דומה לתכלת. מתקרב יותר, הוא דומה לאדום. מתקרב יותר, הוא דומה לירוק. מתקרב יותר, הוא דומה ללבן, שאין לבן כמוהו בעולם. הטל ההולך ממנו נשאב בענף, ועושה הפרי הזה, וגדל. הרקיע ההוא הולך בגלגול יותר ממה שהעיניים תוכלנה להסתכל בו. ז"א נקרא רקיע, שמיים. והבחינה שכנגד הענף שבאמצע המים, אשר בז"א, היא נקראת, רקיע אחד שיש על אותו הענף האמצעי מבחינת הימין, שגם הרקיע הוא קו האמצעי של צד ימין. מהרקיע ההוא הולך טל על המעין הזה ולא יותר, להיותו כנגד הענף שבאמצע המעין, ע"כ משפיע רק לו לבדו. הזוכה לקבל מרקיע זה,

167. כל שומרי ברית קודש צריכים להיראות לפני מלך הקדוש, כי לא נראים אלא להראות שהם בני ברית קודש. וע"כ כתוב, ייראה כל זכורך, שהם בני ברית קודש. זכורך, ולא זְכָרְך, עם ז' חרוקה, כי הפירוש הוא זכרים ולא זיכרון שלך. זכורך, דווקא זכרים, כל אלו השומרים ברית קודש, ואינם חוטאים בה, אלו הם בני המלך, שבכל יום משתבח בהם, וזוכר אותם תמיד. וע"כ זכורך פירושו, אותו שיש בו ברית קודש, שזוכר אותו המלך בכל יום, שאין שבח לפני המלך העליון, אלא כמי ששומר הברית הזה.

168. וע"כ צריכים שייראו לפניו ג' פעמים בשנה. ג' פעמים, בשביל האבות הראשונים, שקיבלו ברית זה, בראשונה לכל מצוות התורה. אברהם קיבל ברית. יצחק קיבל ברית. יעקב היה שלם מכולם. כי אברהם ויצחק הם כנגד ימין ושמאל, ויעקב הוא כנגד קו האמצעי, הכולל את שניהם. וע"כ כתוב בו, ויעקב איש תם, שפירושו שלם מכל.

169. אברהם נקרא תמים, ולא היה כל כך שלם, אבל תם, הוא שלם מכל. כתוב בנח, איש צדיק תמים היה בדורותיו, שהיה רשום ברושם קדוש ביניהם. בכל מקום שכתוב תמים, פירושו, שרשום ברושם קדוש באות ברית מילה. ומשום ששמר ברית, נקרא תמים בדורותיו. מה שכולם לא היו כך, שלא היו שומרים ברית, שהם היו משחיתים דרכם.

170. וע"כ כתוב, את האלקים התהלך נוח. ומי יכול ללכת עם האלקים? כל מי ששומר ברית קודש, מתחברת בו השכינה ושורה עליו. ומשום זה כתוב, תמים תהיה עם ה' אלקיך. תמים

והפירות והענפים, ולשמחת הלב תמיד. ואין ביניהם רעב ודאגה ואנחה לעולם. אשרי העם שמחכה להם כל זה. וכל זה גנוז להם.

176. בקרקע המקדש יש מאלו הפליאות. על אותו מעיין הוא נרקם, אבל אין מי שיכול להסתכל בו. לפעמים האור שלו אור, ולפעמים חושך, ולפעמים בצבע ארגמן. ונוצצים עד שהעיניים אינן יכולות להסתכל למעלה. אותו קרקע המקדש גנוז בתוך הירדן.

177. ירדן, יסוד המלכות, נכנס ונמשך פעם אחת בשנה. פעם אחת, הוא קו אחד, מגי פעמים בשנה שהם ג' קווים. והוא קו שמאל, בתוך אותו הנהר היוצא מעדן, יסוד דז"א. שתחילת הזיווג בקו שמאל, ולא מאלו ד' נהרות המתפשטים ממנו, אלא בו ממש, בנהר היוצא מעדן עצמו. כיוון שהוא מגיע אליו, הוא נמשך ומתפשט ונכנס לתוך הירדן, קו שמאל תחילה, בפיוס. וכיוון שמגיע לקרקע המקדש, המלכות דמלכות, נמצא שם ג' ימים, ג' קווים, ואינו מתפשט ואינו נמשך למקום אחר. כשחוזר למקומו אותו הנהר, היוצא מעדן, עוזב שם, בקרקע המשכן, כל מיני ציורים שעושה הקב"ה בגן עדן, שהם ציורים גנוזים תחת מקומם.

173. בישראל כתוב, וה' הולך לפניו יומם בעמוד ענן ולילה בעמוד אש. שהיו הולכים אחרי ה'. כיוון שאמרו ישראל, המגלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר, כי טוב לנו עבוד את מצרים, כביכול נחלש הדעת. ע"כ כתוב, וייסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה ישראל, וילך מאחריהם, שנדחו לפני ה'. וייסע, לעשות בהם נקמות.

174. וע"ז שמח המשיח. מאין ידע דניאל, שאמר, פרוס נפרסה מלכותך וניתנה למדי ופרס? הוא ידע זה מאותיות הכתובת, ופרסין, כמ"ש בדניאל, וזו הכתובת אשר רשומה: מְנַא מְנַא תְּקַל וּפְרַסִין.

נרמז כאן עניין מלך המשיח. פרוס נפרסה מלכותך הרשעה ע"י המשיח האחר, משיח בן יוסף. ואח"כ, ישלוט מלך פרס ויכבוש הרבה מלכות, והוא ישלוט על הארץ הקדושה 12 חודש. והוא ישלוט ויהרוג רבים, ובתוכם משיח בן יוסף. ואח"כ ייפול מלך פרס, והקדושים העליונים יקבלו המלכות. וע"כ גם כאן, המילה ופרסין, משמע שהוא מלך פרס.

175. כמה שמחה על שמחה במעיין ההוא. במעיין ההוא גדלים כל מיני אילנות, שנטע הקב"ה בגן עדן, וכולם עומדים לרפואה, העלים

עמודים ונשרים

מחזה ולמטה דז"א ד"ס תנה"י, וכל אחת כלולה מכולן, בכל אחת תנה"י. והם רק ג"ס וחצי, כי רק נה"י הן שלמות, ומת"ת אין בהם אלא רק חצי ספירה שמחזה ולמטה. והן מאות. ע"כ יש 300 בחינות נגד נה"י. וחמישים בחינות נגד ת"ת.

ונמצא, שיש 350 בחינות ביסוד. וכן 350 בחינות בהוד, וכן בנצח ובת"ת. כי כל אחת כלולה מכולם. ו-350 של היסוד נקראים 350 עמודים. ו-350 של נצח, ו-350 של הוד, נקראים 350 נשרים.

ויש בהם בחינת מלכויות שבגופם, שכל אחת מתנה"י כלולה מע"ס, ויש מלכות אחת בכל בחינה מ-350 בחינות שבד"ס. והן נקראות אגנים. ומלבד אלו, יש מלכות הכוללת, המקבלת מכל תנה"י דז"א, שהיא המלכות המקבלת מגי קווים נה"י דז"א. והיא נקראת מנורה. והיות שמקבלת שפע של ג' אותיות, הפורחות מנשר לנשר, ע"כ יש בה 2100 בחינות.

כי ב' נשרים פעמיים 350, שהם 700, ומכל בחינה שב-700 נמשכות ג' אותיות, הנה ג"פ 700, הם 2100. ע"כ יש 2100 מנורות, והאורות שבהם נקראים נרות. ולהיותם כולם כלולים זה מזה, יש בכל אחת מ-2100 מנורות, 2100 נרות.

178. אלו כאן, ואלו כאן, ועולים ויורדים כבתחילה. בצד דרום, קו ימין, שכולו חסד, יש 350 עמודים מכל מיני מרגליות. ומאירים תמיד, ונוטפים בשמים נסתרים, שאינם נגלים לעולם. ארבעה אגנים תקועים בכל עמוד. וכשהבשמים נוטפים מהעמודים, נופלים באגנים וכל האגנים מתמלאים, ואין הבשמים יוצאים לחוץ.

179. מאלו הבשמים, עתידים לעת"ל להקטיר קטורת בכל יום לפני המלך הקדוש, שלא יהיו מכתיתת בני אדם. בשמים אלו לא ידוע העיקר שלהם, וממה היו, אלא שנופלים שם מאלו העמודים.

180. ב' נשרים בכל עמוד מתנוצצים ומאירים בכל הצבעים. 700 נשרים בכל 350 העמודים. פורחים אלו כאן ואלו כאן עם גלגול העמודים. כשמסתובבים, לא תוכלנה העיניים להסתכל במקום שלהם.

181. ג' אותיות בולטות ופורחות מפיו של זה לפיו של זה, בגלגול העמודים והנשרים. כל אלו האותיות נרקמות באש לבנה ובוזהב ירוק. 2100 מנורות תלויות בין העמודים האלו. ו-2100 נרות בכל מנורה. דולקות ביום, ונכבות בלילה בגלל צער ישראל. כשבא הבוקר, נדלקות כולן מאליהן.

כאן ואלו כאן עם גלגול העמודים, שבשעת הארת ג' קווים, שמתגלגלים על ג' מקומות, אז הנשרים פורחים ממקום למקום, והעמודים מתגלגלים.

כשמסתובבים, לא תוכלנה העיניים להסתכל במקום שלהם, אע"פ שבכל מקום מתגלה החכמה, שהיא הסתכלות עיניים, ע"י גלגול הקווים, הנה כאן אינו כך, אלא שאין העיניים יכולות להסתכל, מטעם שכאן שליטת החסד.

ג' אותיות בולטות ופורחות מפיו של זה לפיו של זה. השפע כלול מג' קווים, המכונים ג' אותיות. ואחר שהשפע מתוקן כולו בנו"ה, שהם ב' הנשרים, הוא בא ליסוד, וע"כ השפע, שהוא ג' אותיות, פורחות מנשר לנשר, מנצח להוד, ומהוד לנצח, בעת הגלגול של העמודים והנשרים.

כל אלו האותיות נרקמות באש לבנה, שמאל הנקרא אש, הכלול בלבן, חסד. ובוזהב ירוק, ששמאל, זהב, כלול בקו אמצעי, ירוק.

2100 מנורות תלויות בין העמודים האלו, שמלכות המקבלת השפע, נקראת מנורה. והיות שהשפע בא מכל נשר בג' אותיות, שכנגד כל אות יש מנורה אחת לקבל אותה, ע"כ הם ג"פ 700 אותיות, שהם 2100 אותיות, המתקבלות ב-2100 מנורות.

והן תלויות בין העמודים, כדי לקבל השפע. והאורות שבמנורות נקראים נרות. ו-2100 נרות בכל מנורה, כי כל אחת מ-2100 כלולה מכולם. ע"כ יש 2100 בכל מנורה. ולהיותן כולן תחת שליטת צד דרום, שהוא חסד השולט ביום ולא בלילה, ע"כ דולקות ביום, ונכבות בלילה, כי בלילה שולט הדין והחושך, שממנו נמשך צער ישראל.

כשבא הבוקר, כשמגיע זמן שליטת החסד, הן נדלקות כולן מאליהן, ואין צריך להעלאת מ"ן מתחתונים.

בצד דרום, בצד ימין בחסד דז"א, יש 350 בחינות שביסוד דז"א, הנקראים עמודים. מכל מיני מרגליות, ומאירים תמיד, שמאירים לכל בחינות המלכות, הנקראות מרגליות, ולהארתם אין הפסק. ונוטפים בשמים נסתרים, שהם הארות החכמה המכוונות בשמים, המעלים ריח מלמטה למעלה.

הבשמים נוטפים מהם, להיותם כלולים מכל ג' הקווים. אלא שהבשמים הם בסתר, ואינם נודעים. מטעם, שכאן מדובר בצד דרום, שליטת החסד, וע"כ הארת החכמה שבקו שמאל, צפון, אינה יכולה להתגלות בו.

ארבעה אגנים תקועים בכל עמוד, שהם המלכויות שבגופם של העמודים, והם ד' בכל עמוד כנגד תנה"י, וכשהבשמים נוטפים מהעמודים, נופלים באגנים, כלומר שהבשמים, שהן הארות החכמה שאינן יכולות להתגלות כאן, נופלים באותם האגנים, ואין הבשמים יוצאים לחוץ, שאינם מושפעים מחוץ להם, אלא נשארים באגנים.

ועתידים לעת"ל להקטיר קטורת, שלעת"ל יתגלו הארות החכמה שבהם, שלא יהיו מכתיתת בני אדם, שלא תהיה בהם שום התעוררות מלמטה מבני אדם, אלא תהיה כולה התעוררות של מעלה בלי התעוררות של מטה כלל.

בשמים אלו לא ידוע העיקר שלהם, וממה היו, שאין בהם שום השגה, מטעם היותם בשליטת הימין. אלא שנופלים שם מאלו העמודים, ושום תחתון אינו מתערב בזה.

ב' נשרים בכל עמוד, כי העמודים הם בחינות היסוד, ונו"ה, הנקראים ב' נשרים, עומדים עליו. שעל כל בחינה של יסוד, יש ב' בחינות של נצח, ושל הוד. 700 נשרים, כי יש 350 בחינות בנשר של נצח, וכן 350 בחינות בנשר של הוד. פורחים אלו

איילת אהבים

184. בתוך כך ראה רבי שמעון כמה צורות של החברים מסביב לו. אמרו לו, אל תירא בנו של יוחאי, אל תירא מאור הקדוש. פתוב ושמח בשמחת ריבונך.

כתב כל אלו הדברים ששמע באותו לילה, ולמד אותם והגה אותם ולא שכח דבר. והנר ההוא האיר לו כל אותו הלילה עד שבא הבוקר. כשבא הבוקר, נשא עיניו וראה אור אחד, שמאיר ברקיע, השפיל עיניו למטה. חזר כבתחילה וראה אור בכל הרקיע שהאיר, ועלתה באותו האור צורת ביהמ"ק. כלומר, שנעשה הזיווג של מלכות בז"א, בכמה ציורים. שמח רבי שמעון. וכרגע נגזר האור ההוא.

183. כתוב, איילת אהבים ויעלת חן, וידעה ירוף בכל עת, באהבתה תשגה תמיד. תורה תורה, האור של כל העולמות, כמה ימים ונחלים ומקורות ומעיינות מתפשטים ממך לכל הצדדים, ממך הכול, עליך עומדים העליונים והתחתונים, אור העליון ממך יוצא.

תורה תורה, מה אומר לך, איילת אהבים אתה ויעלת חן, למעלה ולמטה הם האוהבים שלך, מי יזכה לינוק ממך כראוי.

תורה תורה, השעשועים של אדונך, מי יכול לגלות ולומר הנסתרות והגניזות שלך. בכה רבי שמעון והכניס ראשו בין ברכיו, ונשק את העפר.

מי שאינו זוכה במקום זה

[מאן דלא זכי באתרא דא]

185. שאינו זוכה במקום זה, ילך וייטול עצמו למקום אחר, ויזכה שם.

עץ הדולק, והאור אינו עולה ומאיר בו, ינענעו אותו ויעלה בו האור, ויאיר. ואמרו השליחים, היינו מוכנים לשמוע המשך הדברים מראש הישיבה, אבל משום שהיינו צריכים לבוא אליך, לא רצינו להתעכב. שמח רבי שמעון.

188. אמרו לו, אהה חסיד קדוש, כל הדברים שלנו בתורה, דברים קצרים הם בכל דבר, שנאמרו בקיצור נמרץ. ואלו דברים קצרים, כמה הם דברים גדולים ועליונים, עד שאין להם שיעור. כי אין לנו ספקות, אלא בירורה של התורה על בוריה. ועתה ביאר ראש הישיבה דברים סתומים על עיקר הנשמה, למה אינה מאירה במקום זה, וזוכה להאיר במקום אחר, ועד עתה לא זכינו בהם, שהיינו צריכים לבוא אליך.

189. ודבר אחר זכינו לשמוע ממנו. רוח ההולך עירום בעולם ההוא, בלא בניס, אשתו נעשית לו כלי שהוא ייבנה, ע"י ייבוס. כי אשתו היא נר הנדלק ממנו, ושניהם נר אחד היו, אור זה יצא מאור זה, נכבה זה, שמת בלא בניס, הוא נדלק מתוך אור אשתו ממש, משום שהיו אור אחד.

185. בתוך כך באו ב' השליחים. מצאו אותו כשראשו בין ברכיו. אמרו לו, שלום עליך אדוני, שלום למי שעליונים ותחתונים רוצים להקדים לו שלום. קום. קום רבי שמעון ושמח בהם. אמרו לו, האם לא ראית נחת הרוח שעשה לך אדונך? האם לא ראית אור ביהמ"ק ברקיע? הארת הזיווג של מלכות בז"א, שנקרא רקיע. אמר להם, ראיתי.

אמרו לו, בה בשעה, הוציא הקב"ה התהום, המסך, של ביהמ"ק, מלכות, והעביר אותו בים הגדול, בינה, ומהאור שלו, מאור המיתוק של המסך שבמלכות בבינה, הייתה מאירה ברקיע צורת ביהמ"ק, וזה הזיווג.

186. אמרו לו, ראש הישיבה דורש שלומך, והרי ידע, שאנו שליחים אליך. וכמה דברים חדשים מעתיק התחדשו בתורה בלילה הזה. אמר להם, בבקשה מכס, אמרו דבר אחד מהם. אמרו לו, לא ניתנה לנו רשות לגלות אותם לך, בזה שבאנו אליך, אלא דבר חדש אחד יש לנו אליך עתה.

187. כתוב, ויאמר ה' אל אברם, לך לך מארצך. זהו משום שהאיר בו האור באופן זה, שע"כ אמר לו הקב"ה, לך לך. משום שהאור לא יכול להאיר בו באופן אחר, אלא באופן זה. כי מי

דינו של אדם אחד בגן עדן

[דינא דחד בר נש בגן עדן]

190. אשרי חלקך שזכית לאורות סתומים מכל הצדדים, מלמעלה ומלמטה, מעוה"ז, ומעולם האחר. אמר רבי שמעון, דבר אחד רציתי לדעת, אם תוכלו להודיע לי. נשים בעולם ההוא, האם זכות לעלות למעלה, או איך הן שם? אמרו לו, יש לנו בזה סוד מכובד, רק אין לגלות הסתרים משם, אבל ילך זה וייטול רשות, ונאמר לך. בתוך כך, פרח אחד ונעלם מהם, והלך לו.

192. רבי שמעון לקח הכתב, וראה בסודות אשר שם כל אותו היום. בלילה, ראה נר, ונפלה עליו שינה, וישן עד הבוקר. כשהאיר היום, קם ופרח אותו הכתב ממנו. והנה אלו השניים באו. אמרו לו, בגללך ראינו וזכינו לכמה סתרים עליונים. כמה שמחה הראו לנו, כשנתנו לנו רשות, לגלות לך כל מה שאתה רוצה. ראש הישיבה העליונה יצא אלינו, ואמר, שאלו בשלום רבי שמעון, מקומו של רבי שמעון פנוי לו מכמה ימים, אין מי שיקרב לו, אשרי הוא.

193. כשפרחנו ממך, נכנסנו וראינו כל בני הישיבה, שמתאספים להיכל אחד, ששם משיח, ודנו דין של אותו האדם שעמד על הפתח, אין לנו רשות לגלות שמו. הצטער ע"ז רבי שמעון.

190. אשרי חלקך שזכית לאורות סתומים מכל הצדדים, מלמעלה ומלמטה, מעוה"ז, ומעולם האחר. אמר רבי שמעון, דבר אחד רציתי לדעת, אם תוכלו להודיע לי. נשים בעולם ההוא, האם זכות לעלות למעלה, או איך הן שם? אמרו לו, יש לנו בזה סוד מכובד, רק אין לגלות הסתרים משם, אבל ילך זה וייטול רשות, ונאמר לך. בתוך כך, פרח אחד ונעלם מהם, והלך לו.

191. חזר אליהם ואמר להם, מוכן הייתי להיכנס והיו כולם יושבים בעיגול, שהיו דנים דין של אדם אחד, שעמד על פתח גן עדן, והכרובים אחזו בו, ולא נתנו לו להיכנס לשם. והיה בצער ביניהם, וצעק צעקות בפתח, ושמעו כל הצדיקים אשר שם.

ועתה התאספו כל בני הישיבה, להיכנס למלך המשיח לעיין בדינו. ובאתי להודיע לכם. וחברי זה, צריך ללכת לשם. כי כרוז עבר בין כל בני

ההוא והתבזה. ומשום הביזיון ההוא, שגרם לו האדם, דנו אותו בדין קשה, משום שאין הקב"ה רוצה לעזוב עוון של תורה אפילו כמלוא שיערה.

195. דנו דינו ויצאו כל בני הישיבה. ואני שאלתי רשות, כי רבי שמעון שאל שאלה זו. וע"כ הראו לי, מה שלא ידעתי מקודם לכן. שישה היכלות הראו לי, בכמה תענוגים ועידונים, במקום שהפרוכת פרושה בגן, כי מהפרוכת ההיא והלאה, אין זכרים נכנסים כלל.

אמר לו, אל תצטער ע"ז, אתה תדע זה בלילה בחלומך. אבל דין דנו עליו, שגזר משיח, שיהיה האדם ההוא בחוץ, בצער הזה ארבעים יום. בסוף ארבעים יום, יצערו אותו בדין צער הגיהנום, שעה וחצי.

194. יום אחד, אחד מהחברים פירש דברי תורה. כשהגיע לדבר אחד, ידע אותו האדם שייכשל בו, ואמר לחברים, שתקו, אל תאמרו כלום. ומשום ששתקו החברים, נכשל בדבר

היכלות נשמות הנקבות

[היכלין דנשמתין נוקבין]

בהיכל זה אין מכריזים כלל, אלא ג"פ בכל יום היא מודה ומשבחת לריבון העולם, היא וכל אלו הנשים שעימה. ומזמרות שירת הים בכל יום, והיא לבדה מתחילה מהכתוב, ותיקח מרים הנביאה אחות אהרון את התוף בידה, ותצאנה כל הנשים אחריה בתופים ובמחולות. וכל אלו הצדיקים שבגן העדן, מקשיבים לקול הנעימות שלה. וכמה מלאכים קדושים מודים ומשבחים עימה לשם הקדוש.

200. בהיכל אחר יש דבורה הנביאה. וג"כ, כל הנשים שעימה מודות ומזמרות בשירה, שהיא אמרה בעוה"ז. מי ראה שמחת הצדיקים ונשים צדקניות העובדים להקב"ה. לפני אלו ההיכלות יש ארבעה היכלות נסתרים של האימהות הקדושות, שלא נמסרו לגלות. ואין מי שראה אותן. בכל יום הן לבדן.

201. ובכל לילה מתכללים כולם יחד. משום ששעת הזיווג היא בחצות לילה, בין בעוה"ז ובין בעולם ההוא. הזיווג של העולם ההוא, הוא התדבקות הנשמה בנשמה, אור באור. הזיווג של עוה"ז, הוא גוף בגוף. והכול כמו שראוי, מין אחר מינו, זיווג אחר זיווג, שגוף אחר גוף, הוא בעוה"ז. והזיווג של העולם ההוא, הוא אור אחר אור.

ההיכלות של ארבע אימהות נקראים היכלות של בנות בוטחות. ולא זכיתי לראות בהם. אשרי חלקם של צדיקים, גברים ונקבות, ההולכים בדרך הישר בעוה"ז, וזוכים לכל התענוגים שבעולם ההוא.

196. בהיכל אחד יש בתיה בת פרעה, וכמה רבבות ואלפים נשים צדקניות עימה. וכל אחת מהן יש לה מקומות אור ועידונים בלי דוחק כלל. ג"פ בכל יום כרוזים מכריזים, הנה הצורה של משה הנביא הנאמן באה. ובתיה יוצאת למקום מחיצה אחת שיש לה, ורואה צורת משה, ומשתחוה לפניו, ואומרת, אשרי חלקי, שגידלתי האור הזה. וזהו התענוג המיוחד שלה יותר מכולן.

197. בתיה חוזרת אל הנשים, ועוסקות במצוות התורה. כולן הן בצורות שהיו בעוה"ז בלבוש אור, כמו לבושי הזכרים, חוץ מזה שאינן מאירות כל כך כלבושי הזכרים. מצוות התורה שלא זכו לקיים אותן בעוה"ז, הן עוסקות בהן ובטעמיהן בעולם ההוא.

וכל אלו הנשים היושבות עם בתיה בת פרעה בהיכל אחד, נקראות נשים שאננות. שלא הצטערו כלל בצער הגיהנום.

198. בהיכל אחר יש סָרַח בת אשר, וכמה רבבות ואלפים נשים עימה. ג"פ ביום מכריזים לפנייה, הנה צורת יוסף הצדיק באה. והיא שמחה ויוצאת למחיצה אחת שיש לה, ורואה אור צורת יוסף, ושמחה ומשתחוה אליו, ואומרת אשרי אותו יום שהערתי הבשורה שלך אל זקני.

ואח"כ חוזרת אל שאר הנשים, ועוסקות בתשבחות לריבון העולם, ולהודות לשמו. וכמה מקומות ושמחה יש לכל אחת ואחת. ואח"כ חוזרות לעסוק במצוות התורה ובטעמיהן.

199. בהיכל אחר יש יוכבד, אימו של משה הנביא הנאמן, וכמה אלפים ורבבות עימה.

היכלות נשמות הזכרים

[היכלין דנשמתין דכורין]

מהזיווג שנעשה בעוה"ז. בזיווג שלהן, בזיווג של העולם ההוא, בתשוקה שלהן כאחד,

202. אם לא היית רבי שמעון, לא היה נמסר לגלות. הזיווג שבעולם ההוא, עושה פירות יותר

המשקל שבמאזניים, כך יש להן בעוה"ז.
ראש הישיבה ירד וגילה ממה ששמע למעלה,
דבר אחד גילה ולא יותר. העץ שאינו מעלה אורו,
כותשים אותו ומאיר. הגוף, שאור הנשמה אינו
עולה בו, מכים בו ויעלה אור הנשמה, ויתאחדו
זה בזה, הגוף בנשמה, להאיר.

207. משום שיש גוף, שאור הנשמה לא יאיר
בו, עד שמכים אותו, אז מאיר אור הנשמה
ומתאחדת בגוף. והגוף מתאחד בה. ואז הגוף,
כשעולה אורו מתוך הנשמה, מהדר ומרומם
ומשבח ומתפלל תפילתו ובקשתו, ומברך לאדונו.
הנה אז הכול מאיר. ולפיכך יש צדיק ורע לו.

208. ס"א רוצה לעשות כך ומכה ברשעים, וכל
מה שמכה, הוא כמ"ש, ונר רשעים יִדָּעַךְ, כי
מחרף ומגדף לכל הצדדים, ואינו יכול להאיר
כלל. ואז כתוב, כי מה האדם שיבוא אחרי
המלך. שרוצה להידמות אליו ואינו יכול. וע"כ
כתוב, ה' צדיק יבחן, ומכה בו, ואז מאיר
ומתחזק באור. יבחן, הוא כמ"ש, אבן בוחן.
כפף עצמו רבי שמעון ונשק העפר. אמר, דָּבָר
דָּבָר, רדפתי אחריו מיום שהייתי לאיש, ועתה
נדע לי הדבר, מתוך השורש ועיקר הכול.

209. כשכל אלו הרוחות זכרים ונקבות עולים
למעלה, בלילה בעת השינה, שומעים דברים
חדשים וישנים, יורדים ונכנסים לתוך הישיבה,
ומחזירים הדברים לפני ראש הישיבה, והוא
מלמד אותם דבר על קיומו. כשעולים, מתפשטים
מלבושיהם שבעוה"ז, ועולים. כשיורדים, חוזרים
ומתלבשים בלבושיהם של הגוף ההוא.

כשמתדבקות הנשמות זו עם זו, עושות פירות.
ויוצאים מהן אורות, ונעשים נרות. והן הנשמות
אל הגרים שמתגיירים. וכל אלו הנשמות
שנולדות מאלו הזיווגים, נכנסות להיכל אחד.

203. וכשמתגייר גר אחד, פורחת נשמה
מהיכל ההוא, ונכנסת תחת כנפי השכינה.
והשכינה נושקת אותה, משום שהיא תולדה של
נשמות הצדיקים, ושולחת אותה לתוך אותו הגר,
ושוכנת בו. ומהזמן ההוא הוא נקרא גר צדק.
כמ"ש, פרי צדיק עץ חיים. כמו עה"ת, ז"א,
שמוציא נשמות, אף הצדיק, כך הוא הפרי שלו,
שעושה נשמות.

204. ותהי שְׂרֵי עקרה, אין לה וולד. ממה
שכתוב, ותהי שרי עקרה, יודעים שאין לה וולד.
למה כתוב, אין לה וולד? אלא בנים לא הייתה
מולידה, אבל הייתה מולידה נשמות. בדבקות
התשוקה של ב' צדיקים אלו, אברהם ושרה, היו
מולידים נשמות לגרים, בכל הזמן ההוא שהיו
בחָרָן, כמו שעושים צדיקים בגן עדן. כמ"ש, ואת
הנפש אשר עשו בחרן. נפש, עשו ודאי.

205. שמח רבי שמעון. אמר לו האיש, בכל
ראשי חודשים בשבתות במועדים ובזמנים,
הזכרים עולים להיראות לפני מלך הקדוש.
זכרים ולא נקבות, כמ"ש, ייראה כל זכורך.
וכשחוזרים, חוזרים בכמה דברים חדשים.

206. ביום הזה חזרו דברים חדשים לפני ראש
הישיבה על סודות עתיקים, צדיק וטוב לו צדיק
ורע לו. שכל הנשמות עולות בתוך המאזניים של
האילן, המלכות, מטרים שיבואו לעולם, וכפי

מי שקטן הוא גדול

[מאן דזעיר איהו רב]

בעולם ההוא.
211. בתוך כך שמעו שירת הים בקול נעימות,
שלא שמעו מיום שנברא קול נעימת שירה,
כאותה הנעימות שהיו אומרים. וכשגמרו, ה'
ימלוך לעולם ועד, ראו ד' צורות אנשים ברקיע,
ואחד מהם גדול ועליון מכולם. ואותו גדול ועליון
מכולם עורר קול ואמר, כה אמר ה', זכרתי לך
חסד נעוריך אהבת כלולותיך, לכתך אחריי
במדבר. עף ברקיע ונגנו. קם אחר אחריו, ואמר,
והולכתי עיוורים בדרך לא יָדְעוּ, בנתיבות לא
יָדְעוּ. גמר ועף ברקיע ונגנו.

210. כמה חדשים הם הדברים מראש
הישיבה. אשרי מי שמשפיל את עצמו בעוה"ז,
כמה הוא עליון בעולם ההוא. מי שקטן הוא
גדול. ומי שגדול הוא קטן. כתוב, ויהיו חיי שרה
מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים. מאה, חשבון
גדול, כתוב בו שנה, המיעוט ביותר של שנים, עד
לאחת הקטין אותו. שבע, חשבון קטן, הגדיל
אותו, שכתוב, שבע שנים, לשון רבים.

לא הגדיל הקב"ה אלא למשפיל עצמו. ולא
השפיל הקב"ה, אלא למגדיל עצמו. אשרי מי
שמשפיל עצמו בעוה"ז, כמה הוא גדול בהתעלות

מתי מדבר

פתח אחר ואמר, כה אמר ה' בִּרְאֵךְ יַעֲקֹב. כה
אמר ה', הנותן בים דרך ובמים עזים נְתִיבָה.

212. פתח אחר ואמר, יִשׁוּשׁוּם מִדְּבַר וְצִיָּה,
וְתִגַּל עֲרֵבָה וְתִפְרַח כַּחֲבַצְלֵת. ועף ברקיע ונגנו.

בצבעים רבים.
214. ודאי הקב"ה רוצה להשתבח בתשבחות דור המדבר. שלא היה בעולם דור עליון כדור הזה, ולא יהיה עד שיבוא מלך המשיח. ודאי, כל מה שהראה אותנו הקב"ה, לא היה אלא כדי להודיע לנו אהבת ריבונם עליהם, להודיע לנו שיש להם חלק טוב, והם בני עוה"ב. ולעת"ל, כשיקים הקב"ה את המתים לתחייה, עתידים אלו דור המדבר, לקום לתחייה תחילה. כמ"ש, יחיו מְתִיךְ. שאלו הם דור המדבר.

תכבדני חיית השדה, תנים וּבְנֹת יעֵנָה. גמר ועף ברקיע ונגנז. אז פחד גדול ואימה נפלו עליהם.

213. כשהאיר היום, התעורר קול כבתחילה ואמר, עִם החֹזֵק כאריה, גיבורים כנמרים, תנו כבוד לאדונכם. כמ"ש, על כן יכבדוך עִם עז. שמעו קול צבאות ומחנות, שהיו אומרים, לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד. עד, ומרוֹמֵם על כל ברכה ותהילה. תמהו והלכו. בתוך כך האיר היום. החזירו ראשם, וראו כל המדבר מכוסה בענני כבוד, המאירים ומתנוצצים

שלושה קולות הם שאינם אובדים לעולם

[ג' קלין דלא אתאבידו לעלמין]

220. אמר רבי שמעון, ודאי דבר זה הוא דבר סתום. ותמה אני, איך שלמה המלך לא ידע דבר זה, שאמר, שלושה הִמָּה נפלאו ממני וארבעה לא יִדְעֵתִים, דָּרֶךְ הנשר בשמיים, דרך נחש עֲלֵי צוּר. אלא, שלמה המלך ידע, ולא כל כך. אבל מה שלא ידע, הוא שלא ידע הקול ההוא, איזו תועלת יש בו, ואיך הוא מתיישב.

221. דקדוק זה לא ידע שלמה המלך, אשר הקול ההוא כלול מרוח, נפש, והבל העצמות מעיצוב הברש של הגוף. והקול משוטט באוויר, וכל אחד מאלו השלושה נפרדו זה מזה. וכשהקול מגיע למקום ההוא שנכנס בו, הוא יושב כמת. וכל אלו המכשפים והקוסמים יודעים מקומות אלו בכשפיהם, ומכופפים עצמם לארץ ושומעים קול זה, שרוח נפש והבל העצמות מתחברים בו. וזהו אוב מארץ. וע"כ רדף שלמה לדעת מה שנעשה מהקול הזה, ולא ידע.

222. כשאדם מעורר קול, מיד מתעורר קול החיה או קול יציאת נשמה, ואין לו רשות להאריך יותר, אלא בשווה כעין אותו הקול שעורר האדם, ולא יותר.

ואם האדם מאריך קולו, הוא אינו מאריך כל כך עימו, אלא מתעורר לסוף הקול של האדם, משום שאינו יכול להאריך. כי כשיצא בתחילה, התארך מסוף העולם עד סוף העולם, ועתה שנכנס שם, אינו יכול להאריך הקול, כי אין לו מקום להתפשט שם כבתחילה.

223. שלושה מיני אורות יש שמאירים ואח"כ מתבטלים. ויש להבין אותם, אם דרכם להתבטל, למה האירו בכלל. ועליהם סובב כל המאמר הזה, לבאר שאינם אובדים, אע"פ שמתבטלים.

ואלו שלושה אורות הם ג' קולות, ההולכים מסוף העולם עד סוף העולם, שמדרגתם שלמה לגמרי. כמו שלומדים, שרואה מסוף העולם עד

215. אדם הנותן קול בשדה או במקום אחר, וחוזר קול אחר אחריו, ולא ידוע מאין הוא בא. על דבר זה כמה קולות התעוררו, וכמה דקדוקים היו.

216. שלושה קולות הם שאינם אובדים לעולם. לבד מקולות תורה ותפילה, שהם עולים למעלה ובוקעים רקיעים. אבל קולות אחרים יש, שאינם עולים ואינם אובדים.

217. והם שלושה קולות, כל אחד הולך ומשוטט באוויר מסוף העולם עד סוף העולם:
 א. קול חיה, בשעה שהיא על האבנים,
 ב. קול האדם, בשעה שהנשמה יוצאת מגופו,
 ג. קול הנחש, בשעה שפושט עורו.

218. לאיזה מקום נכנסים ושורים אלו הקולות, שהם של צער? הולכים ומשוטטים באוויר, והולכים מסוף העולם עד סוף העולם, ונכנסים לתוך הבקעים ומחילות העפר, ומסתתרים שם. וכשאדם נותן קול, הם מתעוררים כלפי הקול ההוא. רק הקול של הנחש אינו מתעורר כלפי קולו של אדם. ואיך הוא מתעורר? בהכאה.

כשאדם נותן הכאה באיזה דבר, מתעורר כלפי קול ההכאה קולו של נחש שמסתתר שם, במקום הריק או בשדה, ולא לקול אחר של אדם.

קול מתעורר אחר קול, אבל מין הולך אחר מינו. שבי' הקולות הראשונים, שהם של אדם, מתעוררים אחר קול אדם, והקול השלישי, שהוא של הנחש, מתעורר אחר קול הכאה.

219. ע"כ ביום רה"ש, קול שופר מעורר קול שופר אחר, קול הבינה. מין הולך אחר מינו. דרך הנחש הוא לרע, להרוג ולהכות. וע"כ בקולו של אדם ממש, אין מתעורר קול הנחש, אלא אחר מינו. וזהו כשאדם מכה במקל בארץ, שהקול הזה קורא את מינו, אז מתעורר קול הנחש לענות אל מינו. וסוד זה הוא נסתר.

כיוון שנעלמים תכף, למה יצאו מתחילה? ובהכרח שנעשה מהם דבר מה, מה נעשה מהם? אחר שהסתלקה מהם הארת השמאל, באים בנקיקי הסלעים ובמחילות העפר, ששם כמו מקום קבורתם, שהתמעטו עד לאפס, שהם שם בהסתר, במיעוט. וכשאדם נותן קול, הם מתעוררים כלפי הקול ההוא.

האדם הנותן קולו, רומז לאדם העליון, ז"א, שבקולו מייחד הימין והשמאל. ואז יש תיקון גם לג' קולות, עם שליטת קו האמצעי. אבל לא לגמרי, כמו שהיו בתחילה. וכשאדם נותן קול, הם מתעוררים כלפי הקול ההוא, שמתעוררים להידיבק בקולו של אדם, שע"י זה הם מקבלים תיקון ממנו. ויש בזה ב' בחינות:

א. קולו של אדם, שמרמז על ז"א, שאע"פ שמייחד שניהם, מ"מ רק הימין שולט בו ולא השמאל.

ב. קול הכאת מקל על הארץ, שהארץ, מלכות, משמיעה קול. ומתייחדים בה ע"י הקול הזה שלה הימין והשמאל. וכיוון שרומז על המלכות, נמצא שיש בה גילוי לשמאל, כי המלכות נבנית משמאל.

ולפיכך קול אדם מספיק לתיקון ב' הקולות הראשונים, קול חיה וקול אדם לפני יציאת נשמתו. אבל לא לתיקון קול הנחש, להיותו כולו רק שמאל. ולתיקון קולו של הנחש, שהוא שמאל, צריכים לקול הנשמע מארץ, ממלכות, שבניינה משמאל.

הקול של הנחש אינו מתעורר כלפי קולו של אדם, כי אינו מינו, כי האדם רומז לז"א, שכולו ימין וחסד. והנחש כולו שמאל. וכשאדם מכה במקל בארץ, אז מתעורר קול הנחש לענות אל מינו. כיוון שקול הנשמע מארץ, הוא מינו של הנחש, הוא מקבל תיקון מהקול הזה.

איך שלמה המלך לא ידע דבר זה, שאמר, שלושה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתים, דרך הנשה בשמיים, דרך נחש עלי צור, שהוא קולו של נחש, הנסתר בנקיקי הסלע. אבל מה שלא ידע, הוא שלא ידע הקול ההוא, איזו תועלת יש בו, ואיך הוא מתיישב. לא ידע איזה תיקון הוא מקבל, ואיך הוא שם בנקיקי הסלע. כי אם מקבל תיקון, למה אינו יוצא משם. ואם אינו יכול לצאת משם, הרי שאינו מקבל תיקון.

הקול ההוא כלול מרוח, נפש, והבל העצמות, שמטרים שהתמעט, היה בו ג' מדרגות אלו קשורות זו בזו, כי שיעור קומתו היה עד ג"ר דרוח. וכל אחד מאלו השלושה, נפרדו זה מזה, שאחר שהתמעט, הסתלקו ממנו האורות דני"ר, ונשאר בהבל העצמות. ונמצאו נפרדות זו מזו, והוא יושב כמת, שהבל העצמות הנשאר הוא כמו מת, כי גם במת נשאר הבל העצמות, שאינו מסתלק מקברו.

סופו. וכאן לא נאמר, רואה, משום שהם אורות השמאל בלי ימין, שהם אינם מאירים אלא בג"ר דו"ק, נ"ר, ונקרא ג"כ קול. אלא מפני שהם שלמים בג"ר דחכמה דשמאל, ע"כ נאמר עליהם, מסוף העולם עד סוף העולם.

שלושה קולות הם שאינם אובדים לעולם. שאינם עולים ואינם אובדים, כי להיותם הארת שמאל בלי ימין, אינם יכולים לעלות למעלה, מפני הדין שבהם. ואע"פ שאח"כ מתמעטים, מ"מ אינם אובדים.

הקול הראשון, הוא קול חיה, שצועקת שבעים קולות, בשעה שהיא על האבנים. והיא רומזת על החיה העליונה, המלכות, בעת הולדת נשמות, שאז רחמה צר ואינה יכולה ללדת, מטעם שאז מגולה בה הארת החכמה שבשמאל בלי ימין.

הקול ההוא הולך ומשוטט באוויר מסוף העולם עד סוף העולם, שיש בקול הזה הארת הג"ר דחכמה, שזהו, מסוף העולם עד סופו. כי העולם, הוא מלכות, וכשהחכמה מתקבלת מקו אמצעי, שהשמאל והימין כלולים זה בזה, אין החכמה ממלאה אותה כולה, מסוף עד סוף, אלא הו"ק שלה בלבד. אבל כשמאיר השמאל בלי ימין, החכמה ממלאה אותה כולה, אפילו הג"ר שלה. וזהו, מסוף העולם עד סופו.

הקול השני, הוא קול האדם, בשעה שהנשמה יוצאת מגופו, כי אז מתגלה בו ג"כ הארת השמאל בלי ימין, בבחינת הג"ר דחכמה, וע"כ נקרא אז יום הדין הגדול. כי גדול מורה על ג"ר, וזהו שנאמר, לא נפטר אדם מהעולם, עד שרואה את השכינה. הקול ההוא הולך ומשוטט באוויר מסוף העולם עד סוף העולם, שהוא הארת ג"ר.

הקול השלישי, הוא קול נחש בעת שפושט עורו. כי בעת שפושט אורו, שהוא ממלכות, תחילה הוא עולה ונאחז בשמאל דבינה, בלי ימין, ואח"כ מעלים המלכות לבינה, והוא חוזר ומתמעט, כמו במוקש ששמים לנחש. ונמצא, בעת שנאחז בשמאל בלי ימין דבינה, הקול ההוא הולך ומשוטט באוויר מסוף העולם עד סוף העולם, להיותו ג"ר דחכמה, הממלא את כל העולם.

אמנם כל אלו ג' הארות השמאל אינם אלא לשעתם, כי אח"כ חוזרים ומתמעטים. כי החיה על האבנים, הרי אינה יכולה ללדת מחמת הארת השמאל, וע"כ בא נחש ונושך בערוותה, והארת השמאל מסתלקת.

וכן קול אדם, בשעת יציאת נשמה, בביאת מלאך המוות, מסתלקת ממנו הארת השמאל, והוא מת. וכן קול נחש, הנה תכף מעלים המלכות לבינה, והארת השמאל מסתלקת. הרי שכל אלו ג' קולות, שהיו תחילה מסוף העולם עד סוף העולם, חוזרים ומסתלקים.

רק ו"ק, כקולו של אדם. ואם האדם מאריך קולו, בעת שממשיך מימין, וממשיך אותו מלמעלה למטה. הוא אינו מאריך כל כך עימו, אלא מתעורר לסוף הקול של האדם, כי להיותם משמאל לבד, ואין להם חלק בימין, ע"כ אינם יכולים להאריך, שפירושו להמשיך חכמה מלמעלה למטה. כי גם בקולו של אדם לא נמצא זה.

כי כשיצא בתחילה, התארך מסוף העולם עד סוף העולם, שהיה נמשך הגי"ר דשמאל, הממלא כל העולם. ועתה שנכנס שם, שהתמעטו ובאו במחילות עפר, אין לו מקום להתפשט שם, כי המיעוט של מחילות עפר רובץ עליהם, כי קולו של אדם אינו מתקן את המיעוט הזה. וע"כ אינם חוזרים לבחינת מסוף העולם עד סופו, ונשארים במחילות עפר, ואינם יכולים להתפשט.

ולפיכך בעת שמתעורר ומקבל תיקון מקול ההכאה, חוזרות ג' מדרגות אלו ומתחברות, אבל לא בגי"ר דרוח, כמקודם לכן, אלא בו"ק דרוח. וכל אלו המכשפים, שומעים קול זה, שרוח נפש והבל העצמות מתחברים בו, מחמת שקיבלו תיקון מקול ההכאה בארץ. ואז הנחש מודיע להם צורכי הכשפים שלהם. וע"כ רדף שלמה לדעת מה שנעשה מהקול הזה, ולא ידע. שלא ידע מהו התיקון הזה, שנעשה מהכאה בארץ.

כיוון שג' קולות מקבלים תיקונם מקולו של אדם ומקול הכאת אדם בארץ, אין בהם יותר אריכות מקול אדם. הארת חכמה נקראת ארוך. כלומר, כיוון שקול אדם אינו מיתקן עם ייחוד ימין ושמאל, אלא ו"ק דחכמה דשמאל, ע"כ גם ג' קולות אינם מקבלים תיקונם בשלמות, כמו שהיו תחילה, מסוף העולם עד סוף העולם. אלא

ויוסף ישית ידו על עיניך

225. יוסף, למה ישית ידו, מכל בניו? אם אמר כך ליעקב, משום הבשורה שלו, שיוסף עודנו חי, א"כ היה צריך לומר, ויוסף חי תראה. ולמה אמר, ויוסף ישית ידו על עיניך? ישית ידו, הוא משום שהיה אוהבו, ומשום זה סתם ממנו האור של העוה"ז, והוא לקח אותו. מי שסותם עיניו של אוהבו, מראה כך: המראה שלך מעוה"ז אובד, ואני לוקח המראה שלך במקומך. מכאן והלאה יתקנו לך מראה אחר של העולם ההוא. וע"כ ניתן הדבר ליוסף, משום שהיה אוהבו של יעקב יותר מכל בניו.

224. כתוב ביעקב, ויוסף ישית ידו על עיניך. זו בשורה של שמחה. למה צריכים סתימת עיניים למת? משום שהעיניים הם הגוונים של העוה"ז, והמראה והצורה של העוה"ז נמצאים בהם, וע"כ בסתימת עיניים הוא סותם ממנו העוה"ז, והמראה של העוה"ז. כי כשנסתמו עיניו, כל מראה של העוה"ז נחשך לו. ואם מחשיכים לו מראה עיניו, אין לו עוד מראה בעוה"ז משם והלאה. יפים הם התיקונים של הראשונים, והחכמה שלהם יתרה מהמלאכים הקדושים.

הלבושים של העולם ההוא

[לבושין דההוא עלמא]

כעין זה בעוה"ז? האם יש אדם הנראה כאן באותו הגוף, כעין שעומדים בעולם ההוא?
229. דבר זה שאלו ב' עלמים, ב' נערים, שהתלבשו אחר שסבלו צער על חטא, שאינו ראוי לגלות אותו. היה בעוה"ז כך, כי כתוב, ויהי ביום השלישי, ותלבש אסתר מלכות. שמתלבשת באותה הצורה של העולם ההוא. מלכות, פירושה רוח הקודש, כי מלכות שמיים, שהיא מלכות דז"א הנקרא שמיים, נושבת רוח, מרוח של אוויר העולם ההוא, והתלבשה בו אסתר.

230. וכשנכנסה לפני המלך אחשוורוש, וראה לבוש של אור, צורתה דמתה לו למלאך אלקים. ופרחה נשמתו ממנו לרגע. מרדכי, גם לבש לבוש של העולם ההוא, כמ"ש, ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות. לבוש מלכות ודאי, צורה של העולם ההוא. וע"כ כתוב, כי נפל פחד מרדכי

226. מה יועיל זה אל המת? איזו תועלת יש בו בזה? מי שירצה לשאול, צריכים לומר לו, שצריכים לפקוח את עיני המת, כדי להראות, שעוד הוא מוכן לחזור אל המראה של העוה"ז כבתחילה, שיקום בתחיית המתים.

227. ודאי, אם לא נסתם ממנו כל המראה של העוה"ז, ולא אובד ממנו הכול, לא יהיה לו מראה וחלק בעולם ההוא. כי עוה"ז הפוך מהעולם ההוא שאנו בו. ובזמן תחיית המתים, אפילו כחוט השערה לא יהיה ממעשה העוה"ז, כי הכול יאבד תחילה באותו טל התחייה. ויעביר ממנו כל הזוהמה. ואח"כ נעשה כעיסה זו, וממנו יעשה הגוף כברייה חדשה. כך כאן. בעולם העליון גם מטרם התחייה.

228. אמר רבי שמעון, ודאי ידעתי שמלובשים שם בלבוש כבוד של גוף טהור וקדוש. האם יש

עליהם. פחד מרדכי, ולא פחד אחשוורוש. כלומר, לא מטעם שהגדיל אותו אחשוורוש, אלא מפני הלבוש שלו שמהעולם ההוא. צדיקים בעוה"ז מתלבשים בלבוש, שנקרא לבוש מלכות.

231. האוויר של גן עדן הוא נשיבת רוח הקודש, ומתלבשים בו הצדיקים, כעין שהיו בעוה"ז. ואח"כ רוח הקודש שורה על ראש כל אחד, ומתעטר בו, ונעשה לו עטרה. וכך היה למרדכי, שכתוב, בלבוש מלכות, שפירושו, בצורה של העולם ההוא. ואח"כ כתוב, ועטרת זהב גדולה, העטרה, השורה על ראש הצדיקים בעולם ההוא.

234. על מה כתוב, והשטן עומד על ימינו לשטנו?

כשקיבלו ישראל את התורה, היה להם ג"כ לבוש של העולם ההוא. עד שחטאו, כמ"ש בהם, ויתנצלו בני ישראל את עֲדֵיָם מהר חורב, שהתפשטו מלבוש.

235. כיוון שהאדם בעולם ההוא, איזו תועלת יש לשטן להשטין עליו? האם לא די לו שהוציא נשמתו והרג אותו? תשוקתו של השטן לא הייתה, אלא כדי שלא יתלבש צדיק בלבוש טהור וקדוש. כיוון שראה השטן, שהלבוש שלו, הוא בגדים צואים, נדחה ולא נחשב, ע"ז השטין עליו. משום שאם יתלבש בלבוש כבוד, מיד לבוש הזוהמה ופעולת השטן יתבטלו ויעברו מהעולם. וע"כ, לא רצה בזה השטן.

232. וכן כתוב ביהושוע כוהן גדול, הסיירו הבגדים הצואים מעליו. וכתוב, וילבישוהו בגדים. אלו הם הלבושים של העולם ההוא. מכאן משמע, שצריכים מקודם לסתום העיניים מכל מראה העוה"ז, שהם נחשבים כבגדים צואים, ואח"כ יוכל לזכות למראה של העולם ההוא, שהם הבגדים החדשים, שהלבישו את יהושוע.

236. כל זמן שלא התלבש בלבוש של העולם ההוא, פוקד הרוח לגוף המזוהם שלו, ורצוי זה לשטן. וכיוון שהתלבש באותו לבוש כבוד של העולם ההוא, הרי התבטלו כל גווני היצה"ר, והגוף שלו, ואין לו זיכרון עימו לעולם.

233. וכן כתוב ביהושוע כוהן גדול, הסיירו הבגדים הצואים מעליו. וכתוב, וילבישוהו בגדים. אלו הם הלבושים של העולם ההוא. מכאן משמע, שצריכים מקודם לסתום העיניים מכל מראה העוה"ז, שהם נחשבים כבגדים צואים, ואח"כ יוכל לזכות למראה של העולם ההוא, שהם הבגדים החדשים, שהלבישו את יהושוע.

237. הרוחות פוקדים בית הקברות בתחילת כל לילה. ואם הגוף עבר מהעולם, למה פוקדים הקבר? זה אינו על הגוף, כי אם על הנפש. כי כל זמן שבשר הגוף נמצא, הרוח פוקד את הנפש, והנפש פוקדת את הגוף. אבל כשבשר הגוף עבר מהעולם, הפקידה של הרוחות היא אל הנפש, ששככה ונשארת בהשקט בתוך עצמות הגוף, שעצם אחד נשארת ממנו תמיד בקבר, שממנה נבנה לתחיית המתים. ומשום זה בתחילת כל לילה הפיקדון של הרוח, הוא לנפש, ולא על בשר.

ומכאן משמע, שכל זמן שהגוף של עוה"ז, שנקרא בגדים צואים, נמצא בקבר בקיומו, אין הרוח מתלבש בלבוש של העולם ההוא. שכתוב בתחילה, ויסירו הבגדים הצואים מעליו. ואח"כ, וילבישוהו בגדים. וכתוב, ומלאך ה' עומד. העטרה נקראת מלאך ה', העומדת על ראש הצדיקים. שעומד על הראש מלמעלה, אחר שהתלבשו בלבוש הכבוד הזה.

233. ב' גופים אינם יכולים להימצא יחד. כל זמן שגוף של העוה"ז נמצא, אין הרוח מקבל

הבניין של גוף האדם

[בניינא דגופא דבר נש]

הנמשך על הכול, כמו השמיים שמקיפים על הכול.

238. הבניין של גוף האדם כך הוא. הרוח שלו נמשך מרוח הקודש, מלכות. הנשמה שלו נמשכת מעה"ח. וכיוון שרוח הקודש, המלכות, נותן כוח, מיד המרכבות שלו נותנים כוחם. והכוח שלהם הוא העצמות והאיברים, כולם ממרכבות המלכות. והתיקון שלהם הוא עצם על עצם, איבר על איבר.

239. אח"כ מתחברים שמיים וארץ, ז"א ומלכות, ונותנים ד' יסודות אלו, אש מים אוויר עפר, להגן על אלו ולכסות על הכול. ואח"כ, כשמת, כל אחד לוקח חלקו, שנתן אל הגוף, והוא מתבטל.

הס"א נותנת בשר, ומהצד שלו בא רק בשר. המרכבות של הס"א נותנות גידים ועורקים, להמשיך דם אל הבשר. ואחר שאלו נותנים כוחם, השמיים, ז"א, נותנים כוחם, שהוא העור.

רוח הקודש והמרכבות שלו, החלק שלהם שנתנו אל האדם, מתקיים. רוח הקודש, הנה הרוח שלו קיים, והנשמה, עולים למעלה.

ההיא של השטן העומד להשטין, שאינו יכול, משום שייכל בשרו. ושופו עצמותיו לא רואו, לא נראו לשטן שיתקרב אליו, כי אין לו חלק בו, כיוון שניתקת כל אחת, כל עצם ממקומה, אינו תובע עליהן ואינו עומד להשטין בשבילן.

כי אחר שהבשר נעכל, לא יתבע עוד דין, ואינו עומד להשטין, כי אין לו על מה שיסמוך, ואינו מזכיר את האדם בשום דבר שבעולם. לכן כתוב, והשטן עומד על ימינו לשטנו. ודאי יפה הוא לו להשטין, כל עוד שלא הסיר הבגדים הצואים.

המרכבות של רוח הקודש, הנה העצמות שלהן מתקיימות. וע"כ חשיבות הגוף היא העצמות. ומשום זה כתוב, ועצמותיך יחליץ, ובבשר לא כתוב כד.

240. וכל זמן שהבשר מס"א קיים בקיומו, שטן עומד להשטין. אובד הבשר, אין לו רשות להשטין, כי אין לו על מה שיסמוך, שכבר אין לו חלק בו. ע"כ כתוב, ייכל בשרו מרואי, ושופו עצמותיו לא רואו. מרואי, פירושו, מהראייה

נשים דעתן קלה

[נשיין דעתיהו קלה]

אסורה השאלה.

כי ידעתי שמה שאמרת שאתך מתה, ואינך יודע ממנה כלום, לא על אשתך שאלת. אלא על מלכות דמנעולא. אלא, מותר לשאול על מה שכתוב, הנה ה' רוכב על עב קל. עב קל, נקרא דעת של הכלה ההיא, יראת ה', המלכות, העומדת באמצע, כמו הדעת העליון. אבל נקראת קל. והנה ידעתי השאלה שלך, מהי.

הדעת בא בשש מדרגות, שממשיך רק ו"ק דחכמה בהכרעתו בין ימין לשמאל. והטעם שנשים דעתן קלה, שאין בהן אלא דין קל של המפתחא, וזהו משום שהדעת דז"א בא בשש מדרגות. שבכוח הדינים שבו, ממנעולא וממפתחא, אינו ממשיך אלא רק ו"ק דחכמה, ולא הג"ר. וכל אחד מהקווים לוקח חלקו, כי המנעולא מאירה בקו ימין, והדינים דדכורא בקו שמאל.

מה שנשאר מהדינים, שלא נמתקו ע"י דעת דז"א, נקרא קל. כי היא בחינת מפתחא, שדינה קלים וראויה לקבלת החכמה. עב קל, נקרא דעת של הכלה ההיא, יראת ה', המלכות, העומדת באמצע, שהוא משמש לקו אמצעי שלה, כמו הדעת דז"א.

241. אמר רבי שמעון, חגור נשקך ותקן את עצמך, אם אתה רוצה לדעת הדברים שהתחלת בהם, או אם תשאל באלו הדברים, אמור לי. אמר לו, ודאי הרי אני יודע, שאשתי מתה, כי איני יודע ממנה כלום. והחברים יודעים ממנה נשים, מהו הטעם שדעתן קלה?

שאל על האישה העליונה, המלכות. ורמזו על עצם המלכות דמדה"ד, מנעולא, שנגנזה ואין בה זיווג כל 6000 השנים. והיא כמו מתה. וזה שרמזו, שאשתי מתה, המנעולא, כי איני יודע ממנה כלום, שאין לי בה שום השגה. והחברים יודעים ממנה, שהם חושבים על מלכות דמפתחא שהיא עצם המלכות, ויש להם בה השגה.

נשים דעתן קלה, כי בדעת של הנוקבא אין מציאות הארת המנעולא כלל, כמו בדעת דז"א, אלא ממלכות דמפתחא לבדה. וע"כ שערות ז"א שחורות, ושערות הנוקבא אדומות. ונמצא שדינים דנוקבא יותר קלים מדינים דזכר.

242. הדעת דז"א בא בשש מדרגות, וכל אחד לוקח חלקו. מה שנשאר הוא קל. אבל מכובדת זו, המלכות דמנעולא, אם לא אשת כסילות, שהשתתפה בה. בדבר זה אל תשאל. כי כאן

עמודים וגלגלים

שהפתחים אינם מקבלים, אלא מי שמאותו השבט שרשום בהם. ובזה יהיו נחקקים ונודעים כל אחד ואחד.

244/1. 365 עמודי אור לוחט, יש בכל צד מאלו די צדדים שבעזרה. כל אלו עמודים נקראים עמודים חיים, משום שהאור שלהם אינו עומד שקט במקום אחד. שכל העמודים, אלו עולים ואלו יורדים, נותנים מקום זה לזה. אלו שעולים, מכים זה בזה, ומנגנים ניגון. וג"כ אלו שיורדים מנגנים.

243. אבל התחל וחגור נשקך וקשור קשרך, כי עת היא לגלות. כי על פני רוחב הבית, יש אולם העזרה בפנים, בעזרה ההיא יש י"ב (12) פתחים, לפי חשבון שבטי ישראל. בפתח אחד כתוב ראובן. בפתח שני כתוב שמעון. וכן כל שאר שבטי ישראל רשומים על אלו הפתחים, בעת שעולים להיראות לפני אדון העולם.

מי שנכנס בפתח שרשום בו ראובן, אם משבט ראובן הוא, מקבלים אותו הפתחים. ואם לא, הפתחים פולטים אותו לחוץ. וכן בכלם,

השלמות באה בי"ב בחינות, חו"ג תו"מ, שבכל אחד ג' קווים. העזרה, מלכות, מקבלת אלו י"ב בחינות מתנה"י דז"א. ונקראים אצלה י"ב שבטים. ועדי"ז כלל ישראל מחולק לי"ב שבטים, שכל שבט מקבל מבחינה שכנגדו בי"ב הבחינות שבעזרה, שבמלכות.

פתחים, הם המסך, החוצה בין כו"ח לבינה ותו"מ. מסך המוריד בינה ותו"מ למדרגה תחתונה בעת קטנות, ומחזיר ומעלה את הבינה ותו"מ ביחד עם המדרגה התחתונה המחוברת, בעת גדלות. המסך הזה נבחן לפתח בשביל התחתונה. כי לולא המסך הזה, לא הייתה שום מציאות, שיוכל התחתון להיכנס לעליון ולקבל ממנו אורותיו.

נשמות ישראל הן מעולם הבריאה, שהן מדרגה תחתונה של המלכות. ונמצא, שהמסך שמתחת לכו"ח שבי"ב הבחינות שבעזרה, שהיא המלכות, מוריד בעת קטנות את הבינה ותו"מ שבי"ב בחינות שבמלכות, לי"ב השבטים של ישראל. ואותו המסך חוזר ומעלה בעת גדלות את הבינה ותו"מ, עם י"ב שבטי ישראל, אל מדרגת העזרה, המלכות.

ונמצא, שהמסך שמתחת לחו"ב שבכל בחינה שבעזרה, הוא הפתח להעלות את אותו השבט שבישראל, שבינה ותו"מ של אותה הבחינה היו מלובשים בו בעת קטנות.

בעזרה ההיא יש י"ב פתחים, לפי חשבון שבטי ישראל. י"ב המסכים שמתחת לכו"ח שבי"ב בחינות שבמלכות, הנקראת עזרה, אשר הבינה ותו"מ של כל בחינה מלובשת בבחינה שכנגדה בנשמות של י"ב שבטי ישראל. בפתח אחד כתוב ראובן, וכן כל שאר שבטי ישראל רשומים על אלו הפתחים. כי במסך של כל בחינה, נבחנת הבחינה שכנגדה בי"ב שבטי ישראל.

מי שנכנס בפתח שרשום בו ראובן, אם משבט ראובן הוא, שבינה ותו"מ של אותה בחינה מלובשים בו בקטנות, מקבלים אותו הפתחים. שבעת גדלות, בזמן הראייה, שהמסך מעלה את הבינה ותו"מ שלו, נמצא מעלה גם אותו השבט, המחוברים מעת קטנות בבינה ותו"מ אלו. ואם לא, הפתחים פולטים אותו לחוץ. שאם אינו מחובר בבינה ותו"מ של אותה בחינה, לא יוכלו להעלות אותו, כי אין לו שום מגע עימו. וכן בכולם, ובזה יהיו נחקקים ונודעים כל אחד ואחד.

בעת קטנות כל אחד נחקק מבינה ותו"מ שבבחינה שכנגדו בפתח העזרה, במסך. כי בעת קטנות המסך מוריד אליו בינה ותו"מ של בחינתו שבמלכות. ובגדלות, המסך מעלה אותו, מחמת שבינה ותו"מ של בחינתו נמצאים בו. ד"ס תנה"י דז"א מלובשים במלכות, בעזרה.

244/2. אלו העמודים העולים מנגנים ניגון שיר יתום, שלא נזכר שם אומרו. כמ"ש, מזמור שירו לה' שיר חדש, כי נפלאות עשה. האם יש שיר ישן? אלא הוא שיר, שעד עתה עוד המלאכים לא שיבחו אותו, משום שהוא חדש.

חדש, משום שאותו שמחדש נעוריו, הנער מט"ט, משבח אותו. מט"ט נקרא חדש, משום שמחדש נעוריו תמיד, משום שדבוק בשמש, ז"א, ואינו נפרד ממנו. להבדיל מס"א, שאין בו חידוש, כמ"ש בו, ואין כל חדש. כי זקן הוא וּבְלָה ואינו מתחדש.

245. שָׁרָה התחדשה בעידון, כי המדרגה שלה, נקבה, גרמה לזה, כמ"ש, אחרי בְּלוּתִי הייתה לי עֲדָנָה ואדוני זָקֵן. עדנה, היא המשכה של עדן העליון, חכמה. ומשום שנמשך עליה מבחינת נקבה, כתוב עדנה עם ה'. וע"כ כתוב הייתה ולא היה.

246. ואדוני זקן. האם משום שהוא זקן אינו ראוי להוליד? הרי גם זקנים מולידים. אלא, לא אמרה עליו דבר קטן, שאמרה, משום אותו זקן, שהוא הס"א, שאין בו חידוש ותולדות, אין אברהם מתחדש ואינו עושה תולדות. כי אם היה הס"א מעמיד תולדות, היה מטשטש העולם. וע"ז השיב הקב"ה, למה זה צחקה שרה לאמור, האף אמנם אלד, ואני זָקֵנָתִי. לומר, שזקן דס"א שולט באברהם.

והרי כתוב, ואברהם זָקֵן בא בימים. הרי שגם הכתוב קורא לאברהם זָקֵן? אלא הכתוב אומר, בא בימים, שבא באלו הימים העליונים דז"א, שמחדשים נעוריהם כנשר. וע"כ ע"ש הימים העליונים האלו, ניגון זה של מזמור שירו לה' שיר חדש, הוא ניגון של החדש ההוא, מט"ט, הדבוק בימים העליונים דז"א.

המשך המזמור, הושיעה לו ימינו וזרוע קודשו. הושיעה לו, לאותו חדש, שהוא כולל הימין של המלך העליון, ז"א, והזרוע שלו, השמאל. וע"כ כתוב, ימינו וזרוע קודשו.

247. עד כאן פירש השירה של העמודים העולים למעלה. ועתה מפרש אלו העמודים היורדים מלמעלה למטה. המנגנים ג"כ ואומרים שירה אחרת, יתומה, שלא נזכר שם אומרה, ומה? היא מזמור לתודה, שהיא יתומה ג"כ.

248. האור של העמודים נראה אור אחד. וכשמתגלגלים, נראים בכל עמוד חמישה אופנים של אור. עמודים אלו חלולים כולם מבפנים. וכשעולים ויורדים, יוצאות מהם להבות אש, כעין כפתור ופרח. למעלה מכל עמוד יש שלושה תפוחים, שמזדווגים בהם ג' צבעים, אדום ירוק לבן. ובכל צבע לוחטות אותיות בולטות, מלהבות אש ירוקות, ואינם שוקטים לעולם. ואין מי שיעמוד עליהם וישיג אותם.

ומטעם זה נכלל היסוד דז"א משפע המוחין דחב"ד דז"א, ומשפע המוחין דחג"ת דז"א. ומנו"ה דז"א. וממשיך אותם למקומו לבחינת יסוד דז"א, ומשם משפיע אותם אל המלכות.

ולפני כל השפעה, שהיסוד משפיע למלכות, הוא צריך להתחדשות, שצריך לעלות מחדש אל הדעת דז"א, ולהכריע בין חו"ב דז"א, ולקבל משפע הג"ר. ואח"כ יורד לחג"ת, ואח"כ למקומו לנה"י. ואח"כ משפיע אל המלכות.

לכן נאמר, שכל העמודים, אלו עולים ואלו יורדים, שעולים עד הדעת לקבל שפע הג"ר. ואח"כ יורדים ונותנים ההשפעה אל המלכות. ואע"פ שיש שינוי בין עלייה לירידה, כי עולים בכוח שליטת הימין, כי רוצים למעט השמאל ולכלול אותו בימין, והיורדים להשפיע למלכות משפיעים משמאל, כי המלכות צריכה לשפע החכמה שבשמאל, עכ"ז אינם מעכבים זה לזה, וכל אחד עושה כפי שצריך.

וגילוי אורות העליונים נמשכים בניגון. אלו שעולים, מכים זה בזה, שהעולים מייחדים בין ב' הקווים חו"ב, והכאה פירושה ייחוד וזיווג, הבאים ע"י כוח מלמטה, היסוד. ומנגנים ניגון, שמתגלה השפע של ג' קווים חב"ד. וג"כ אלו שיוורדים מנגנים.

העולים מנגנים ניגון שיר יתום, מזמור שירו לה' שיר חדש. שגילוי האורות, הנמשכים ע"י עליית היסוד מחדש אל הדעת, הוא גילוי חדש, שהמלאכים עוד לא ידעו ממנו לשבח אותו. כי בכל עלייה נמשכת השפעה חדשה, שלא הייתה עוד בעולמות. חדש משום שאותו שמחדש נעורו, הנער מט"ט, משבח אותו.

ומט"ט הוא מרכבה אל זיווג יסוד דז"א ומלכות, והוא הראשון המקבל ההארה החדשה הזו, שהמשיך היסוד מלמעלה. וממנו מקבלים כל המלאכים.

מט"ט נקרא חדש, משום שדבוק בז"א, שמש, ואינו נפרד ממנו. וע"כ הוא הראשון, המקבל השפע החדש מיסוד דז"א. להבדיל מס"א, שאין בו חידוש, כי לס"א אין מוח הדעת, ששם עולה היסוד ומחדש זיווגם בכל פעם, ובאים ע"י זיווג זה תמיד אורות חדשים ותולדות חדשות. אלא שיש להם רק ב' מוחין, חו"ב בלבד.

וכיוון שהם מחוסרי דעת, לא יצא מחו"ב שלהם שום דבר חדש, אלא אותה מידת ההארה, הנקלטת בחו"ב שלהם בתחילת הווייתן, הולכות ונשנות ומוחזרות בכל פעם, כמו שהיו בתחילה, בלי הוספה, עד שנבחנים, שנשחקת ובלה מרוב שימוש בה. ע"כ נאמר, זקן הוא ובלה ואינו מתחדש, שהולך ובלה כמו זקן, שכוחותיו הולכים ועוזבים אותו, עד שמתבלה והולך לו. ניגון זה של מזמור שירו לה' שיר חדש,

והם כלולים זה מזה, באופן, שכל אחת מתנה"י כלולה מד"ס תנה"י. ובהיות בהם המוחין מבינה, נחשבת כל ספירה למאה ספירות, כמו הספירות דבינה. ונמצאות ג"ס נה"י, שהם 300. ות"ת, שאינה בשלמותה, אלא מחזה שלה ולמטה, לפעמים נחשבת לחצי ספירה, לחמישים. ומבחינה זו נמצאות ד"ס תנה"י, שהם 350.

ולפעמים אנו מחשבים את הת"ת לגי' שלישים, ששליש עליון נמשך עד החזה, ומחזה ולמטה נמצאים ב' שלישים דת"ת. וכשאלו המאה מתחלקות בהם, נמצאות ל"ה (35) מהם בשליש העליון דת"ת עד החזה, וס"ה (65) בב' השלישים דת"ת שמחזה ולמטה. ונמצאות ד"ס תנה"י, שהם 365. 300 מנה"י, ו-65 מבי' שלישים דת"ת.

והטעם ששליש עליון יש לו חלק אחד וב' שלישים יותר מהחלק התחתון שבת"ת, הוא משום שכתר של ב' שלישים דת"ת התחתון, שהוא חזה, נחשב לרגליים של שלישי עליון.

לכן 365 עמודי אור לוחט, יש בכל צד מאלו ד' צדדים שבעזרה. כי היסוד דז"א נקרא עמוד, ובהיותו כלול מתנה"י יש בו שס"ה (365) עמודים. ד' צדדים שבעזרה, ד' רוחות העזרה, הם חו"ג תו"מ שבמלכות, וכל אחת כלולה משס"ה עמודים, שהם בחינות היסוד דז"א. והיסוד דז"א נקרא חי.

וכל אלו עמודים נקראים עמודים חיים, שס"ה עמודים חיים, משום שהאור שלהם אינו עומד שקט במקום אחד. שכל העמודים, הם תמיד בזיווג עם המלכות, אלא פעם עולים ופעם יורדים. כי אין זיווג אלא בדעת. וע"כ לפני כל זיווג עולה היסוד עד הדעת.

כי כל המוחין דז"א באים מהכרעתו בין ב' קווים דבינה, שאז כיוון שחב"ד דבינה יוצאים ע"י ז"א, שנעשה לקו אמצעי, דעת, לייחד חו"ב דבינה, גם הז"א זוכה באלו המוחין חב"ד שגרם בבינה. ועיקר כוח ההכרעה שבז"א, לייחד ב' קווים דבינה, הוא מכוח היסוד שלו, המסך דחיריק שבו.

ובדינים שבשמאל דדעת דז"א יש השפעה וקבלה. ההשפעה שבהם נקראת יסוד. הקבלה שבהם נקראת מלכות. ונמצא, שהיסוד גרם למוחין דחב"ד דז"א, וכל השיעור של אור, שהתחתון גרם לעליון, זוכה בו גם התחתון. ולפיכך, אחר שז"א קיבל חב"ד מבינה, נבחן, כיוון שכוח ההכרעה שבדעת דז"א הוא יסוד, נמצא שיסוד הוא הגורם שיצאו חב"ד בז"א. ע"כ זכה בהם גם היסוד. כי כל מה שהתחתון גורם לעליון, זוכה בו גם התחתון.

וכן קו האמצעי שבחג"ת דז"א, שכוח ההכרעה שבו הוא היסוד, ע"כ זכה בהם גם היסוד. ומכ"ש, במקומו עצמו, תנה"י דז"א,

להבות אש, כעין כפתור ופרח. שהם ב' בחינות דינים: דימין היא כפתור, דשמאל היא פרח. העמודים שבעזרה הם יסוד דז"א. הזוהר מבאר עתה, צורת השפע הקבועה במידת היסוד, להשפיע למלכות. כי אע"פ שאין בחינת השפעה אחת דומה לחברתה, וכל השפעה היא צורה חדשה שהיסוד משפיע למלכות, עכ"ז יש צורה אחת קבועה וכוללת לכל ההשפעות שבעולם, המחויבת בכולן, שהיא הצורה השלמה של י"ב בחינות, שתוכנם ד"ס חו"ב תו"מ או חו"ג תו"מ, שבכל אחת ג' קווים, וג"פ ד' הם י"ב.

למעלה מכל עמוד, למעלה מיסוד, יש שלושה תפוחים, ג' קווים, שמזדווגים בהם ג' צבעים, אדום ירוק לבן, שהם חג"ת, הבוטשים ומזדווגים עם ג' תפוחים אלו, ובכל צבע לוחטות אותיות בולטות, שהיא המלכות, הנקראת אותיות, המתחברת עם ג' הצבעים חג"ת. והצבע של האותיות הוא מלהבות אש ירוקות, מת"ת, שהוא ירוק, כי המלכות דבוקה תמיד בת"ת. ואינם שוקטים לעולם. ואין מי שיעמוד עליהם וישיג אותם.

כי מלכות זו נחשבת מבחינת היסוד, ואין הארת החכמה מתגלה שם, אלא במלכות הנפרדת, הגלגלים. וע"כ אין מי שיוכל לעמוד עליהם, שאי אפשר להשיג אותם שם. ונמצא שיש כאן ג' תפוחים, ג' קווים. ובכל תפוח, בכל קו, יש ג' צבעים, לבן אדום ירוק, שהם חג"ת, ואותיות ירוקות שהן מלכות. וג"פ ד' הם י"ב בחינות, שזולתם אין השפע שלם. העמודים הם יסוד דז"א. והשפע הכולל שעל היסוד, הוא צורת ג' תפוחים, שבכל תפוח חו"ג תו"מ.

ועתה יבאר הזוהר לפנינו צורת המלכות הנפרדת, הגלגלים שמתחת לעמודים, וצורת השפע הכוללת שבהם לתחתונים, וב' הזיווגים, זיווג הבוקר וזיווג חצות.

249. ארבעה גלגלים מעשה רוקם, מתפשטים ומסתובבים בכל עמוד משס"ה עמודים, שבכל צד של העזרה. באלו הגלגלים יש נפלאות גדולות. כשמסתובבים, מוציאים מהם זגי זהב ואבני יקר. ומיד נאספים בתוכם, ואינם נופלים לארץ. בעת שיוצאים אלו זגי זהב ואלו אבני יקר, נשמע קול מתוך הסתובבות הגלגלים, שאומרים, זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאיתי, נאום ה'.

250. ב' אריות בכל גלגל. אריה אחד מצד אחד, ואריה אחד מצד אחר. וכולם מאש ירוקה. ובגלגול שהגלגלים מסתובבים, מתחבקים האריות אלו באלו, והולכים כולם בגלגול, מתדבקים זה בזה. כשהעמודים עולים, נוהמים האריות אלו באלו, ותפוחים פורחים באוויר

שהעמודים מנגנים בשעת עלייתם לחב"ד, הוא ניגון של החדש ההוא, מט"ט, וגם העמודים מנגנים אותו, משום שהם מתחדשים בשפע חדש בעת עלייתם לחב"ד.

וזה שממשיך הכתוב, הושיעה לו ימינו וזרוע קודשו, הושיעה לו, לאותו חדש, שהוא כולל הימין של מלך העליון, ז"א, והזרוע שלו, השמאל. שהוא הטעם השני, שהעמודים, יסוד דז"א, מנגנים השיר הזה בעת עלייה. כי הכתוב מדבר בהכרעת קו האמצעי, שהחדש ההוא, יסוד, מייחד הימין של המלך העליון וזרוע קודשו, השמאל, בעת עלייתו.

אלו העמודים היורדים מלמעלה למטה, מנגנים ג"כ ואומרים שירה אחרת, והיא מזמור לתודה, מטעם שכתוב בו, הריעו לה' כל הארץ, המלכות. וכיוון שהעמודים יורדים להשפיע למלכות, ע"כ אומרים זה.

האור של כל שס"ה העמודים הוא אור אחד, כי כולם בחינת יסוד. וכשמתגלגלים, כשמאירים בהארת הקווים, הנקראת גלגול, אז נכלל היסוד מכל כח"ב תו"מ, שמבחינת החסדים נקראים חג"ת נ"ה.

ונראים בכל עמוד חמישה אופנים של אור, כי כל אחד משס"ה העמודים כולל אז חג"ת נ"ה. אמנם היסוד עצמו אינו בחינה שישית, כי אין יותר מחמש בחינות, שמבחינת החכמה נקראות כח"ב תו"מ, ומבחינת החסדים נקראות חג"ת נ"ה. אבל היסוד אינו בחינה נוספת עליהן, אלא שהוא רק בחינת כולל, שכולל את חמש הבחינות האלו.

עמודים אלו חלולים כולם מבפנים, כלומר, שאין בהם בחינת תוך ותוכן, משום שזולת חמש בחינות אין עוד שום בחינה של אור. ונבחן שהם חללים בלי תוכן של צורת אור. אלא שיש בהם ב' בחינות דינים, דימין ודשמאל, שהיסוד נושא אותם. כי ע"כ נבחן לשמאל של הדעת. כי המכריע כולל ימין ושמאל. וכמו שהימין דדעת כולל ב' האורות דימין ודשמאל, כן השמאל דדעת כולל ב' הדינים דימין ודשמאל.

והם נקראים כפתור ופרח. כי דינים דימין, הי' שנכנסה באויר, החולם, נקראים כפתור, אותיות כפת אור, כי האור נקשר בימין בכוח הדינים הללו. ודינים דשמאל, שהאור דחסדים פורח מהם, ונשארים בחכמה בלי חסדים, שאינה יכולה להאיר, נקרא משום זה פרח, מלשון פריחה, שהאורות פורחים משם, כי אפילו החכמה אינה מאירה. ועוד טעם, הוא משום שכל כוח השמאל בא ע"י יציאת הי' מאויר, שחוזר לאור, נקודת השורוק. וע"כ הי' פורחת באויר ויוצאת משם.

ולכן נאמר, וכשעולים ויורדים, יוצאות מהם

שמכוּח חיבורם עם המלכות נופלים התפוחים מהיסוד אל המלכות.

והאריות, מקבלי השפע שבמלכות, פושטים ידיהם לקבל התפוחים, והתפוחים עולים מעצמם, שהארתם עולה מלמטה למעלה מעצמם. והאריות מקבלים אותם, ואינם נמשכים ונופלים למטה ממלכות, מפני שפע החכמה הכלולה שם, שאינה מאירה אלא מלמטה למעלה. והנה התבאר זיווג הבוקר, שהוא בשליטת הימין, חסד.

ועתה מבאר הזיווג שבחצות היום. ואומר, בחצות היום, יוצאים שני נשרים בכל גלגל, כי חצי היום הראשון הוא חסד, ימין. וחצי היום השני הוא דין, שמאל. ובאמצע, חצות היום, כלול משניהם, מחסד ומדין, צורת פני נשר, הכלול מאירה ומשור, שהם ימין ושמאל. וע"כ יוצאים אז המקבלים שבמלכות שבימינה ושבשמאלה, בצורת ב' נשרים בכל גלגל, אחד לימין ואחד לשמאל, כמו אצל ב' האריות. והם שורים על ראשיהם של האריות האלו, שהם שולטים בעת ההיא על האריות.

ואז זמן הזיווג של העמודים והגלגלים, יסוד ומלכות. ואז שוככים העמודים והגלגלים, ששוככים מגלגולם, ועומדים בקיומם, שמזדווגים אלו עם אלו. ואז התפוחים נופלים, שהשפע נופל מהעמודים, שהם יסוד, על פיהם של הנשרים, שהם מקבלי השפע שבמלכות. והם מקבלים התפוחים מהעמודים.

והשפע פורח מפיהם של נשרים שבימין לפיהם של הנשרים שבשמאל וכן להיפך, כדי להיכלל מימין ומשמאל. ועכ"ז גם הזיווג הזה שבחצות, נוטה אל הימין, וע"כ אינו נמשך אלא שעה וחצי, שהוא קו וחצי קו דימין שבעת ההיא, כי ג' קווים מכונים ג' שעות.

וכשנגמר זה, ומתחיל להאיר קו וחצי קו משמאל, אז נפסק הזיווג הזה. לאחר שעה וחצי, אחר שגמר להאיר קו וחצי קו של צד הימין, חכמה, והחצי הימני של הדעת, ומתחיל להאיר קו וחצי קו דשמאל, בינה, והחצי השמאלי של הדעת, אז הנשרים מרימים קולם ומנגנים ניגון נחמד, שמתחילים לקבל מהשמאל, שהשפע שלו בא בהרמת קול ובניגון נחמד.

אבל הם תכף מסתתרים, וההארה נפסקת. כי מחמת שהם פני נשר, הכלולים מימין ומשמאל, הם יכולים לקבל תחילת הארת השמאל, אבל מפני שהימין מתחיל להתמעט, בזמן שליטת קו וחצי דשמאל, ע"כ הם מסתתרים ונעלמים.

252. מסביב לאלו העמודים יש שְׁבָכוֹת מעשה רוקם, שהן הארת הבינה, המלוּבֶשֶׁת שם, המעורבת ומסובכת וקלועה יחד עם המלכות. וע"כ נקראת, שְׁבָכָה מעשה רוקם. והיא קלועה

ועולים למעלה. והתפוחים בוטשים אלו באלו באוויר. ואח"כ חוזרים למקומם, ומשם נופלים. והאריות פושטים ידיהם לקבל אותם, והתפוחים עולים מעצמם.

251. בחצות היום, יוצאים שני נשרים בכל גלגל. והם שורים על ראשיהם של האריות האלו. ואז שוככים העמודים והגלגלים, ועומדים בקיומם. ותפוחים נופלים על פיהם של הנשרים, והם מקבלים אותם. ומיד פורחים התפוחים מִפֶּה לפה. לאחר שעה וחצי הנשרים מרימים קולם ומנגנים ניגון נחמד, ומסתתרים.

אחר שכבר ביאר הזוהר כל הבחינות שביסוד והשפע שעליו, ממשיך לבאר את המלכות המקבלת ממנו, שספירותיה נקראים גלגלים, וענין הזיווג של יסוד ומלכות. ואומר, ארבעה גלגלים מעשה רוקם, מתפשטים ומסתובבים בכל עמוד, כי השפע היוצא מכל עמוד כלול מחו"ג תו"מ, וצריך לארבע מלכויות דחו"ג תו"מ שיקבלו. וע"כ יש כנגד כל עמוד ד' גלגלים.

ומפרש ענין השפע המתקבל במלכות בשביל התחתונים. ואומר, כשמסתובבים, כי אין השפע מתגלה אלא בדרך גלגול, מוציאים מהם זגי זהב ואבני יקר. זגי זהב, הארות החכמה מקו שמאל. ואבני יקר, הארות החסדים. בעת שיוצאים אלו, נשמע קול מתוך הסתובבות הגלגלים, שאומרים, זאת נחלת עבדי ה'. שמכריזו שזה השפע מוכן להתקבל לעבדי ה', והוא נחלתם.

בזיווג הבוקר שולט החסד. בכל גלגל, מלכות, יש ב' אריות, המקבלים השפע, אחד מימין המלכות, ואחד משמאל המלכות. ואפילו אותו שבשמאל נקרא ג"כ אריה, שם החסד, להורות שבבוקר שליטת הימין, וגם השמאל בצורה של ימין, אריה. אבל כולם מאש ירוקה, הצבע הירוק שנקרא ת"ת, מפני שהמלכות בכללה נמצאת באמצע, בין ימין לשמאל, שנבחן לת"ת, ולצבע ירוק.

ובגלגול שהגלגלים מסתובבים, בעת גילוי השפע, שאינו בא אלא ע"י גלגול, מתחבקים האריות אלו באלו, הימין והשמאל מתחבקים להיות אחד, והולכים כולם בגלגול, מתדבקים זה בזה וכלולים זה בזה.

כשהעמודים עולים, כשהיסוד עולה לחב"ד, לקבל שפע ולהתחדש, נוהמים האריות אלו באלו, אותם שבימין באותם שבשמאל, כי מטרם הגלגול אינם עוד בחינה אחת. ותפוחים, השפע שעל היסוד, עולים יחד עם העמודים, שהם היסוד, כדי לפרוח באוויר, לקבל שפע מג"ר, שהם בעניין הכניסה והיציאה מאוויר.

והתפוחים בוטשים אלו באלו באוויר, שנכללים שם אלו באלו, ואח"כ יורדים יחד עם העמודים למקומם, למלכות, ומשם נופלים.

אותה מכל צד. ויש שם מעיין של מים. כמ"ש, והיה ביום ההוא ייצאו מים חיים מירושלים, חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקְּדֻמוֹנִי וְחֲצִיִּים אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן.

מאש אדומה, הארת השמאל, ומאש לבנה, הארת הימין. וחוטי זהב, הארת השמאל שבבינה, הנקראת זהב, סביב סביב מקיפים

חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקְּדֻמוֹנִי

למעין נובע. הסוף של כל המדרגות, הנקרא ההוא, אין זה ירושלים, אלא ודאי שירושלים והיום ההוא הכול אחד, שניהם הם מלכות. אלא ההפרש ביניהם הוא, כי ירושלים, כשמקיפות אותה כל המדרגות הקדושות שלה, היא נקראת ירושלים. וכך הן נראות.

ויש מדרגות המקיפות, שנקראות עֲזָרוֹת. אלו הן פנימיות. ויש מקיפות עליה מבחוץ. ויש מדרגות יותר פנימיות, הנקראות, כשהן מקיפות, לשכות. ויש מדרגות הנקראות, כשהן מקיפות, היכל ודביר. לְפָנִים מִכָּל אֵלּוּ הַמְּדֻרְגוֹת, יש נקודה אחת, כמ"ש, כבודת בת מלך פנימה, נקודת המנעול, הנסתרת וגנוזה במלכות, הנקראת היום ההוא. כמ"ש, ההוא ייקרא ארץ. המלכות, הנקראת ארץ, אבל רק הנקודה הגנוזה שלה.

258. ובגמה"ת, כשיקום היום הזה, שהוא נקודת המנעול הגנוזה, מתוך שְׁבָכוֹת הַעֲזָרָה, הארת הבינה המתלבשת במלכות, יקום מעיין מים מהים הקדמוני, מבינה, שממנה הוא נמשך אל המלכות. וזה דומה לאם שבנה בין זרועותיה, ומרוב החלב שהוא יונק, מתמלא פיו, ומתרבה בו, עד שמחזיר החלב לפיה של אימו. כך, חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקְּדֻמוֹנִי.

ע"כ כתוב, והיה ביום ההוא, ייצאו מים חיים מירושלים, חֲצִיִּים אֶל הַיָּם הַקְּדֻמוֹנִי. שמרוב השפע, שנקודה זו לוקחת אז מהים הקדמוני, השפע עובר על גדותיו, ומוחזר חציו לים הקדמוני. כלומר, שהבינה תקבל גדלות גדולה מהמלכות. וחֲצִיִּים אֶל הַיָּם הָאֲחֵרוֹן, לנקודה דמנעול עצמה. שתקבל אז כל תיקוניה משפע הים הקדמוני.

259. הים האחרון, פירושו, המדרגות האחרונות שלה, נקודה דמנעול. אהה חסיד קדוש, אמרה הנשמה לרבי שמעון, כמה שמחה על שמחה התווספה בילד ההוא בין בני הישיבה, וכ"ז (27) טעמים בתורה אמר אותו הילד. ושבעים כתרם העטירו לאביו באותו יום. אשרי חלקו מי שזכה ללמד בנו. אמר רבי שמעון, האם לא זכה אביו ללמד אותו? אמר לו, אביו מת.

260. וסוד סתום היה בילד ההוא, על מה שהסתלק מהעולם, ועל שרצו לדון דינו, וניצל ממנו. זה היה משום שבגלוי היה מבייש את רבו לפני כל, בשאלות ובקושיות שלו, שלא היה יכול רבו לתרץ לו. ולא חשש ללכת לרב אחר, לתקן

253. פירש ראש הישיבה הכתוב הזה בפנים, וקולו נשמע אל החוץ. ומזה, התעורר קול ילד מבחוץ, שהיה אותו ילד, שפירש תלמודו ולמד לפני עמוד העולם אחד. והיו מלאכים בעלי דין אוחזים בו לדון אותו, וקולו התעורר מבחוץ, כששמע הפסוק הזה.

ואמר, מים שהם מלמטה, בירושלים, איך יעלו למעלה ממנה, למקום עליון ממנה בכמה מדרגות, אל הים הקדמוני, בינה? מה הצורך במים האלו למעלה, בבינה? איך מקום, שכל המעיינות והנחלים יוצאים ממנו, ואין הפסק למעיינות ולנחלים אלו היוצאים ממנו, שהוא הים הקדמוני, בינה, איך יהיה מושקה ממקום יבש, מירושלים?

מי ראה בור חפור, שייתן מים למעיין הנובע? הייתכן שירושלים תיתן מים אל הים הקדמוני, שהוא מקום, שכל מימי העולם יוצאים משם ונובעים משם?

254. כשהקול של אותו הילד נכנס כחץ לבפנים, וכולם הקשיבו לו, באותה שעה הזדעזעו כל אלו שהיו לפניו, ואמרו, מיהם שאינם עוזבים אותו בן אלקים חיים, להיכנס? קמו ואחזו בו ג' עמודים, הארת ג' קווים, שהיו עומדים, ונכנס. וכולם התאספו אליו.

255. אמר אותו הילד, עד עתה יראתי, וכך אמרו לי, כשבעלי הדין היו אוחזים אותי. אמרו לו, אל תירא בן קדוש, כאן תהיה בינינו שבעה ימים, ותתרחץ בכל יום מהטל הקדוש, ואח"כ יעלו אותך לתוך מקום של שאר הילדים שכאן.

256. פתח הילד ההוא ואמר, והיה ביום ההוא. ההוא, האחרון. יום שהסוף אחוז בראשיתו. ראשיתו, בינה, נקראת הוא. כמ"ש, ועבד הלוי הוא, כי עבודת הלוי היא למדרגה הנקראת הוא, הנסתרת וגנוזה. משום שנסתרת, נקראת הוא, כי, הוא, לשון נסתר.

וכשנקראת ההוא עם ה' הידיעה, מלכות, היא באה להראות, שהסוף של כל המדרגות, מלכות, היא ראשית המדרגות, בינה, שהכול אחד. ומשום שהמילה, ההוא, היא סוף, מלכות, ע"כ התווספה בה אות ה', מלכות, על המילה הוא, שהיא בינה המלובשת בתוך המלכות. ונמצא שהמילה, ההוא, היא מלכות, אלא בעת שהבינה מלובשת בה.

257. עתידה ירושלים להוציא מים, ולהיות

דמפתחא, לתוך הים האחרון, מלכות דמנעולא הגנוזה. וכל אלו מים זדונים ומים קשים, הוא משפיל אותם ומכופף אותם, שלא ייצאו לחבל בני העולם. כמ"ש, הנותן בים דרך, בלב הים. ובמים עזים נתיבה, בים האחרון.

262. ובאמצע העזרה יש ב' כרובים, פנים קטנות, מעשה אומן של מלך הקדוש. ועליונים ותחתונים אינם יכולים לעמוד עליהם, כי הג"ר שלהם מכוסים בכנפיים. ותחת כנפיהם, בו"ק דג"ר שבהם, עתידים לעמוד כל ישראל, לקבל הארתם, ובלבד שלא ייצאו מתחת כנפיהם לחוץ, שלא יציצו בג"ר, המכוסים בכנפיים. מאושרים יהיו כל אלו הנכנסים תחת כנפיהם של הכרובים. כי י"ג (13) אלף מגדלים של השמש, ז"א, שהם י"ב (12) צירופי הוי"ה והכולל אותם, חו"ב תו"מ שבכל אחד ג' קווים, מאירים בצעצועים כראוי, בכרובים, כי צעצועים פירושם פנים קטנות, מעשה צעצועים.

תלמודו, והחליש דעתו של רבו. וע"כ רצו לדון אותו בדין קשה. ומשום זה, אע"פ שניצל מבעלי הדין, לא ניצל כאן.

שבעה ימים היו שלא נשלמה צורתו, וכשהיה רוחץ בכאב גדול לפני הכול כל אלו שבעה ימים, עד שנשלמה צורתו. ועל מה שהסתלק מהעולם, אל תבקש לדעת.

261. תחת העיגול של שבכות אשר בעזרה, שהיא הארת הבינה שבמלכות הקלועה עימה, באלו המים של המעיין הנובע אשר שם, נרשם מעיין אחד, שמתפשט ויוצא לחוץ, ונכנס לים הגדול, מלכות מבחינת החכמה, ורושם בו דרך אל לב הים, ששם שליטת המלכות הממותקת בביתה, נקודת המפתחא, וממנו שותה הלווייתן. ורווה ושמו ומתרבה וגדל בריבוי. כמ"ש, חצ"ם אל הים הקדמוני, שהוא לב הים. וכשיוצא מעיין אחר, אותו המעיין הולך ומתפשט בסתר תחת התהום, תחת מלכות

רוחות זכרים ונקבות שעולים למעלה

[רוחין דכורין ונקבין דסלקין לעילא]

ההתעלות שלהם. ושם שמחה על שמחה. ואותו הנער, שמפתחות אדונו בידו, מט"ט, קם ואומר להם כמה דברים חדשים וישנים. וכולם רואים שמחה, שאין שמחה כאותה השמחה.

265. אח"כ עולים כולם לפנים. כמה פרוכות וכמה היכלות גנוזים שם, שהם מאירים בנועם ה', בתוך היכל האהבה של הקב"ה. כמ"ש, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. אח"כ פורחים הילדים הגמולים מחלב למעלה, לשיבה עילאה. וגברים ונשים פורחים למטה, וחוזרים למקומם בגן העדן התחתון. ומתלבשים שם בלבושם כבתחילה. אשרי העם, שכל טוב של העולם ההוא, מחכה להם.

263. בכל זמן שרוחות זכרים עולים למעלה, יוצאות כל הנשים ומתאספות שם אל היכל בתיה, בת פרעה. ושמחות שם בכמה דברים עתיקים. ומשם יוצאות כולן ונכנסות, ובתיה עימהן, אל היכל של סַרַח בת אשר, ושמחות בכמה דברים חדשים וישנים. ומשם יוצאות, וסרח עימהן, ונכנסות אל היכלה של יוכבד. וכן בכל אלו היכלות.

264. בכל שמיטה יוצא כרוז בגן עדן, התאספו גברים ונשים, וכל בני האמונה, ועלו. אז כולם מתפשטים, זכרים ונשים, ועולים, וכל אלו הגמולים מחלב עולים אל הישיבה של הרקיע, הישיבה של מט"ט, ושמחים בשמחה על

קריאת הגבר

גבריאל, בשעה ראשונה, קורא ואומר, קול ה' בכות, קול ה' בְּהַדֵּר. ובשעה שנייה קורא ואומר, קול ה' שובר ארזים. בשעה שלישית קורא ואומר, קול ה' חוצב להבות אש. בשעה רביעית קורא ואומר, קול ה' יחיל מִדְבָר. בשעה חמישית קורא ואומר, קול ה' על המים. בשעה שישית קורא ואומר, קול ה' יחולל איילות. אח"כ קורא ואומר, קול אומר קָרָא, ואמר מה אקרא. גבריאל הוא תרנגול, הקורא ואינו שותק, ואח"כ חוזר וקורא כבתחילה.

269. מה קורא גבריאל אח"כ? קורא כל

267. מִשְׁךְ המשכה מהצד שלו ומסתתר ומתכסה תחת מקום שנקרא תא הרצים, עד חצות לילה. אחרי חצות לילה יוצאת שלהבת מהעמוד של יצחק, קו השמאל, ומכה בתרנגול, שנקרא גבר, שהוא גבריאל, כעין גבר אחר עליון שעליו, גבורה דז"א, עמוד דיצחק. כיוון שהשלהבת דקו שמאל מכה בגבר, בגבריאל, קורא ונותן שישה קולות, וכולם בתבונה.

268. בשעה שגבריאל קורא, קוראים כל התרנגולים של העוה"ז. ויוצאת מגבריאל שלהבת אחרת ומגיעה אליהם תחת כנפיהם, והם קוראים.

מאיר, ונבחן לאחוריים ולקטנות. גבריאל מקו שמאל של המלכות, ע"כ יוצאות בו ב' מדרגות אלו של המלכות, ונבחנות בו ב' אצבעות רגליו. האצבע שהיא מקו האמצעי, היא אצבע גדולה שאורה רב, להיותה מתוקנת מקו אמצעי, שלא תאיר אלא מלמטה למעלה. ואותה האצבע שהיא מבחינת האחור והקטנות דקו שמאל שבמלכות, נקראת אצבע האחור, והיא קטנה.

ובבוקר, כשמתחילה שליטת החד, אז יוצא חוט של חסד לגבריאל, והוא מקבל בזה גם מדרגת הימין של ז"א. ואז מתחברים ב' מדרגות שבשמאל שלו, מדרגת האמצעי ומדרגת האחור, ונעשו אחד, והחסד שקיבל, נעשה בו מדרגה שנייה לימין. ואז נעשים ב' אצבעותיו לבחינת ב' טלפיים לימין ולשמאל, שהם חסדים מימין וחכמה משמאל.

270/2. לפנים העזרה הזו, המלכות, יש שס"ה (365) היכלות, כחשבון ימי השנה. ובכל פתח שבכל היכל, כתוב, יהי שלום בחילך, שלווה בארמנותיך. לא ידוע מהו באלו היכלות, אלא כולם מסובבים זה בזה, מעשה רוקס. שבעה סדרים של מרגליות מסובבים אלו בתוך אלו בכל אחד ואחד, בכל היכל והיכל.

המעשים של בני העולם. משום שהוא בעל התיק, שברשותו הכלי שבו נמצאים כל הכתבים ופסקי הדינים והגזרות, וקֶסֶת הסופר במותניו, וכותב כל מעשי בני העולם בכל יום. ובלילה, אחר שקרא כל הקריאות, הוא קורא כל מה שכתב ביום.

270/1. באצבעות הרגליים שלו יש ב' מדרגות, האצבע הגדולה העומדת באמצע, והאצבע הקטנה העומדת מאחור. ולולא ב' אצבעות אלו המעכבות עליו, היה שורף את העולם בשלהבותיו. ומה עושים? כיוון שהאיר הבוקר, וחוט של חסד יוצא מצד דרום, אז כולם מתחברים, האצבע האמצעית עם האצבע האחורית, ונעשו ב' טלפיים בכל אחת מב' הרגליים, כמו עגל. לקיים מה שכתוב, וכף רגליהם ככף רגל עגל.

האצבעות הן הארת החכמה. וכיוון שבחצות לילה מתייחד קו האמצעי עם המלכות, יוצאות בקו שמאל שבמלכות ב' בחינות:

א. הארת החכמה שבשמאל המחובר עם קו האמצעי, וכל תיקוניו, שלא תאיר החכמה מלמעלה למטה, אלא מלמטה למעלה, כדרך קו האמצעי. והארתו ע"כ היא הארה גדולה. ב. בחינת קו שמאל שלה מקודם חצות, מטרם שקיבלה קו האמצעי, מלא דינים ואינו

ב' דמעות, אחת לסגדון ואחת לגילבא

[ב' דמעי' חד לסגדון וחד לגילבא]

274. משום שחמש תהומות אחרות הן בים הגדול, אבל אינן חשובות כמו אלו אחרות, שהן סגדו"ן וגילב"א. וכיוון שאלו הדמעות נופלות, הן קופאות בתוך תהום אחת, ודמעה אחת נטבעת בתוך התהום, שנקראת גילב"א.

העזרה היא ו"ק דמלכות, ובפנימיות העזרה מלובשים ההיכלות שהם ע"ס שלמות. ולפיכך הם שס"ה (365) היכלות, כי 300 הן ג"ר, שכל ספירה כוללת מאה, להיותם מבינה, שספירותיה מאות. שישים הוא ו"ק, שכל אחת כוללת עשרה, להיותם מז"א, שספירותיו עשרות. והמלכות, ספירותיה יחידות, וצריכות להיות עשרה, אלא מפני שהמלכות חסרה חצי פרצוף שמבחינת עצמותה, ע"כ נחשבת רק לחמישה. והם שס"ה. בפנימיות העזרה הזו, שס"ה היכלות, ע"ס שלמות, וכדי שלא נטעה לומר שהם בחשבון של מחזה ולמטה, כמו אצל שס"ה עמודים, ע"כ נאמר, כחשבון ימי השנה, שימי השנה הם ע"ס של פרצוף המלכות.

ובכל פתח שבכל היכל, כתוב, יהי שלום בחילך, שלווה בארמנותיך, זה מראה על שליטת קו האמצעי, העושה שלום בין ימין לשמאל של

271. כמה משובח היכל אחד העומד בראש צד מזרח של העזרה הזו. משום שד' בחינות הן בעזרה, לד' רוחות העולם, חו"ג בימין ובשמאל, דרום וצפון, תו"מ במזרח ובמערב. אבל ההיכל שבצד מזרח מגדיל האורות שלו יותר מכולם.

272. יום אחד יוצא לווייתן בים הגדול, וכל הים מזדעזע, וכל הדגים הולכים לכאן ולכאן. כשמגיע הלווייתן אל הפתח של פתח התהום, הוא מתחיל לשמוח, והתהומות נשקטים שם. אלא הוא כעין מעיין, והאורות מתכסים. ואינם נראים כל אלו האורות, חוץ מהאור שבהיכל הזה שמצד מזרח הזה.

273. המרגלית שהלווייתן מוציא מתוך התהום, הנקראת סגדו"ן, ממה היא נעשתה? אלא היום הזה, שהלווייתן הוציא המרגלית, שהים הזדעזע, היה היום שנחרב בו ביהמ"ק, שהוא יום ט' באב. ואותה המרגלית, הנה כשהקב"ה זוכר את בניו, ושופך ב' דמעות לים הגדול, דמעה אחת נופלת לתהום הזו, שנקרא סגדו"ן, ודמעה אחת נופלת לתוך תהום אחרת, שנקראת גילב"א.

אליו המלכות, שזה בניין ביהמ"ק, וגאולת ישראל. שופך ב' דמעות לים הגדול, ב' מלכויות. אחת אדומה, מחמת שמלכות מיוחדת עם הבינה. ואחת שחורה, מלכות דמדה"ד.

והנה דינים דימין שיש בתהומות, נקראים גילב"א, שמשם אין הי' יוצאת מאויר. ודינים דשמאל, שיש בתהומות, נקראים סגדו"ן, שמשם יוצאת הי' מאויר, והשמאל שולט, וע"י זה המים קופאים.

הדמעה האדומה, הממותקת ומיוחדת היטב בבינה, נופלת לתהום שנקראת סגדו"ן. והדמעה השחורה, שיש בה ממלכות דמדה"ד, שאינה נמתקת בבינה, נופלת לתוך תהום אחרת, שנקראת גילב"א. היא נופלת לתהום, שנקראת גילב"א, הדינים דימין, שמשם אין הי' יוצאת מאויר. וע"כ הדמעה השחורה נכללת בדינים ההם. וזהו כל תיקונה, לא יותר.

ויש בים שבע תהומות, כנגד שבע ספירות. כי יש בכל אחת ע"ס, והמסך שבין כו"ח לבין בינה ותו"מ שבכל אחת, נקרא תהום. וע"כ יש שבע תהומות, תהום אחת בכל ספירה. ואלו ב' תהומות גילב"א וסגדו"ן, הן בחו"ג של שבע הספירות. ומשום שחמש תהומות אחרות הן בים הגדול, התהומות שבחמש ספירות תנהי"מ, אבל אינן חשובות כמו גילב"א וסגדו"ן, משום שהן בב"ס העליונות חו"ג.

וכיוון שאלו הדמעות נופלות, הן קופאות בתוך תהום אחת, בסגדו"ן, ששם יוצאת הי' מאויר, והשמאל שולט, שמחמת זה המים קופאים. ודמעה אחת נטבעת בתוך התהום, שנקראת גילב"א. כי הדמעה השחורה, שמגולה בה עצם המלכות דמדה"ד, לא תוכל לקבל תיקונה בתהום שנקראת סגדו"ן, אלא שיוצאת משם ונטבעת בגילב"א, שהם דינים דימין, מנקודת החולם. וזהו כל תיקונה. כי מתערבת שם עם הדינים דימין, שהם מבינה.

ואח"כ כשהלווייתן עושה שלום בין ימין ושמאל, והים נפתח, והארת חכמה שבשמאל מקבלת תיקונה ומאירה, שהיא נקראת מרגלית, הוא מוציא אותה דמעה אדומה, שנפלה לסגדו"ן וקפאה. שהלווייתן, ע"י שמייחד השמאל עם הימין, פותח את סגדו"ן מקפאונו, והדמעה מקבלת הארת החכמה.

ומרגלית זו כוללת שבע ספירות, והם שבעה סדרים של מרגליות. הדינים דימין נקראים גילב"א, אותיות גיל בא, נקודת החולם, הממשיכים חסדים אל הימין, וע"כ בא עימהם גיל. והדינים דשמאל נקראים סגדו"ן, שפירושו משתחוה, כי אין תיקונו אלא ע"י הרכנת הראש, מיעוט הגי' דגי'ר, כי אז הוא מתייחד עם הימין.

כל הספירות. לא ידוע מהו באלו היכלות, משום שהם גי'ר, ומה שמושג מהם, הוא שבעה סדרים של מרגליות מסובבים אלו בתוך אלו בכל אחד ואחד, בכל היכל והיכל, ונקראים מרגליות, משום שהם בחינות מחזה ולמטה, ששם בחינת רגליים, ומרגלית היא מלשון מרגליים.

והם שבעה סדרים, משום שיש בהם שבע ספירות חג"ת נהי"מ. מחזה ולמטה של כל אחת משבע ספירות חג"ת נהי"מ הם שבעה סדרים של מרגליות. והם בכל היכל והיכל, ובהם יש השגה. וההיכלות מחולקים לדי רוחות, דרום צפון מזרח ומערב, שבעזרה, שהם חג"ת ומלכות. המזרח, ת"ת, הוא קו האמצעי, וההיכל שבצד מזרח מגדיל האורות שלו יותר מכולם, להיותו הכולל דרום צפון, חו"ג, והמשפיע אותם למערב, מלכות. ובעת שליטת קו השמאל בים הגדול, נעשית שם מחלוקת בין ימין לשמאל, כמ"ש, יעלו שמיים יירדו תהומות. וכן המלכות, הנקראת ביהמ"ק, נפרדת מז"א, ונחרבת. וזה נמשך עד שקו האמצעי, לווייתן, ממעט קו השמאל, ומייחד אותו עם הימין, ואז נשקט הים. וחוזרת השמחה בעולמות.

יום אחד יוצא לווייתן בים הגדול. ביום שנחרבה בו המלכות, ביהמ"ק, מחמת התגברות השמאל, יוצא קו האמצעי, שנקרא לווייתן, משום שכל הים מזדעזע, וכל הדגים הולכים לכאן ולכאן, מחמת המחלוקת של ימין ושמאל. כשמגיע הלווייתן לעשות שלום בין ימין ושמאל, שבוה נעשה פתח בתהום הגדול שנפתחו האורות, הוא מתחיל לשמוח, והתהומות שככו מהרוגז ומהכעס שבמחלוקת, מפני שהלווייתן עשה שלום ביניהם.

והנה שלום זה, שהלווייתן עושה בין שמאל וימין אשר בים, ומייחד אותם זה בזה, נמצא מגלה בזה הארת החכמה שבשמאל. כי אחר שהשמאל מתייחד עם הימין, החכמה שבשמאל מתלבשת בחסדים שבימין, ואז יכולה החכמה להתגלות. משא"כ מטרם שעשה שלום, הייתה החכמה בלי חסדים, והייתה מלאה דינים ולא יכלה להאיר. וגילוי חכמה זו ע"י הלווייתן נקרא מרגלית, שאינה נגלית אלא מחזה ולמטה, שנקראת רגליים.

ואיך נעשתה הוצאת המרגלית מהתהום סגדו"ן ע"י הלווייתן? היום הזה שהלווייתן בא להוציא המרגלית, שאז הזדעזע הים מחמת המחלוקת של ימין ושמאל, הוא היום שביהמ"ק, מלכות, נחרבה, מטעם שנפרדה מז"א. והוא מכוונה ט' באב, יום חורבן ביהמ"ק שלמטה.

ואותה מרגלית שהוציא הלווייתן אז, הוא כך, כשהקב"ה זוכר את בניו לגאול אותם, להחזיר

המזיק הראשון

[מזיקא קדמאה]

275. שור אוכל עשב. מהו אוכל עשב? כי לא מתמצית הלחם, וכן לא משבעת מיני דגן, שהם מהמלכות, אין לו בהם חלק, ולא ראוי לו להיות שם. כלומר, שאינו ראוי לינוק ממאכל אדם, שהוא מלכות, וע"כ כתוב, אוכל עשב.

277. ואלו יושבים במקומם. עוד מטרם שיצאו אלו, מוכנים אלו. באור ובהתנוצצות שלהם לא יוכלו העיניים לשלוט. הולכים מסביב ומקיפים, ואין להם שקט לעולם.

278. כאשר אדם מסתכל בהיכל הזה, מיד בהסתכלות ראשונה, נראה לו שהוא קטן ולא קטן. הסתכל יותר, נראה שהוא גדול. הסתכל עוד, נראה גדול יותר. ככל שמסתכל בו, כך הוא נראה בהתפשטות גדולה ועליונה יותר. עד שלבסוף בהסתכלותו, כמלוא השערה בהיכל ההוא, נדמה לו שהוא גדול כל כך, עד שאין לו שיעור.

279. מלאכות רבות בפנים שאומנותן אינה ידועה, ממנו מאירה העזרה וכל מה שיש בה. חוץ מהכרובים שהאור שלהם עולה עד רום הרקיע בגוונים רבים ובאורות נוצצים. 1575 גפנים עושים פירות בעזרה זו.

למטה, בתוך שמרי היין, השמרים הרעים, יוצא מערער ומקטרג אחד, המזיק הראשון בעולם, צורת אדם כשמתקרב אל הקודש. כיוון שעבר מהקודש, ורוצה לרדת למטה, להתלבש בלבוש להזיק העולם, יורד הוא ומרכבותיו. והלבוש הראשון שלוקח הוא תבנית שור, צורת שור.

והראשון לנזיקין מאלו ארבעה אבות נזיקין הוא שור. והם ארבעה אבות להזיק לעולם, וכל שאר ג' אבות נזיקין חוץ משור, כולם של השור.

המוחין דשמאל של המלכות, הבאים עם הארת חכמה מלובשת בחסדים, נקראים יין. ומחמת הדינים, הנמצאים בקו שמאל, יש בסופם, בסוף המלכות, פסולת, הנקראת שמרי היין. ומהפסולת הזאת יצא המזיק הראשון של הקליפות בעולם. ובעוד שהמזיק מתקרב אל הקודש, כלומר נכלל בשמרי היין שבמלכות, יש לו צורת אדם, כמו המלכות. כיוון שעבר מהקודש, לוקח תבנית שור, צורת שור, כי הוא מתדבק בקו שמאל לבדו, שנקרא פני שור. והוא שורש כל המזיקים.

276. וע"כ כתוב, וימירו את כבודם בתבנית

חובק את ידיו ואוכל את בשרו

נותנים כוח במע"ט שלהם להוציא אותם מס"א.

281. ואפילו מהבשר, שהוא של הצד ההוא, רע לפני מלך הקדוש, לתת אותו לס"א, כי הוא רחום וחנון. אבל על שלו, של הקב"ה, הרוח הקדוש והנשמה הקדושה, אין העליונים והתחתונים יכולים לשלוט עליו כלל.

וע"כ כל העלילות וכל מה שהשטין אותו הרע, הס"א, שחשב לשלוט על הרוח הקדוש, ולבסוף אינו יכול, וישוב ואוכל את בשרו. ואיזו תועלת הייתה לו, מהקטרוגים שלו?

280. הכסיל, הס"א, חובק את ידיו, במרירות ובאנינות שלו. ואח"כ, אוכל את בשרו, בהכרח, כי אין רשות לס"א לשלוט על דבר אחר, חוץ מבשר. מה הוא נהנה בכל מה שהשטין ועשה ועמל עד שהמית אותו, שאח"כ אין לו רשות ליהנות ממנו, אלא על מה ששלו, הבשר, כי הס"א נותנת לאדם את הבשר.

ואח"כ הוא רוקד ושמח ככסיל בלא דעת כלל, והולך בלא תועלת, ואוכל את הבשר, ובשאר אין לו רשות. והוא מרירות שלמעלה ושלמטה, כשישראל בצרה ושונאיהם אוכלים אותם, ואינם

דמעות רותחות

[דמעין רתיחין]

הוא, כדי להראות לפני המלך, שיש לו נחת מרצון המלך. אבל הנחת שלו בהספד הנשים, שרוקד ואוזנו אל ההספד.

283. למה הולך ומשטין על האדם למעלה, ומזכיר את עוונותיו, הרי אין לו שמחה מהריגת

282. אין שמחה למלאך המוות, כשהורג בני אדם. אלא משום שרואה שרצונו של אדונו הוא בזה, מראה את עצמו בשמחה, לעשות רצונו של הקב"ה. כמ"ש, רוח סערה עושה דברו. ולמה הוא הולך ורוקד בשמחה לפני הנשים? ודאי כך

מתעוררים האבות הראשונים, וקמים, וחושבים, שהקב"ה רוצה להפוך את העולם, עד שהקול יוצא ואומר להם, אל תיראו אהובים קדושים, בזכותכם זוכר הקב"ה את בניכם, ורוצה לגאול אותם, ואתם תראו.

כשהדמעות נופלות לתוך הים, נופלות תחילה לתהום סגדו"ן. ואז יוצאת הי' מהאוויר, וקול שמאל מתחיל לשלוט. ואז נעשית מחלוקת בין ימין ושמאל. כמ"ש, יעלו שמיים יירדו תהומות. אלו הדמעות, כשהן נופלות לתוך הים, נשמע קול גלי הים העולה לשמיים מתוך הארת השמאל, ונופלות ויורדות בחזרה לתהומות, מתוך הארת הימין.

מקול נהימתן, מתעוררים האבות הראשונים, אברהם ויצחק, להיותם מרכבה לב' הקווים ימין ושמאל. וקמים, וחושבים, שהקב"ה רוצה להפוך את העולם, מכוח המחלוקת של ימין ושמאל, עד שהקול יוצא, שהוא קו האמצעי, הנקרא קול, יעקב, ואומר להם, אל תיראו, כי הקול, עושה שלום ביניהם, ומקיים הארת שניהם. בזכותכם זוכר הקב"ה את בניכם, כי אחר שמקיים הארת שניהם, הרי כל המוחין וכל הגאולות, נמשכים לישראל מהארתם של ב' הקווים ימין ושמאל.

האדם? משום שהוא זקן וכסיל, וחושב לשלוט על הרוח, וכל תאוותו היא בשביל זה. אבל לבסוף אינו שולט אלא על מה שהוא שלו. הבשר שלו. ע"כ כתוב, ישוב עמלו בראשו. שאינו נהנה מהעמל שלו, שהסית למטה והשטין למעלה.

284. הולך ורוצה להרעיש העולם. והמים עולים מתוך שאר התהומות, ורוצים לכסות העולם. אלו הדמעות, ב' הדמעות שמוריד הקב"ה לים הגדול, הן רותחות יותר מכל אש שבעולם. ומתוך כוח רתיחתן הן מקפיאות המים בתוך ים הקפוא. כי הדמעה האדומה הנופלת לתהום, הנקראת סגדו"ן, מקפיאה המים. כי הן מעוררות שליטת השמאל. ושליטת השמאל בלי ימין מקפיאה הים.

ואם לא היה רומזו הקב"ה, קו האמצעי, ע"י מסך דחיריק, שבוזה רומזו לנשיבת רוח אחד מצד אברהם, חסדים, מהעמוד שלו, קו הימין, שיתייחד עם השמאל, ומראה הארתו על העולם, לא היה העולם יכול לעמוד אפילו רגע אחד.

285. אלו הדמעות, כשהן נופלות לתוך הים, נשמע הקול בין גלי הים עד מערת המכפלה. מקול נהימתן הנשמעת שם כשנכנסות לתוך הים,

הא"ב והשמות

288. אלא האותיות כולן אינן שוקטות לעולם, בולטות ונוצצות לחוץ, ועולות ויורדות. אין מי שיכול לעמוד עליהן, חוץ ממשיח ביגיעה רבה. השם הזה נגזר אחר שעומד שעתיים וכ"ב (22) רגעים. והשם הזה החקוק בע"ב (72) אותיות יוצא. ועומד ותלוי באוויר שעה וחצי.

כל אלו השמות אינם יוצאים ואינם נראים אלא פעם אחת ביום, אבל הא"ב נראות פורחות באוויר, ומצטרפות אותיות עם אותיות, ג"פ ביום.

289. כשפורחות אותיות הא"ב, אלו פורחות מכאן ואלו פורחות מכאן, וכולן מצטרפות. משיח ראה בצירופי א"ב אותיות כמו שראה דניאל, שהוא ראה האותיות ממתו"ס נקפ"י אאלר"ן, אשר ידע לצרף מהם, מְנָא מְנָא תְקַל ופְרַסִין, כי ג' אותיות ראשונות של ג' צירופים אלו הן מנא, וג' אותיות שניות שבהן מצטרפות ג"כ מנא, וג' אותיות שלישיות מצטרפות תקל, וג' אותיות רביעיות מצטרפות ופר, וג' אותיות חמישיות מצטרפות סין.

286. כל אותיות הא"ב משתלבות ומצטרפות אלו באלו, ומתחברות בצירוף השם הקדוש. אחר שנראו האותיות בצירוף זה, אותיות אלו נגזרות, ואחרות יוצאות ומצטרפות לצירוף אחר. וכן כולן, אלו נגזרות ואלו יוצאות, וכולן בפנים בתוך החלל של אלו הכפתורים.

287. עוד פורחות האותיות ג"פ ביום באוויר, ויוצאות לחוץ, והשם עומד בארבע אותיות תלויות באוויר, שעה וחצי. אח"כ נגזר השם הזה, ומיד יוצא מתוך האוויר, מהחלל שלו, השם של י"ב (12) אותיות. הוא פורח ותלוי באוויר, שעה אחת ולא יותר. ואח"כ נגזר השם הזה, ויוצא מיד צירוף אותיות אחרות, השם של כ"ב (22) אותיות. ותלויות באוויר שעה אחרת, ונגזר. ומיד יוצאות אותיות מחלל אחר, השם של כ"ח (28) אותיות, מתעטרות כולן בכתייהן, ועומדות שעה וחצי, ונגזר השם הזה. ומיד יוצא תלוי באוויר השם של כ"ה (25) אותיות בצירופיהן. ועומד שעה וג' רגעים. ויוצאות אותיות במ"ב (42) אותיות.

נשמות עולות ויורדות

[נשמתי | סלקי | ונחתי |]

הצדיקים מגן העדן התחתון עולות למעלה, לגן העדן העליון. וכשיוצאת השבת, עולות אלו הנשמות ששרו על ישראל, הנשמות היתרות, ויורדות אלו הנשמות של הצדיקים שעלו לגן העדן העליון, שחוזרות לגן העדן התחתון.

294. כיוון שעלו כל הנשמות ששרו על ישראל, עולות ועומדות בצורה לפני המלך הקדוש, והקב"ה שואל את כולן, איזה חידוש היה לכן, בעולם ההוא, בתורה.

אשרי מי שאומרת לפניו חידושי תורה. כמה שמחה עושה הקב"ה, מקבץ הפמליה שלו, הנשמות העליונות, והמלאכים, ואומר, שִׁמְעו חידושי תורה, שאומרת הנשמה הזו של פלוני. וכולם מעמידים הדבר ההוא בבישיבות, בישיבה של הקב"ה ובישיבה של מטי"ט. הם למטה והקב"ה למעלה חותם על הדבר ההוא.

295. כשמתחדש דבר בתורה, והנשמה היתרה שירדה בשבת התעסקה באלו חידושי דברי תורה, ועולה למעלה אחר השבת, כל פמליה של מעלה מקשיבים לדבר ההוא. וחיות הקודש מתגדלות בכנפיהן, ומתלבשות בכנפיהן. וכששואל את הנשמות על חידושי תורה, ואינן משיבות ושותקות, אז חיות הקודש, כתוב בהן, בעומדם תִּרְפִּינָה כנפיהן. בעומדם, פירושו בשתיקתם.

296. למה לשתיקה קורא עמידה? בדיבור יש שבעה איברים המתנענעים עימו בשעת הדיבור, שהם: לב ריאה קנה לשון שיניים שפתיים בשר. ובשתיקה הם עומדים במעמדם בלי נענוע, וע"כ קורא לשתיקה עמידה.

290. בכל ליל שבת, כשישראל מקדשים היום למטה, הכרוז יוצא לדי רוחות העולם, התאספו מחנות הקדושים, התקינו כיסאות. מי ראה השמחה, כאשר ב-390 רקיעים כמה ממונים, כמה שליטים, מתאספים למקומותיהם. כיוון שישראל למטה מקדשים היום, אז מתעורר עה"ח, ז"א, ורוח אחד נושב מעוה"ב, מבינה, מכה בעלים שלו. ואלו הענפים שבאילן מתנענעים, ומעלים ריחות של עוה"ב.

אילן הוא ז"א, ענפיו הם הספירות שלו, עלים הם הנשמות שמוליד. 390 רקיעים, הם חו"ב תו"מ שכל אחד כלול ממאה. רק המלכות חסרה העשר האחרונות, שלהיותן ממלכות דמלכות, ממדה"ד, הן נגזות. וע"כ הן 400 חסר עשר.

291. עה"ח מתעורר ומוציא נשמות קדושות, ופורש אותן על העולם. ועכ"ז, נשמות יוצאות ונשמות נכנסות, שנשמות יוצאות להתלבש בישראל בעוה"ז, ונשמות הצדיקים עולות מגן העדן התחתון ונכנסות למעלה לגן העדן העליון. ואלו היוצאות מעוררות לאלו שייכנסו, וע"כ אלו יוצאות ואלו נכנסות, ועה"ח, ז"א, בשמחה.

292. ואז כל ישראל מתעטרים בעטרות של אלו הנשמות הקדושות, נשמות יתרות, וכולם בשמחה ובנחת. וכל השבת יש להם שמחה ונחת. וכל הצדיקים שבגן, כולם עולים ומתענגים בעונג העליון של עוה"ב, בגן העדן העליון. כיוון שיוצאת השבת, כל הנשמות פורחות מישראל, ועולות למעלה.

293. כשנכנסת השבת, יורדות הנשמות היתרות, לשרות על העם הקדוש, ונשמות

הנה שְׁכָרו איתו ופעולתו לפניו

שנענש בכל יום עליי, מהו שכרו? הם יאמרו, כך. וזה שכתוב, הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו.

300. מהו, ופעולתו? כמ"ש, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, פעלת לחוסים בך, נגד בני אדם. פעלת לחוסים בך, זוהי פעולתו. נגד בני אדם, מהו? אלא כנגד עכו"ם, שכולם יראו השכר הטוב של הצדיקים. מהו, אשר צפנת ליראיך? מי יגזול ויטול מידי מה שהוא רוצה לתת, שכתוב, צפנת?

301. ראה פעולת הרחמים שעושה הקב"ה, כי במה שהוא מִפְּהוּ, בו נותן הרפואה. מכה בשמאל, כי בימין הוא מקרב ובשמאל מכה. הנה במה שהוא מכה, בו נותן רפואה לעולם. כי כתוב, מצפון תיפתח הרעה, משמאל. שבצפון הוא מכה, כי משם יוצאים כל הדינים וכל הגזרות הקשות. ובו שורה כל שכר טוב, וכל חסד שעתידי הקב"ה לתת לישראל.

298. על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון. על הר גבוה, הר העֶבְרָים, המקום שמשוה נקבר בו. השכינה תעלה לשם, ותבשר אל העולם. אבל כל הפשטים כוללת המילה מבשרת ציון. מבשרת ציון זוהי חֶפְצֵי בַהּ, אשת נתן בן דוד, אימו של משיח, מנחם בן עמיאל, שיצא מחלציה. והיא תצא ותבשר על הגאולה, והיא בכלל מבשרת ציון.

299. קול יישמע בעולם, ושני מלכים יתעוררו בעולם לערוך מלחמה, ואז ייצא השם הקדוש למלוך על העולם. מה תבשר ותאמר? הנה ה' אלקים בחזק יבוא וזרועו מושֶׁלֶה לו. הנה שְׁכָרו איתו ופעולתו לפניו.

הנה שכרו איתו, שהקב"ה יכריז בכל הפמליה של מעלה, ויאמר להם, התאספו ודונו דין. מי שמסר נשמתו על קדושת שמי, מהו שכרו? והם יאמרו, כך וכך. מי שסבל כמה חירופים וגיודופים עליי בכל יום, מהו שכרו? והם יאמרו, כך. מי

שכרם הטוב. וזהו, אם זכו אחישנה. שע"ז אין זמן קצוב, אלא מתי שעושים תשובה, נגאלים.

אמנם אם אינם עושים תשובה, יש זמן קצוב, המביא את הגאולה, אע"פ שלא עשו תשובה. והוא, אחר שאפשר לקבץ כל הדינים הקשים, שסבלו ישראל בזמן הגלות, לשיעור שלם, באופן שיספיקו ישראל יפחדו ולא יחטאו עוד, להגביר את השמאל על הימין, כמו שעשו בעת החורבן, אז הם ראויים לגאולה אפילו בלי תשובה.

כי גם בלי תשובה מובטחים, שלא ישובו לכסלה עוד, מחמת רוב הדינים הקשים שסבלו. וזהו, לא זכו, בעיתו. שנעשה מאליו, עם גילוי הדינים שבגלות לשיעור מספיק, ואין צריכים כלל להתעוררות ישראל לתשובה.

ונאמר, שבצפון הוא מכה, כי כל הגלות ודינים הקשים שבגלות, באים משליטת שמאל בלי ימין, צד צפון. ובו שורה כל שכר טוב, שע"י השמאל מתגלות הג"ר, שמשם כל השכר וכל הטוב העתיד לבוא לישראל.

ובשעה ההיא, בזמן הגאולה, יעורר הקב"ה את אברהם, קו ימין ודרום, ויאמר לו, קום, כי הגיע הזמן שאני גואל את בניך, ואע"פ שלא זכו, שלא עשו תשובה להידבק בקו האמצעי, כבר הגיע הזמן לגאול אותם אפילו בלא תשובה.

ומתוך שאברהם היה במכירה שלהם לגלות, כי כל הגלות הייתה מחמת שקו הימין הסיר החסדים שלו מקו השמאל, שע"כ הסתלקו הג"ר ונגלו הדינים של הגלות. הייתה בשורת הגאולה לא טובה בעיניו, שהרי עוד לא עשו תשובה מחטאם, ועלולים להגביר שוב השמאל על הימין. וע"כ אמר, תהיה נפרע מעוונותיהם, תהיה נפרע מחטאיהם, שיתכבד עליהם הגלות עד שיעשו תשובה, ואז יתייחדו הימין עם השמאל.

והקב"ה העיר לו, שאומר כל זה לא מלב שלם, שהרי גם קו הימין חסר ג"ר בימי הגלות, וגם הוא משתוקק להתייחד עם השמאל ולגלות הג"ר. אני ג"כ אנהג עימך לפנים, שאשיב לך על דבריך, ולא לפי ליבך. אני רוצה לרצות אותך. כי הקב"ה, קו האמצעי, בא לעשות שלום בין ימין לשמאל, ולפייס הימין, שלא יפחד עוד מהתגברות השמאל. אל תמנע מהם החסד, אל תסיר עוד החסד מהשמאל, ואל תמנע שכר טוב מהם, שאל יעכב הארת הג"ר עם הסרת חסדו, שמהג"ר הוא כל השכר הטוב.

וכל זה הוא, מטעם שכבר הגיע הזמן לגאול אותם, אפילו בלי תשובה. שכבר קיבלו עונשים קשים על עוונותיהם, בשיעור המספיק, שלא ישובו לכסלה עוד. וע"כ הגיע קיצם. ומשום זה, אומר לצפון שייתן הארת חכמה שלו, ויתגלה הג"ר. ולדרום, אברהם, קו הימין, אומר, שלא יעכב זה, שלא ימנע ממנו החסדים, אלא

לעת"ל יקרא הקב"ה לצפון, לשמאל, ויאמר לו, בך נתתי כל טוב וכל שכר טוב לבניי, שסבלו כמה רעות בעוה"ז על קדושת שמי. תן כל השכר הטוב, שנתתי בך.

302. אומר לצפון תני, ולתימן אל תכלאי. האם דרך הדרום, הימין, היא למנוע ברכות? והלוא כל הברכות הן מצד דרום, וכל טוב שבעולם יוצא מדרום?

303. אלא בשעה ההיא, יעורר הקב"ה את אברהם, ויאמר לו, קום, כי הגיע הזמן שאני גואל את בניך, ולתת להם שכר טוב על כל מה שסבלו בגלות. ומתוך שאברהם היה במכירה שלהם לגלות, כמ"ש, אם לא כי צורם מְכָרם, שזהו אברהם. ע"כ היה לו כמי שאינו טוב בעיניו, והראה את עצמו כמי שרוצה, שיוכו יותר על עוונותיהם. ויאמר, תהיה נפרע מעוונותיהם, תהיה נפרע מחטאיהם.

אמר הקב"ה לאברהם, אני יודע, שכל מה שאמרת הוא רק לפנים, ולא מאמיתיות הלב. אני ג"כ אנהג עימך לפנים, ואומר לך, אל תכלאי, אני רוצה לרצות אותך בשביל בניך, אל תמנע חסד מהם, אל תמנע שכר טוב מהם, כמה וכמה סבלו על עוונותיהם. ומשום זה כתוב, אומר לצפון תני, שהצפון ייתן השכר הטוב והכול, והדרום אל ימנע. וזהו כמ"ש, אשר צפנת, שצפון נותן הכול. וזהו הדבר של אותה מבושרת, על הר גבוה עלי לך מבושרת ציון.

אין ג"ר אלא ע"י הארת החכמה שבשמאל. ורק ע"י התכללות הימין עם השמאל ביחד, שאז מתלבשת החכמה בחסדים ומאירים הג"ר. וכל השכר וכל הטוב שלעת"ל, הוא רק בהארת הג"ר. אמנם אם ע"י חטאי התחתונים מתגבר השמאל על הימין, ורוצה לשלוט לבדו, אז נעשית מחלוקת בין ימין לשמאל, וקו הימין מסיר החסדים שלו מקו השמאל, שאז השמאל נכבה, כי אין החכמה יכולה להאיר בלי חסדים. ומתגלים דינים הקשים שבו. וכן הימין נשאר בו"ק בלי ג"ר. כי אין ג"ר אלא מהארת החכמה שבשמאל. ומחמת זה נחרב ביהמ"ק וישראל נגלו בין האומות.

כתוב, אני ה', בעיתה אחישנה, ולומדים, אם זכו אחישנה, אם לא זכו בעיתה. ואיך אפשר שייגאלו ישראל אפילו אם לא זכו, ועוד עומדים במרד שלהם? והעניין הוא, כי הגלות הייתה מחמת שע"י חטאיהם גרמו, שיתגבר השמאל על הימין וישלוט לבדו, שאז מסיר הימין החסדים ממנו.

וע"כ כשישראל עושים תשובה, ומתדבקים בהקב"ה, בקו האמצעי, אז חוזר קו האמצעי ומייחד הימין עם השמאל, ומקיים אורות שניהם, והחכמה מתלבשת בחסדים, ומתגלים הג"ר, שישראל נגאלים עם הארתם, ומקבלים כל

ועל הכבוד שלה, שהיה לה באותו מקום. ושם נשבעת, שלא תלך משם ולא תצא, עד שהקב"ה יגאל את בניה.

וחפצי בה זו תבשר כבתחילה, ואומרת, צהלי ורוני יושבת ציון כי גדול בקרבך. גדול בקרבך, זהו הקב"ה, שבא אליה להקים אותה מעפר, ויאמר לה, התנערי מעפר, קומי שבי, ירושלים. השכינה היא ירושלים, וירושלים הוא שמה.

305. כמה שמחה על שמחה יש לצדיקים בגן עדן. ומשום זה, אשרי מי שנשמתו מעידה בשבת לפני המלך על חידושי תורה שאמרה, שהקב"ה וכל הפמליה שלו, וכל אלו נשמות הצדיקים שבגן עדן, כולם מתעטרים בדבר החידוש ההוא.

306. כמה כבוד על כבוד ועטרה על עטרה, מעטרים שם את אביו של אותו אדם, שנשמתו מעידה לפני המלך על חידושי תורה שלו, בשעה שהקב"ה אומר לפמליה שלו, התאספו לשמוע חידושים ודברים חדשים בתורה של פלוני בן פלוני. שאז מזכיר הקב"ה את אביו של המחדש, כמה הם שנושקים על ראשו, של אבי המחדש, כמה צדיקים מעטרים אותו כשיורדים. אשרי חלקם של כל אלו העוסקים בתורה, וביום השבת יותר מבשאר ימים.

שיתייחד עימו, ומטעם שכל השכר הטוב המקווה, הוא בצפון. וע"כ אומר, מה רב טובך אשר צפנת, כלומר הגנוז ברוח צפון.

וזהו הדבר של אותה מבשרת, כמ"ש, על הר גבוה עלי לך מבשרת ציון. אמרי לערי יהודה, הנה אלקיכם. הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו. שמתוך שפעולתו לפניו, שהם כל העונשים שסבלו ישראל בגלות, עד שהתקבצו לשיעור המספיק לגאול אותם. ע"כ שכרו איתו, שיוכל לייחד הימין עם השמאל ולגלות הג"ר, שמשם כל שכרו הטוב וגאולת ישראל, כי עתה אין עוד פחד שישבו לכסלה.

והקב"ה יכריז, מי שמסר נשמתו על קדושת שמי, מי שסבל כמה חירופים וגידופים עליי, מי שנענש בכל יום עליי, מהו שכרו? כלומר שהקב"ה קיבץ כל העונשים והדינים הקשים, שסבלו ישראל בגלות, והוכיח להם, שכבר קיבלו שיעור המספיק לגאול אותם. הנה שכרו איתו ופעולתו לפניו. שמתוך שפעולתו לפניו, שהם העונשים, ע"כ שכרו איתו, כי מתגלים בבת אחת.

304. ועוד היא תבשר פעם שנייה, בשעה שהשכינה תעלה על ההר הגבוה ההוא, ותלך ותבשר אל האבות, מיד השכינה תלך לירושלים, ותראה אותה בחורבנה. תיכנס לציון, ושם תקרקר קיר כבתחילה, על מקום בית ישיבתה

ראשית עריסותיכם חלה

מסתיימת זכות אבות לרשעים, שזכות אבות אינה עומדת להם, כי הם מקבלים שכרם בעוה"ז.

308. כי מצד ימין, י, חכמה, והבינה בשמאל, שהם י"ה. שזהו ראשית שם הוי"ה, השכינה, שמראה זכות על בניה, בשעה שמקבלת מימין, ששם רמ"ח (248) מצוות עשה, שהן חסדים.

ומצד ה"ת דהוי"ה, שהיא לשמאל מגבורה, כי מטרים שהמלכות מקבלת מימין היא נבנית מצד שמאל, ששם שס"ה (365) לא תעשה, שם רשעים גמורים נידונים, להם תמה זכות אבות, שאין להם חסדים מחגי"ת, הנקראים אבות.

ומתהפך להם שם הוי"ה אל הוה"י, כלומר למפרע הרומז על דין. ולמדנו מהמן הרשע, שאמר, וכל זה איננו שו"ה לי. שבסופי מילים של הפסוק, זה איננו שווה לי, מרומז הוה"י. מכאן שמורה על דינים.

לידת משה

309. כמה מאושרים הם ישראל, שהקב"ה רוצה בכבודם על כל בני העולם, ונתן להם התורה הקדושה, ונתן להם נביאים נאמנים המנהיגים

307. ראשית עריסותיכם, חלה תרימו תרומה. מצווה זו היא להפריש חלה לכוהן. חלה, בגי' מ"ג (43). שזה מראה, שאין עיסה חייבת בחלה, אלא א"כ יש בה מ"ג ביצים, וחומש ביצה, כלומר חמישית ביצה. ויש חומש אחד מחמישים, שהוא י'. והסימן, מג"ן, שהוא מ"ג עם י' ארוכה. ראשי תיבות מיכאל גבריאל נוריאל, שהם כנגד חגי"ת דז"א.

חלה, היא השכינה, כי במקום ששם אלו מלאכים, מגי"נ, שם האבות, חגי"ת. ובמקום ששם האבות, חגי"ת, שם השכינה. כי חגי"ת הם גי' קווים, והמלכות מקבלת מהם.

ובמלכות, ויחל, כי בה מתפללים, שהיא נקראת תפילה. כמ"ש, ויחל משה את פני ה' אלקיו. וכתוב, אדוני אלקים אתה החילות להראות את עבדך. ובמלכות חלה, כלומר מתחילה, זכות אבות, מלשון החילות. ובה

היאור, ולא על הים. כי הים רומז על המלכות, אבל היאור הוא דין קשה מצד השמאל, שהמצרים עשו אותו אלוהים שלהם. הרי כתוב, ומִטָּךְ אשר הכית בו את היאור, ומשה לא היכה אלא הים, האם קרא לו הכתוב יאור, ואינו בדיוק יאור? אלא יאור הוא, שהיכה אותו אהרון ע"י משה, ושם אותו הכתוב, כאילו משה היכה אותו.

316. וכתוב, ויימלא שבעת ימים אחרי הכות ה' את היאור, אע"פ שאהרון היכה אותו, אלא משום שבא מצד הקב"ה, שציווה אותו, קרא לו הכתוב, הכות ה'. ואח"כ קרא לו ע"ש משה, מאותו הטעם. ונערוותיה הולכות, הן שאר המחנות הבאים מצד שמאל הזה.

317. ותפתח ותראהו את הילד. האם לא, ויתרא, היה צריך לומר? אין דבר בתורה, או אות אחת בתורה, שאין בה סודות עליונים ומכובדים. רושם של המלך והמטרוניתא, ז"א ומלכות, ו"ה דהוי"ה, נמצא בו, והם הרושם של ו"ה הנוסף על ו"ה. וע"כ כתוב ותראהו. מיד, ותחמול עליו.

עד כאן למעלה, בעולמות עליונים, מכאן והלאה מדבר הזוהר למטה, בעוה"ז, חוץ מבכתוב הזה, שכתוב, ותיתצב אחותו מרחוק. אחותו של ז"א, שקרא לכנ"י אחותי, כמ"ש, פתחי לי אחותי. מרחוק, כמ"ש, מרחוק ה' נראה לי. ופירוש הכתוב, ותיתצב אחותו של ז"א, המלכות, על משה, מרחוק, שנראית למשה אז מרחוק.

318. משמע מכל המאמר הזה, שאלו הצדיקים, מטרם שיוורדים לעולם, הם נודעים לכל למעלה. וזהו לכל הצדיקים, וכש"כ משה. ומשמע שנשמותיהם של צדיקים נמשכות ממקום עליון, כי מבית לוי רומז, חו"ב עליונים. משמע שיש אב ואם לנשמה, כמו שיש אב ואם לגוף בארץ, כי איש זה ז"א, ובת לוי, זוהי המלכות, שמזיווגם נולדה נשמת משה.

319. ומשמע שבכל הצדדים, בין למעלה, שהם זו"ן, ובין למטה, שהם או"א דעוה"ז, הכול בא ונמצא מזכר ומנוקבא. וכן ביארו הכתוב, תוצא הארץ נפש חיה. הארץ, כנ"י, המלכות. נפש חיה, נפש דאדה"ר, העליון. כי המלכות היא אם של נפשו של אדה"ר.

320. אשרי חלקו של משה, נביא הנאמן על כל שאר הנביאים שבעולם. משום זה כשנפטר מהעולם, לא התעסק בו חוץ מהקב"ה, שהעלה אותו למחיצתו. וע"כ עלה משה בנבואה עליונה ובמדרגות מכובדות, מכל נביאי העולם. ושאר הנביאים ראו מאחורי קירות רבים.

לישראל, כולם נגלה הקב"ה עליהם במדרגות עליונות קדושות, וראו זיו הכבוד הקדוש של המלך ממקום עליון. אבל לא קרוב כמשה, שהיה קרוב למלך יותר מכולם, כי חלקו היה מאושר יותר מכל בני העולם. שעליו כתוב, פה אל פה אדבר בו ומראָה ולא בחידות. ושאר הנביאים היו רואים ממקום רחוק, כמ"ש, מרחוק ה' נראָה לי.

311. כתוב, וילך איש מבית לוי וייקח את בת לוי. וילך איש, הקב"ה, ז"א. מבית לוי, זה הקב"ה, שהלך מהמקום שחכמה עליונה, וזוהר, בינה עליונה, מתחברים יחד ואינם נפרדים לעולם. לוי, מלשון דבקות, מלשון לו"יות. מבית לוי, פירושו, שהלוייתו, יסוד דז"א, השרה כל שמחה בעולם. לוי, מלשון לווייתן. כמ"ש, לווייתן זה יצרת לשחק בו.

וייקח את בת לוי, הקב"ה, שהוא המקום שאור הלבנה מאיר, המלכות. ופירוש הכתוב הוא, וילך איש, ז"א, מבית לוי, או"א עילאין, וייקח את בת לוי, המלכות. שז"א השפיע אורות דאו"א עילאין אל המלכות.

312. ותהר האשה ותלד בן. האשה, המלכות. בתחילה קרא לה בת לוי, ועתה אישה. אישה, מטרם שנישאת נקראת בת פלוני, ואחר שנישאת נקראת אישה. אף כאן, בת ואישה מדרגה אחת, מלכות, אלא מטרם שלקח אותה לזיווג נקראת בת לוי, ואח"כ אישה.

313. ותצפנהו שלושה ירחים. אלו הם ג' ירחים, שדין קשה שורה בעולם: תמוז, אב, טבת. וע"כ השכינה הצפינה אותו. שמטרם שירד משה לעולם, היה נמצא למעלה, וע"כ התחברה עימו השכינה מיום שנולד, ושמרה אותו. הרוחות של הצדיקים נמצאים למעלה מטרם שיירדו לעולם.

314. ולא יכלה עוד הצפינו, ותיקח לו תיבת גומא ותחמרה בַחֲמֵר ובזפת. שציפתה אותו בסימנים, שיהיה נשמר מאלו דגי הים, מלאכים עליונים, השטים בים הגדול. כמ"ש, שָׁם רָמַשׁ ואין מִסְפָּר. וכיסתה אותו, שיהיה נשמר מהם, בציפוי מצד יוֹבֵל המכובד, בינה, בבי' גוונים לבן ושחור, חמר וזפת. כנגד בי' קווים ימין ושמאל. זפת הוא שמאל, אלא שמעורב עם המלכות דמדה"ד, וע"כ האדום שבשמאל נעשה שחור. שהשחור הזה, אדום הוא, אלא שלקה. והניחה את משה לשוט ביניהם, בין המלאכים, ולהיות נודע ביניהם, משום שהוא עתיד לעלות ביניהם בזמן אחר, לקבל התורה.

315. ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור, ונערוותיה הולכות על יד היאור. בת פרעה, שבאה מצד שמאל של דין הקשה. כתוב, לרחוץ על

הציצית

324. הציצית, מצווה לזכור כל מצוות התורה בגללה. כמ"ש, והיה לכם לציצית, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה', ועשיתם אותם. זהו סימן המלך לזכור ולעשות.

325. כתוב, ועשית ציץ זהב. ציץ, לעטר בו כוהן גדול. ציץ פירושו ראייה, מלשון הציץ, שיסתכלו בו העיניים. והוא סימן של עולם העליון, ז"א, שמתעטר בו הכוהן הגדול, ששם ההשפעה של הארת החכמה, המכונה, הסתכלות עיניים.

326. ומשום זה ההסתכלות של הציץ, מכפרת על עזות פנים, משום שאין עומד לפניו, אלא פנים של אמת, כי העניין של כל אלו הפנים העליונים, שהוא הארת חכמה המלובשת בחסדים, שנקרא פנים. שהם פנים של אמת, פנים של אמת הכלולים באמת של יעקב, ז"א. כמ"ש, תיתן אמת ליעקב.

327. ציצית היא נקבה, עולם התחתון, מלכות, הסתכלות לזכור, כמ"ש, וראיתם אותו וזכרתם. ציץ הוא זכר, ז"א. ציצית היא נקבה, מלכות. ציצית היא לכל אדם. ציץ הוא רק לכוהן.

328. אסור להסתכל בשכינה. משום זה יש תכלת בציצית, משום שתכלת היא כיסא לבית דוד, המלכות, ותיקון שלו. וזהו כדי לירוא מפני ה', לירוא מהמקום ההוא. וע"כ כתוב, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'. ותכלת היא כיסא, שדנים בו דיני נפשות. שכל הצבעים טובים לחלום, חוץ מתכלת, שהיא כיסא העולה בדיני נפשות.

תכלת היא התכללות בגוון שחור, שהיא כוח המסך דנקודה דמנועולא, מלכות דצ"א, הבלתי ממותקת בבינה. וכיוון שיש ההתכללות הזו בתכלת, ע"כ היא כיסא, שדנים בה דיני נפשות, שהיא שומרת על המלכות, שלא להמשיך החכמה ממנה מלמעלה למטה. ומי שממשיך החכמה מלמעלה למטה, היא מתעוררת עליו ולוקחת נשמתו.

אסור להסתכל בשכינה. חכמה נקראת הסתכלות עיניים, שאסור להמשיך אותה מלמעלה למטה. משום זה יש תכלת בציצית, משום שתכלת היא כיסא לבית דוד. כיסא דין אל המלכות, הנקראת בית דוד, ותכלת היא תיקון המלכות, לשמור אותה, שלא ימשיכו ממנה החכמה מלמעלה למטה.

וכיוון שציצית היא הארת החכמה, ע"כ צריכים לשים עליה תכלת לשמירה, שלא ימשכו אותה אלא רק מלמטה למעלה. כמ"ש, וראיתם

321. כתוב בזכריה, ויִרְאֵנִי את יהושוע הכוהן הגדול. מה ראה? כמ"ש, ויהושוע היה לבוש בגדים צואים, ועומד לפני המלאך. שהיה עומד לפני המלאך, ומתלבש בלבושים צואים, עד שיצא הכרוז ואמר, הסירו הבגדים הצואים מעליו. כתוב כאן, ועומד לפני המלאך. לפני מלאך, שהיה דן דינו, אותו שכתוב בו, ואל תאמר לפני המלאך, כי שגגה היא. שהוא המלכות. כלומר, שכל אדם שלא זכה בעוה"ז להתעטף בעיטוף של מצווה, ולהתלבש בלבוש של מצווה, בציצית, כשנכנס בעולם ההוא, עומד בלבוש מטונף, שאינו צריך להיות כך, ועומד עליו בדין.

322. כמה לבושים מזדמנים בעולם ההוא. ואותו האדם שלא זכה בעוה"ז בלבושים של מצווה, בטלית ובציצית, כשנכנס לעולם ההוא, מלבישים אותו בלבוש אחד, הנודע לאדוני הגיהנום. ואותו הלבוש, אוי למי שמתלבש בו. כי כמה חוקרי הדין עתידים לאחוז בו, ומכניסים אותו לגיהנום. ושלמה המלך צעק ואמר, בכל עת יהיו בגדיך לבנים.

323. ארבעה מלכים, חגת"ם דז"א, יוצאים ונאצלים לפני ארבעה: חו"ב, ימין דדעת, שמאל דדעת. חסד מחכמה, גבורה מבינה, ת"ת מימין דדעת, מלכות משמאל דדעת. וחגת"ם תלויים בחב"ד כענבים באשכול. כלומר, שנמשכים ויונקים מהם, כל אחד מהבחינה שכנגדו. ונכללים בחגת"ם שבעה רצים, כלומר, שבד"ס חגת"ם, יש שבע ספירות חג"ת נהי"מ. מעידים עדות. מגלים הארת חכמה, שנקראת עדות.

ואינם עומדים במקומם, בשעה שמעידים עדות. בשעה שמגלים הארת חכמה, אינם עומדים במקומם, בז"א, אלא במקום המלכות. שאין חכמה מגולה אלא במלכות.

ארבעה מלכים, חגת"ם דז"א, רומזים על ד' ציציות. וד' פנפות, שהציציות תלויות בהן, רומזות על ד' מוחין, חו"ב, ימין דדעת, ושמאל דדעת, שחגת"ם, שהם ד' ציציות, תלויות בהם כענבים באשכול.

ושבע כריכות שאנו עושים בכל ציצה, רומזות על שבע ספירות הכלולות בחגת"ם. ואע"פ שאלו ד' מלכים חגת"ם, הם בז"א, וציצית במלכות, ולא בז"א, מפני שחגת"ם דז"א אינם מאירים בהארת החכמה במקומם עצמם בז"א, אלא במקום המלכות, וע"כ מרומזים במקום המלכות, שהיא ציצית. הן כנפי הבגדים, והן הציציות, והן הכריכות, הכול מלכות. כי אין להם גילוי במקום ז"א.

שהם כללות כל אורות המלכות, הנקראת אמונה. וכשאני מסתכל בתכלת, ואני רואה רצועה להכות, שהוא מקום היראה כדי לירוא, אני אומר אוי לי, שבני אדם אינם יודעים להשגיח ולהסתכל על מה הם נענשים לשקר, בזה בוגדים בגדו. כי קוראים ק"ש בלא ציצית, ומעידים עדות שקר. ואלו הם בוגדים שבגדו, שמשקרים בעצמם.

334. וּבָגַד בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ. הַלְבוּשׁ בְּלֵא צִיצִית נִקְרָא בְּגַד בּוֹגְדִים, לְבוּשׁ שֶׁל אֱלוֹ בּוֹגְדִים, שֶׁבִּגְדוֹ, שֶׁמְשַׁקְרִים וּמַעֲיִדִים עֲדוֹת שֶׁקֶר בְּכָל יוֹם. אוֹי לָהֶם, אוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי עוֹלִים אֵל כִּיסָא הַתְּכַלֵּת לְדוֹן אוֹתָם. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב, דּוֹבֵר שֶׁקֶרִים לֹא יִכּוֹן לִנְגַד עֵינָיו. הַבְּגַד שֶׁלָּהֶם נוֹדַע לְכָל בְּעַלֵּי הַדִּין. אוֹי לָהֶם, שֶׁאֵין לָהֶם חֶלֶק בְּעוֹה"ב. אֲשֶׁרֵיהֶם הַצְּדִיקִים, שֶׁמְלַבְּוֹשֵׁיהֶם וְתִיקוּנֵיהֶם נוֹדַעִים לְמַעַלָּה, לְהַטִּיב לָהֶם בְּעוֹה"ב וּבְעוֹה"ב.

335. מִצְוֹת צִיצִית כְּלוּלָה מִתְּכַלֵּת וּמִלְבָּן, דִּי חוּטִים לְבָנִים וְחוּט אֶחָד שֶׁל תְּכַלֵּת, שֶׁהֵם דִּין וְרַחֲמִים בְּאֵשׁ. אֵשׁ לְבָנָה אֵינָה אוֹכֵלֶת, תְּכַלֵּת אוֹכֵלֶת וּמַכֵּלָה אֶת הַכּוֹל. כִּמִּי"שׁ, וְתֹאכַל הָעוֹלָה וְהַזְּבָחִים. אֵשׁ לְבָנָה מִימִין, וְאֵשׁ תְּכַלֵּת מִשְׁמָאל. עֲמוּד הָאֲמֻצְעִי, קוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַמֵּיִיחָד יְמִין וּשְׂמָאל, הוּא יִיחָד בֵּין שְׁתֵּיהֶן, וְהוּא אֵשׁ יְרוּקָה. מִשׁוּם זֶה לּוֹמְדִים, מֵאֵימַתֵּי קוֹרָאִים אֶת שְׁמַע בְּשַׁחְרִית? מִשִּׁיכִיר בֵּין תְּכַלֵּת לְלִבָּן. שִׁיבַחֵן בֵּין דִּין לְחֶסֶד, כִּי אִזּוֹ יִתְדַבֵּק בְּחֶסֶד, שֶׁהוּא ק"ש. וּמִשׁוּם זֶה הִתְקִינוּ פֶּרֶשֶׁת צִיצִית, לְקַרְוֵא אוֹתָהּ בִּיחּוּד.

336. כִּמָּה עֲדִים עֲשֵׂה הַקְּבִי"ה לְהַעֲדֵי בְּנֵי הָאָדָם. וְכוּלָם בְּעֵצָה וּבְעֲדוֹת עוֹמְדִים כְּנִגְדוֹ. קָם בְּבוֹקֵר וּפּוֹשֵׁט אֶת רַגְלוֹ לְלַכֵּת, הָעֲדִים עוֹמְדִים כְּנִגְדוֹ וּמְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים, רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמֹר. שְׁמֹר רַגְלֶךָ כְּאִשֶּׁר תֵּלֵךְ. פֶּלֶס מַעְגַל רַגְלֶךָ. פּוֹתַח עֵינָיו לְהַסְתַּכֵּל בְּעוֹלָם, אוֹמְרִים הָעֲדִים, עֵינֶיךָ לְנוֹכַח יְבִיטוּ. קָם לְדַבֵּר, אוֹמְרִים הָעֲדִים, נִצּוֹר לְשׁוֹנֵךְ מֵרַע. מוֹשִׁיט יָדוֹ לְדַבְרֵי הָעוֹלָם, אוֹמְרִים הָעֲדִים, סוֹר מֵרַע וְעֲשֵׂה טוֹב.

337. אִם שׁוֹמַע לָהֶם, טוֹב. וְאִם לֹא, הַשְׁטָן עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשַׁטְנוֹ. כּוֹלָם מַעֲדִים עֲלָיו עַל עוֹנוֹתָיו לְמַעַלָּה. וְאִם רּוֹצֵה הָאָדָם לְעֶסוֹק בְּעַבְדוֹת הַקְּבִי"ה, כָּל הָעֲדִים נַעֲשִׂים מְלִיצִים טוֹבִים עֲלָיו, וְעוֹמְדִים לְהַעֲדֵי עֲלָיו עֲדוֹת טוֹבָה, בְּשַׁעֲרֵי שְׁצִירֵךְ לָהּ.

338. קָם בְּבוֹקֵר, מִבְּרַךְ כִּמָּה בְּרֻכּוֹת, מִנִּיחַ תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ בֵּין עֵינָיו. רּוֹצֵה לְזַקּוֹף רֵאשׁוֹ, רּוֹאֵה הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן אַחוּז וְנִרְשָׁם עַל רֵאשׁוֹ, וְרִצּוֹעוֹת תְּלוּיוֹת מִצַּד זֶה וּמִצַּד זֶה עַל לִיבּוֹ, הִרִי מִסְתַּכֵּל בְּכַבּוֹד אֲדוֹנוֹ. פּוֹשֵׁט יָדוֹ, רּוֹאֵה הַיָּד הַשְּׁנִיָּה מִתְּקַשְׂרֶת בְּקֶשֶׁר שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. מַחְזִיר

אוֹתוֹ וּזְכַרְתָּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', שֶׁמִּפְּחָד הַתְּכַלֵּת תִּזְכְּרוּ לְקִיִּים כָּל מִצְוֹת ה' כְּהִלְכְתֶּן.

329. וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַכֹּנֵף פְּתִיל תְּכַלֵּת. וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית, כִּי זֶהוּ הַמְּכַסֵּה עַל שֶׁאֵר הַחוּטִים. שְׁצִיצִית רּוֹמֶזֶת עַל הָאֵרֶת חֲכָמָה, ע"כ רַק הֵם צְרִיכִים כִּיסוּי וּשְׁמִירָה מִפְּתִיל הַתְּכַלֵּת. וְע"כ כְּתוּב, וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית.

330. וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם. כִּמִּי"שׁ, זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עֲשֵׂה לָךְ עֲמֶלֶק. בְּדוֹמָה לְבָן שֶׁפָּרַץ גְּדֵר וְנִשְׁךְ אוֹתוֹ כְּלָב. כָּל פֶּעַם שֶׁאֲבִיו רּוֹצֵה לְהוֹכִיחַ אֶת בְּנוֹ, הוּא אוֹמֵר, אֶתָּה זּוֹכֵר, כִּשְׁנִשְׁךְ אוֹתְךָ הַכְּלָב. אֵף כֹּאֵן, וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם. כִּי הַתְּכַלֵּת הִיא מְקוֹם שֶׁהַנְּשִׁמוֹת עוֹלוֹת בּוֹ, לְדוֹן אוֹתָן. וְע"כ הוּא דוֹמָה לְכְּתוּב, זְכוֹר אֶת אֲשֶׁר עֲשֵׂה לָךְ עֲמֶלֶק.

331. כַּעֵין זֶה כְּתוּב, וְהָיָה כָּל הַנְּשׁוֹךְ וְרֵאֵה אוֹתוֹ וְחִי. כִּשְׁמַעְלָה לְפָנַי עֵינָיו, וְרוֹאֵה הַצּוֹרָה שֶׁל הַהוּא שֶׁנִּשְׁךְ אוֹתוֹ, הִיָּה מִפְּחָד וּמִתְּפַלֵּל לְפָנַי ה'. וְהָיָה יוֹדַע, שֶׁזֶהוּ עוֹנֵשׁ לְרַשְׁעִים. כָּל זִמָּן שֶׁהַבֵּן רּוֹאֵה הַרְצוּעָה שֶׁל אֲבִיו, הוּא מִפְּחָד מֵאֲבִיו. נִיֻּצַל מֵהַרְצוּעָה, נִיֻּצַל מִכָּל. מִי גֵרַם לוֹ לְהִינְצַל? מָה שְׂרָאָה בְּעֵינָיו אוֹתָהּ רְצוּעָה.

נִמְצָא, שֶׁאוֹתָהּ הַרְצוּעָה גֵרַמָּה לוֹ לְהִינְצַל. וְע"כ, וְרֵאֵה אוֹתוֹ וְחִי. רֵאֵה הַרְצוּעָה שֶׁהִיכְתָה אוֹתוֹ, וְהִיא גּוֹרֶמֶת לוֹ לְהִינְצַל. אֵף כֹּאֵן, וְרֵאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה', וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם. וְאִם לֹא, הִרִי הַרְצוּעָה, הַתְּכַלֵּת, תִּגְרוֹם לָכֶם, שֶׁתִּשְׁבּוּ אֶל הָעֲבוּדָה שְׁלֵי תְּמִיד. וְאִזּוֹ, וְעֲשִׂיתֶם אוֹתָם.

332. וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם. שְׂרָאִית הַתְּכַלֵּת תִּמְנַע מִכֶּם דְּרָכִים רַעִים אַחֲרַי, וְדָאֵי לֹא תִתְּרוּ וְלֹא תַעֲשׂוּ רַעוֹת. וְע"כ עוֹלָה עַל הַצִּיצִית מֵרֵאֵה תְּכַלֵּת. תְּכַלֵּת זֶה דוֹמָה לְכִיסָא הַכְּבוֹד. כְּמוֹ שְׁכִיסָא הַכְּבוֹד עוֹשֵׂה אֶת הָאָדָם שִׁילְךְ בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר לְטַהֵר אוֹתוֹ, כֵּן תְּכַלֵּת זֶה, עוֹשֵׂה אֶת הָאָדָם לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר. וְדָאֵי שֶׁלְכָל אָדָם יֵשׁ לְפַחַד מִמְּקוֹם זֶה, לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַיִּשָּׁר.

333. מִכֹּנֵף הָאֵרֶץ זְמִירוֹת שֶׁמַּעֲנֵנוּ, צְבִי לְצַדִּיק, וְאוֹמֵר רִזִּי לִי רִזִּי לִי אוֹי לִי, בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ. מִכֹּנֵף הָאֵרֶץ, הַכֹּנֵף שֶׁל צִיצִית, כֹּנֵף הַמְּלָכוֹת.

זְמִירוֹת שֶׁמַּעֲנֵנוּ, אֱלוֹ כָּל הַחוּטִים, הַיּוֹצֵאִים וְתְלוּיִים מִמְּקוֹם עֲלִיוֹן, בְּתוֹךְ אֱלוֹ הַשְּׁבִילִים הָעֲלִיוֹנִים, הַיּוֹצֵאִים מִחֲכָמָה עֲלִיוֹנָה. הַחוּטִים חֲגַת"מ דז"א, הַיּוֹצֵאִים מִחֲב"ד הָעֲלִיוֹנִים.

צְבִי לְצַדִּיק, זֶה צַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים, יִסוּד דז"א, שֶׁאֱלוֹ חוּטֵי הַצִּיצִית, חֲגַת"ם דז"א, הֵם הַיּוֹפִי שֶׁלּוֹ. מִשׁוּם שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצְאוּ וְנִתְּנוּ אֶל הַמְּלָכוֹת. וְכָל חוּט כְּלוּל מִב' צַדִּדִים, מִחֲסָדִים וּמִחֲכָמָה, יְמִין וּשְׂמָאל.

וְכִשְׁאֲנִי מִסְתַּכֵּל, אֲנִי אוֹמֵר, רִזִּי לִי רִזִּי לִי. כִּי מִתּוֹךְ סוּד הָעֲלִיוֹן שֶׁל כָּל הָאֲמוּנָה הֵם יּוֹצֵאִים.

בז"א, משום שהיא מצוות, כי הציצית היא המלכות, הנקראת מצווה. והספירות דז"א, הכלולות בה, נקראות מצוות. וע"כ הם שלא במקומם, בז"א, אלא במלכות.

344. תשמישי מצווה, של המלכות, נזרקים. הרי לולב וערבה, אשר לולב רומז על יסוד דז"א, והערבות רומזות לנו"ה דז"א, וא"כ אינם תשמישי מצווה, אלא תשמישי קדושה, בז"א, ולמה הם נזרקים? אלא תשמישי קדושה, משום שרשומים בכתב של השם הקדוש. אבל לולב וערבה, אע"פ שרומזים על ז"א, מ"מ הם כתשמישי מצווה, ונזרקים.

345. החוטים של הציצית הם להראות, איך הם תלויים מכאן ומכאן לד' רוחות העולם ממקום זה. והמלכות שולטת על כולם בלב, שהיא הלב של כל עוה"ז, ולב העליונים, מגי עולמות בי"ע, ותלויה בלב העליון, דז"א, והכול הוא בל"ב (32) היוצא מחכמה העליונה. כלומר, שלב רומז על ל"ב נתיבות החכמה המאירים בו. השיעור והאורך של הציצית התבאר באותיות חקוקות.

346. אמר הקב"ה, מי שרוצה ללכת אחר יראתי, ילך אחר הלב הזה, המלכות, ואחר העיניים העומדות עליה. העיניים, הן כמ"ש, עיני הוי"ה אל צדיקים, עיני ז"א. אבל אתם לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, משום שאתם זונים אחריהם.

347. מהו הטעם שנזכרת כאן יציאת מצרים, שכתוב, אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים? כי כשיצאו ממצרים, נכנסו במלכות. ובמלכות הרג הקב"ה הרוגי מצרים. וע"כ נזכרת יציאת מצרים במקומו. ובמקומו הזהיר להם, בזה שכתוב, אני ה' אשר הוצאתי אתכם. במקומו, משום שמצוות יציאת היא מקום של המלכות.

348. כתוב, כימי צאתך מארץ מצרים אָרְאֵנוּ נפלאות. מהו כימי? הלוא כיום היה צריך לומר, שהרי בפעם אחת יצאו ולא התעכבו? אלא כימים העליונים, חג"ת נה"י דז"א, שהתברכה בהם כנ"י. כך עתיד הקב"ה להוציא את ישראל מהגלות ע"י ימים דז"א. ואז כתוב, ואמרתם ביום ההוא, הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו, הזכירו כי נשגב שמו. זָמְרוּ ה', כי גאות עשה, מודעת זאת בכל הארץ.

מודעת זאת, משום שעתה נודעת זאת, המלכות, בעיטוף טלית של מצווה, בציצית. בעת ההיא תהיה נודעת זאת בכמה דרכים שלה, שיעשה הקב"ה אותות וניסים בעולם. אז כתוב, ביום ההוא, יהיה ה' אחד ושמו אחד.

ידיו ומסתכל בכבוד אדונו.

מתעטף בעיטוף של מצווה, בארבע כנפות כסותו, ארבעה מלכים יוצאים לפני ארבע. ד' עדי אמת של המלך, שהם ד' ציציות, תלויות מארבע כנפות, ותלויות בהן כענבים באשכול.

339. כמו אשכול, שהוא אחד, ותלויים בו כמה ענבים, מצד זה ומצד זה. כך הציצית, היא מצווה אחת, ותלויים בה כמה ענבים וזגים וזמורות, כמה מיני מדרגות. כרוכים בה שבעה רצים, שבע כריכות של תכלת, שצריכים לכרוך בכל אחת ואחת, או להרבות עד י"ג (13) כריכות. מי שמוסיף, אל יוסיף עליהם על י"ג. ומי שמעט, אל ימעט משבע.

340. תכלת היא דוד המלך, מלכות, החוט של אברהם, המסך דקו ימין בנקודת החולם, ששם הוא נמתק בבינה, שאברהם זכה בו לבניו אחריו. תכלת, היא תכלית הכול. כי תיקונה, הוא תכלית כל העולמות. היא נקראת כיסא הכבוד, מלכות.

341. שבע כריכות, שכורכים על הציצית, היא השכינה, שהיא שביעית הכול, כי מתברכת משש ספירות האחרות חג"ת נה"י ע"י הצדיק, יסוד, וע"כ כוללת כל השבע. ואם עושים י"ג כריכות, הן כמו י"ג מידות הרחמים. והמלכות היא הפתח של כולם, וע"כ כוללת י"ג.

342. התכלת, היא חוט אחד ורשומה בצבעיה, והצבע שלה יוצא מדג אחד, ההולך בים כנרת. ונקרא כנרת ע"ש המלכות. וע"ז, כינור היה תלוי למעלה ממיטתו של דוד, אשר כינור הוא המלכות, שהיא כינור דוד, המנגן מאליו, למלך הקדוש העליון, ז"א. וע"כ צבעיה של התכלת עולים עד לרקיע, ז"א, ומרקיעים עד הכיסא, בינה.

343. כאן כתוב מצווה, וזכרתם את כל מצוות ה'. משום שהמלכות נקראת מצווה, כמ"ש, כי מצוות המלך היא, הרומז למלכות. וכתוב, מדוע אתה עובר את מצוות המלך. שכל אלו הכתובים רומזים על המלכות, הנקראת מצוות המלך. היסוד, ספירה אחרונה דז"א, והשורש, הכתר, שורש כל, מתעטרים יחד במלכות. והמלכות היא הזיכרון והפתח לכל שאר הספירות. כמ"ש, פתחו לי שערי צדק. מלכות, הנקראת צדק. וכתוב אחריו, זה השער לה'. להיותה השער לכל הספירות.

וע"כ כתוב, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה', שהכתוב בא לכלול במלכות כל שאר הספירות. אשר במלכות, הנקראת מצווה, נקראות כל הספירות, הנכללות בה, בשם מצוות. הספירות דז"א מעידים עדות, שמגלים הארת חכמה, הנקראת עדות. ואינם עומדים במקומם